

Parlamento, Lâval kabinesine güvenini bildirdi

İngiliz kabinesi de istifa etti ve yeni kabineyi Baldwin kurdu

Ekonomide devletçilik anlamı

İsmet İnönü hükümeti son zamanlarda ekonomi siyasası bakımından önemli iki karar aldı: Biri tuz fiyatını kiloda altı kuruştan üçe indirmek; öteki, şeker fiyatını fabrikada yirmi beşe kadar düşürmektir.

Gerek tuz, gerek şeker halk arasında hayat ihtiyaçları için en çok kullanılan iki madde olduğu şüphesizdir. Bu iki maddenin fiyatlarında — birinde yüzde elli, ötekinde yüzde otuz nisbetinde — eksiklik yapılabilmesi köylü ve şehirli bütün aile bütçeleri için bir kazanç olacaktır; bunun içindir ki hükümetin kararı her yanda derin bir sevinç uyandırmıştır.

Eski rejimlerde halk gözünde hükümet yalnız devlet bütçesi için para toplayan bir kurum (teşkilât) gibi görünürdü. Devletin ülke emniyetini ve nizamını yerinde tutmak için, üstüne almış olduğu ödevler hep masrafla, para ile gösterilir işlerdi. Bu masrafları, paraları da ondan faydalanacak olan halkın arasında pay etmek lâzım gelirdi. Bu türlü oluşu herkes pek normal (tabii) bulur ve devlet ile hükümet-

ASIM US

(Sonu Sa.: 4. Sü. 4)

Paris, 7 (A. A.) — Saat 20, 10 da kabine kurmayı kabul eden Bay Lâval gazetecilere şunları söyledi:

"Durumun ağırlığı karşısında üzerime düşen ödevden kaçmağa hakkım yoktur. Kabineyi bu gece kurmağa dönmekteyim. Finans Bakanlığı bir teknisyene vereceğim."

Bay Pietri ve Kamutay radikal sosyalist grubu başkanı Bay İvon Delbos, kabineyi kurmaktan vazgeçmişlerdir.

Bay Pietri şunları söylemiştir: "Yeni bir buhran tehlikesini ortadan kaldırmak için bütün partilerin yardımını isteyen bir uzlaşma ve elbirliği formülü düşünüyorum. Her tarafta açık bir uzlaşma kaygusu gördüm, fakat derhal yapılması gereken özveri (fedakârlık) ve gayretlerin bir sonucu bağlanamayacağı görüldüğünden ben de bu husustaki girişiti (teşebbüsü) uzatmadım."

(Sonu Sa.: 4. Sü. 1)

Lâval ve Baldwin

Askerî ve mülkî tekaüt kanununda yapılacak değişiklik

Bilfiil 30 sene ve daha ziyade hizmet edenlere, tekaüt oldukları zaman almakta bulundukları maaşın emsali hâsılının bir yıllığı ikramiye olarak verilecek

Ankara, 7 (Husûsî muhabiri - miz bildiriyor) — Kamutay yakında yaz tatiline başlayacağı için Bakanlar heyeti son toplantısında elde mevcut kanun lâyhalarını Kamutaya göndermiştir. Bu arada askerî ve mülkî tekaüt kanununun bazı maddeleri de bulunmakta -dır.

Kanunun 2 inci maddesinin mülkî memurlar hakkındaki kısmına (sicilleri üzerine) kaydı ilâve edilmiştir.

Kanunun yedinci maddesinde; (Askerî veya sivil memurlardan ahlâk noktasından veya sicilen tekaüt edilenler bir daha devlet hizmetinde kullanılmazlar.) denil-

(Sonu Sa.: 4. Sü. 3)

Hudut haricinde

Eski bir Osmanlı paşası

Habeş ordusunun hizmetine girmiş!

Vehip Paşanın Meşrutiyette Harbiye mektebi müdürlüğünde iken alınmış bir resmi

Mısırdan gelmiş özel bir mektubun getirdiği bir rivayete göre Vehip Paşa adlı biri Habeş ordusunda bir hizmet kabul ederek oraya gitmiştir. Vehip Paşa Meşrutiyette Harbiye mektebi müdürlüğü ile gelmiş ve Büyük Harpte Kafkas orduları grubunda 3 üncü ordu kumandanlığını yapmış Vehip Paşa olabilir. Vehip Paşa Yanyalıdır.

Bu kumandanlıkta nasıl bir hatıra bıraktığını bugünkü neslin yetkinleri unutmamışlardır.

Mütarekeden sonra millî vatan hudutları dışında kalmayı, yer yer dolaşmayı ihtiyar etmiş idi. Bir aralık Romanyada olduğu söyleniyordu. Anlaşıyor ki, yabancı illerde geçim kaygusunda olan Osmanlı Paşası şimdi eski kumandanlığına yeni bir müşteri bulmuştur. İyi ki, Paşa adını bırakıp General unvanını almış! Demek için bir yeni sebep daha!

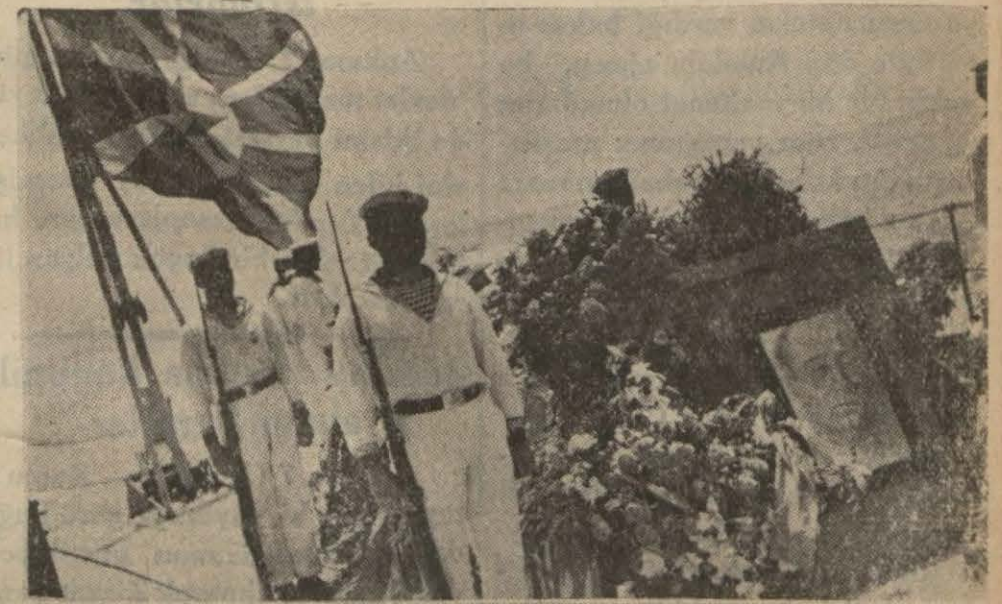
Şimalî Afrikada Türkler..

Bugün iç sayfamızda verdiğimiz form ile tamamlandı.

Bu değerli eser birkaç güne kadar kitap halinde çıkacaktır.

Vasif Çınar

İnkılâbımızın değerli çocuğu Vasifın cenazesi getirildi Ankaraya gönderildi

Üstte: Vasif Çınarın cenazesini getiren Sovyet kruvazöründe erhum elçimizi öven türkçe satırlar...

Altta: Vasif Çınarın Sovyet kruvazöründe, resmiyle birlikte gelenekler arasındaki tabutu..

Ödevi (vazifesi) başında ölen değerli Türk diplomatı Moskova elçimiz Vasif Çınarın cenazesi, dün "Çervan Ukraina", adlı 7200 tonluk kruvazörle limanımıza getirildi. Törenle (merasimle) a-

landı. İkiyi elli gece kalkan şimendiferle Ankaraya gönderildi.

Değerli diplomatımız Vasif Çınarın, dün, iki saatten fazla sü-

(Sonu Sa.: 12 de)

Bir Yahudikarısını öldürdü kaynanasını yaraladı

Öldürülen Korin, hâdiseden sonra evin önünde toplananlar (Küçük resimdeki kadın Korin'in annesidir)

(yazısı 3 üncü sayıfada)

Numaralarımızı toplayanlara

Nisanın 24 ünden Mayısın 25 ine kadar okurlarımıza her gün gazetemizin başında basılı bir sayılı kupon sunmştuk.

Bu kuponlar kesilip saklanacaktır. Kesip saklıyanlara bildiriyoruz:

Bu kuponların üzerlerindeki rakamlara bakınlar:

1917 (KAVİT'in kurulduğu yıl).

1923 (Cumhuriyet'in ilân edildiği yıl).

1935 (İçinde bulunduğumuz yıl).

tarihlerinden biri ellerinde midir?

Değil ise ellerinde toplanan kuponlardaki rakamların son sayıları ile bu tarihleri sıralamak imkânını buluyorlar mı?

Bu üç tarihten birine uyan veya dediğimiz şekilde üç tarihe uyandırılan sayı kuponlarını hemen bir zarfa koysunlar; konulan kuponların numaraları yazılı bir pusulayı da bu zarfın içine katmayı unutmasınlar. Bütün kuponları elden veya posta ile "İstanbul KURUN", adresine teslim etsinler.

Bunun için iki hafta ara veriyoruz.

Bu arada toplanacak kuponlar araştırılacak, yanlışları varsa ayrılacaktır. Doğruları içinde:

Her üç tarihi toplıyana:

Dün ve Yarın tercüme külliyyatından 30 kitaplık bir takım.

İki tarihi toplıyana:

Dün ve Yarın tercüme külliyyatından 20 kitaplık bir takım.

Yalnız bir tarihi toplıyana:

Dün ve Yarın tercüme külliyyatından 10 kitaplık bir takım hediye edilecektir.

Dileyenler bunların yerine:

15 lira

10 lira

5 lira

Para alabilir.

Kuponlarınıza bakmayı ve bu küçük hesap ameliyesini yaparak, sonuçları bize bildirmeyi unutmayınız.

Göring Belgratta

Belgrad, 7 (A.A.) — Bay Goering, karısı ve yanındakilerle dün akşam Mostardan gelerek Belgrad uçak meydanına inmişlerdir. Kendileri kral, başbakan ve sü bakanı namına gelen zevat ile Alman elçisi ve Alman kolonisi tarafından selâmlanmışlardır.

Bay Goering, Cumartesi gününe kadar burada kalacaktır. Goering bugün türlü yüksek uzkişilere ve görete gidecektir. "Chtampa", gazetesi, ilk sayfasında, Bay Goeringin Peştede verdiği aşağıdaki diyeti yorasız (tefsir etmeden) hatırlatmaktadır.

"Yugoslavya ile ancak dar bir

andlaşma yapacağız. Bizim gerçek dostluğumuz, her zaman Macaristan yönünde olacaktır.",

Alman orta elçisi, General Göring ve karısı onuruna dün akşam bir şölen vermiş ve elçiliğin dostlarını şölene çağırıştır. Yemekte bulunanlar şunlardır:

Finans Bakanı Bay Stojadinoviç, Saray Bakanı Bay Antiç, Saray Mareşali Bay Grujiç, Uçak kamotarı General Zenelika, eski Dış Bakanı Bay İnçic.

Yemekten sonra bir kabul töreni yapılmış ve bunda birçok uçak subayları, sıryasa adamları, gazeteciler oruntakları bulunmuşlardır.

Başbakanımızın yapacağı seyahat

Başbakanımız İsmet İnönünün Moskova'ya gideceği yolunda bir yabancı ajansın verdiği haber üzerinde dün Anadolu ajansı, bu yolda hiç bir malûmat olmadığını yazmıştır. Dün yaptığımız araştırmada, bu haberin Başbakanımızın İçişleri bakanımızla birlikte memleket içinde yapacağı seyahatle karıştırılmış olabileceğini öğrendik.

Bilindiği gibi Moskova'ya Ekonomi Bakanımız Bay Celâl Bayar gidecektir. Celâl Bayar Rus elçisi Karahanla beraber 1 Temmuz'da yola çıkacak, beraberinde ayrı şubelerden uzmanlar (mütelaşsırlar) bulunacaktır.

Belediyelerce yapılan stikrazların ödenmesi

Ankara, 7 (Kurun) — Kamutaya gelen bir lâyihaya göre, hazine kefaletle belediyelerce yapılmış istikrazların senelik taksitleri ödemeğe, belediyeler namına hazine tarafından alman varidattan o belediyenin hissesine düşen paradan 150 bin liraya kadar maliyece tevki edilir.

Bu para istikrazın senelik taksitini ödeyemese üst tarafı hazinece temin olunacak kredi veya carî hesaplardan ödenir. Taksit ödendikten sonra hazinece yapılan tediyeat mahsup bitinceye kadar devarı eder.

Askerî ceza kanununun değişen maddeleri

Ankara, 7 (Kurun) — Askerî muhakeme usulü kanununun bazı maddelerini değiştiren bir lâyiha ile askerî ceza kanunun 17, 30, 39, 49, 63, 64, 81, 131, 173, 192 inci maddelerini değiştiren diğer bir lâyiha, askerî mükellefiyet kanununun bazı maddelerini tadil eden başka bir lâyiha Kamutaya verilmiştir.

İsmet İnönünün basın kurultayı başkanına tezkeresi

Ankara, 7 (A.A.) — Birinci basın kurultayının çalışmasına son verirken kendisine göstermiş olduğu bağlılık duygularına karşılık olarak Başbakan İsmet İnönü kurultay başkanı Şükrü Kayaya şu tezkerayı göndermiştir.

Şükrü Kaya,

Sayın İşbakanı ve Türkiye Birinci Basın kurultayı başkanı,

Basın kurultayının değerli ve önemli ödevini bitirirken de bana karşı göstermiş olduğu bildirilen içten duygularını kıvanç ve teşekkürle karşılar, kurultayca alınan değerli kararların taptanmasında da başarılar dilerim.

Devlet memurları

Aylıklarının yüzde ikisini Hava Kurumuna vermek istiyorlar

Ankara, 7 (Kurun) — Bütün devlet memurları, aylıklarının yüzde ikisini vererek "Hava tehlikesini bilen üye", yazılmayı istemişlerdir. Yapılan hesaplara göre bu teberri yılda bir buçuk milyon lira tutacaktır.

Buğday koruma kanunile alınan yergiler

Ankara, 7 (Kurun) — Kamutaya gelen bir lâyihaya göre buğdayı koruma kanunu mucibince vergi halinde alınarak Ziraat Bankasındaki hususî bir hesaba geçirilen paralardan hazinece istenildiği kadarının kredi hesabına nakli icra olunabilecektir.

Ankara belediyesinin getirttiği makine ve otomobil lâstikleri

Ankara, 7 (Kurun) — Ankara belediyesince getirtilen makine, otomobil lâstiklerinin ve teferrüatının gümrükten resimsiz geçirilmesi hakkında kanun lâyihası Kamutaya gelmiştir.

ŞAMDA TOPLANACAK HÜDUT KOMİSYONU

Ankara, 7 (Kurun) — Emniyet umum müdürü Bay Şükrü Süel, bu hafta içinde Şama, gidecektir. Ayın 17 sinde Şamda toplanacak olan daimî hudut komisyonuna bay Şükrü başkanlık edecektir. Komisyon, 50 kilometre uzunluğunda olan hudut bölgesinde emniyet ve asayiş işleriyle uğraşacaktır.

ANKARADA KIZILAY HAF-TASI

Ankara 7 (Kurun) — Ankara'da Kızılay haftası, yarın merkez heyetinin Atatürk heykeline çelenk koyma töreniyle başlayacaktır. Hafta içinde bir sergi açılacak, şehir bahçesinde ve Orman çiftliğinde birer garden parti verilecektir.

TÜRK — İSPANYA TECİM ANLAŞMASI KONUŞMALARI

Ankara, 7 (Kurun) — Ekonomi Bakanlığı, Türk — İspanya tecim anlaşması görüşmelerini idare etmek üzere Madrite gitmiş olan mümessillerimizi geri çağırıyor. Konuşmalara Ankarada devam edilecektir.

Müddeti öbür gün bitecek olan Türk — İspanya tecim anlaşmasının uzatılması muhtemeldir.

Ziraat Bankasının alacakları ne yolda taksite bağlanacak?

Devlet, her yıl bankaya bir milyon lira-lık yardımda bulunacak

Ankara, 7 (Kurun) — Ziraat Bankasının ipotekli ve müteselsil kefaletli ziraî alacaklarının taksite bağlanması hakkındaki lâyiha Kamutaya verildi. Lâyihanın esaslarına göre; bankanın 931 yılın da yazılı vadeleri gelmiş veya gelmemiş ve bu tarihten sonra yeni senelere bağlanmış veya bağlanmamış ipotekli ve müteselsil kefaletli ziraî alacakları bu kanunun aşağıdaki hükümlerine göre senede yüzde 3 faizle taksite bağlanmıştır.

Taksitler, senelik müsavi taksitlere ayrılacak, 15 seneye kadar uzayabilecektir. Taksit 5 liradan aşağı düşmeyecektir. İlk taksit vadesi, 1936 yılından başlamak üzere, her yerde yıllık mahsul toplama ve satma mevsimlerine göre bankaca tayin olunur.

1931 senesinden sonra yeniden yapılmış borçlar bundan harihtir. Kanuna müteselsil kefaletli ikrazların da halen mevcut olan kefaletlerinin ve ipoteklerinin çiftçilerin diğer mallarıyla sağlanamaması hakkında hususî hükümler konulmuştur.

Geçmiş borçların taksiti yüzde 5 üzerinden hesaplanacak, masrafları ana borca zammolunacaktır. Kuraklık veya herhangi bir âfet yüzünden taksitlerini veremeyenlerin borçları bankanın ve Bankalar heyetinin kararla tecil olunabilecektir.

Banka borcuna mukabil rehin mallar ve gayri menkuller hiçbir suretle diğer bir yere terhin edilemezler. Bunların icariyeleri ve sairesi de bankaya terhin edilmiş hükmündedir. Bu gibi terhin işlerinde tapu idaresi bankanın fikrini sorar.

Hilâfında hareket eden memur tecziye edilir ve muamele hükümsüz tutulur.

Başkasının alacağından dolayı bankaya borçlu bulunanların haciz veya iflâs veya tahsili emval yollarından birle takibe uğranma halinde müecceleyet biter ve bankanın alacağı muacceleyet kesbeder.

Kanunun neşri tarihinden itibaren tapu idareleri Ziraat Bankası ile temasa geçerek, malları borçlu ve ipotekli çiftçilerin vaziyetlerini müştereken tesbit edeceklerdir.

936 — 37 bütçesinden itibaren, her yıl devlet bütçesinden bankaya bir milyon lira yardım tahsisatı verilir.

KOMİSERLERİN İMTİHAN EVRAKI

Ankara, 7 (Kurun) — Terfi edecek komiserlerin imtihan evrakını tetkik etmekte olan komisyonun vazifesi bir müddet daha sürecektir.

ALMAN ELÇİSİ

Ankara, 7 (A.A.) — Mezunen memleketine gitmekte olan Alman elçisi bu akşam İstanbul'a hareket etti; Dış Bakanlığı ileri gelenleri tarafından uğurlandı.

Yaş meyva ve sebze ihracatımız genişliyor

Avusturya, Polonya ve Almanya'ya sebze ve meyva yollıyacağız

Ankara, 7 (Kurun) — Türkofis yaş meyva ve sebze ihracatını genişletici tedbirler alıyor. Türkofis Reisi Bay Necdet, bu yıl üzüm rekoltesinin 80 bin ton tahmin edildiğini, kat'î rakamların, istihsal mntakalarında dolaşmağa gönderilen İzmir Türkofis müdürünün tetkiklerinden sonra anlaşılacağını söyledi.

Türkofis bu sevkîyatda ambalaj şekillerine ehemmiyet verdiği kadar en kısa sevk yolunu tayine çalışmaktadır. Bunun için Şark şimendifer kumpanyasıyla vapur sosyeteleri nezdinde yapılan girişitlerde müsbet sonuçlara varıldı.

Torkofisin Atina mümessili, A tinada toplanmış olan Balkan memleketleri münakalat kongeresinde de Romanya ve Yugoslavya delegeleriyle bu mevzu üzerinde konuşmalar yapmağa memur edildi.

Neticede Köstence üzerinden Avusturya, Polonya ve Almanya'ya fazla miktarda üzüm, elma, şeftali, kavun ve bellibaşlı sebzelerimizin sevkine başlanacaktır.

Türkofis, yukarda adı geçen memleketlerdeki büyük firmalarla şimdiden temaslara geçti.

Alım satım şartlarını ve meyvalarımızın satılmalarını temin için oralardaki müzayede salonlarıyla de görüşülmektedir. Köstence limanında bir depo yapılması da mümkün olacaktır. Yaş meyva ve sebze ihracatçıları himaye için Bulgaristanda olduğu gibi, Ziraat Bankamız tarafından kilogram başına bir prim verilmesi Türkofisçe Bankaya teklif edildi. Aynı zamanda asgari nakliye tarifesinin tatbiki için Bayındırlık Bakanlığı ve Deniz yolları ile de temas ediliyor.

Kambiyo, esham ve tahvilât kaçakçılığı şiddetle takip edilecek

Ankara, 7 (Kurun) — Kamutaya gelen bir lâyihada, kambiyo, esham ve tahvilât kaçakçılığının takibi hakkında mühim esaslar bulunmaktadır. Ecnebi paralarını ve yabancı memleketler üzerinden keşideli çekler ve poliçelerini Türk parasının kıymetini koruma ahkâmı hilâfına elde edenlerle, kıymetleri ecnebi parası ile ifade edilmiş her türlü esham ve tahvilâtı bilâ müsaade memleket dışına çıkarmağa yeltenenler hakkında 3 aydan bir yıla kadar

hapis cezası verilir. Paraları müsadere edilerek borsa kıymeti üzerinden 2 misli ağır ceza alınır.

Ayrıca bunların piyasa değerlerinin bir katı da ağır para cezası olarak alınır. Esham, çek ve poliçelerin değerlerinin iki katı ağır para cezası alınır. Cezalar ödenmedikçe çek ve poliçeler geri verilmmez. Kaçırılarak elden çıkarılmışların, yukarıdaki maddelere göre tahakkuk edecek ağır para cezaları 2 misli olarak alınır.

Eti Bankası

Ankara, 7 (Kurun) — Kuru lacak Eti Bankın lâyihası Kamutaya geldi. Bankanın sermayesi 20 milyon lira olacak, bu miktar iki misline kadar arttırılabilecektir.

Eti Bank faizli faizsiz, ikramiyeli, ikramiyesiz temettü hisselerine iştirakli iştiraksiz tahvilât çıkarabilecektir. Banka 15 seneye kadar vadeli ikrazlar yapabilecek, bunların tutarı 20 milyonu geçmeyecektir. Banka, lüzum gördüğü yerlerde şube açacak, işleri Divane muhasebatın vizesinden geçecektir. Bankanın uğraşacağı başlıca işler şunlardır:

Bilumum maden servetlerini, su ve kömür membalarını işletmek, taş ocakları açmak, madeni ham maddelerle maden malzemesi almak, satmak, memlekette petrol ve müstekatını arayıp bulmak, maden imtiyazları, ruhsatiye tezkereleri vermek, elektrik fabrikaları tesis etmek, işletme imtiyazları almak, ucuzca memlekete, elektrik dağıtmak, müstakillen veya müştereken bu işleri görecektir. ticarî müesseseler kurmak, iç ve dış memleketlerde bu

Japonyaya tuz yollayacağız

Ankara, 7 (Kurun) — Türkofisi, Japonyaya tuz ihraç edilmek üzere tedbirler almaktadır. Bunun için bir yandan tuz inhisar idaresi ve bir yandan nakliye kumpanyaları ile konuşmalara girişilmiştir. Yakında müsbet sonuçlar alınacağı ve ilk hamlede 15 bin ton tuz ihraç edileceği umulmaktadır.

MAARİF MÜDÜRLÜKLERİNDEKİ KATIPLERİN AYLIK-LARI

Ankara, 7 (Kurun) — Maarif müdürlükleri kâtipliklerinin maaşları hususî müvazeneden umumi müvazeneye alınmıştır. Bazı şekillerin ve merasimin bitirilmesi icap ettiğinden bu gibilere henüz maaş verilmemiştir. Kültür Bakanlığı, aylıkların daha fazla gecikmemesi için yeniden tedbirler almıştır.

gibi teşekkülere iştirak etmek.

Banka, avans, ikraz işlerini ancak alâkadar olduğu müesseselere yapabilir. Banka tamamen Ekonomik Bakanlığının emri altındadır.

Elmasyanın ölümü, yeni yakalananlar

Bunlar, Polisçe şiddetle dövüldüklerini söylüyorlar

Sarıyerhe öldürülen Takuhi Elmasyan işinde ilişkileri bulun - duğu sanılan Terzi Antakyalı Abraham oğlu Vahanla işçi Rizeli Hamit oğlu Alinin polisçe adliye - ye verildiklerini dün yazmıştık.

İkisi de bu işle alakaları olma - dığını, suçu üzerine almaları için poliste şiddetle dövüldüklerini söylemişler, muayenelerini iste - mişlerdir. Sultanahmet birinci ce - za hâkimi Reşit, bunlar hakkında alikoyma kararı vermiş ve istek - lerine göre muayeneleri için ad - liye doktoru Envere göndermiş - tir.

Tahkikat devam ediyor.

Kültür işleri

Makam paraları

Ankaradan gelen haberlere gö - re ilk tedrisat ispektörü ve baş - öğretmenlerinin makam paraları verilecektir.

Bunun aslı maaşlarda bir art - tırma olarak mı verileceği henüz belli değildir. Bu ancak il büt - cesinin tasdikinden sonra anlaşı - lacaktır.

İmtihan sorguları

Olgunluk imtihanlarının sor - guları Kültür Bakanlığı tarafından bütün liselere gönderilmiştir.

Bu imtihanlar edebiyat kolu ve fen kolu olmak üzere iki kısma ayrılmıştır.

Fen koluna dahil riyaziye im - tihanları da yazılı ve sözlü olmak üzere iki kısma ayrılmıştır.

İlkokullar

İstanbul ili bütçesinde bu yıl ancak 8 yeni ilk okul binası yap - tırılmak için para konmuştur. Fak - kat yeniden açılarak olan bu okul - lar bu yıl tahsil çağına gelen ço - cuklar için yeter görülmemektedir.

Bu münasebetle dün belediye - de bir toplantı yapılmış ve kira ile tutulacak binalar etrafında görü - şümüştür. Bu yıl yeniden muhte - lif semtlerde on beşe, yirmiyeye ya - kın bina kira ile tutulacaktır.

Fen Fakültesinde

Fen fakültesinin yeni lisans ta - limatnamesine göre şimdiye kadar serbest okutulan riyaziye fakülte - sinin bazı dersleri önümüzdeki ders yılı başından itibaren mecbu - ri ders halinde konulacaktır.

Talebe yurdunda

Kültür cemiyetinin Kadırgada - ki talebe yurdu pavyonlarının bir kısmı yaz tatili münasebetile ka - panacak ve yurttan yatan fakir tale - benin barınabilmesi için yalnız bir pavyon kalacaktır.

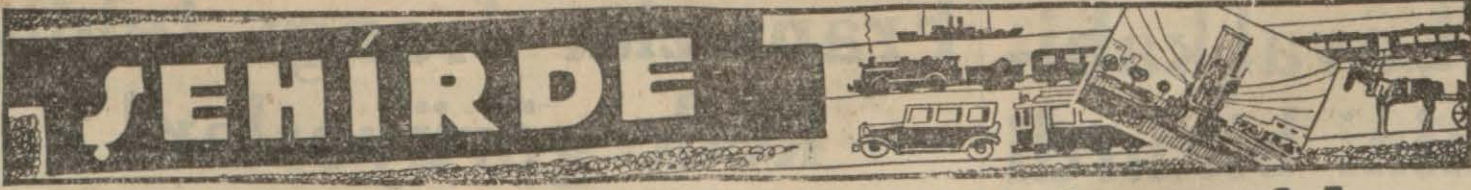
Yurt bahçesinde yapılmakta o - lan spor teşkilâtı da yirmi hazira - na kadar tamamlanacaktır.

TETKİK SEYAHATLARI — Üniversite profesörlerinden dok - tor Bassart ile Antropoloji profe - sörlü Şevket Kansu, bir asistanı ve iki talebe bugün tetkik için Tro - vaya gideceklerdir.

Edebiyat fakültesi talebesinden bir grup da bir Temmuzda Yuna - nistana bir tetkik seyahati yap - acağıdır.

BEYAZIT KÜTÜPHANESİN - DE — Beyazıt kütüphanesine ek - lenen medresenin tamirâtı bit - miştir.

Salon önümüzdeki pazartesi gününden itibaren açılacaktır.

Şişhanede kanlı bir hâdise oldu

İş tutmıyan bir Yahudi genci kendisinden ayrılmak istiyen karısını öldürdü, kaynanasını yaraladı

Dün sabah kumarcı bir Yah - di genci karısını öldürmüş, kay - nanasını yaralamış, kendisi de bu kanlı boğuşma esnasında çıkar kurşunlardan birisinin kazae - rastlaması neticesi ölmüştür.

Yaptığımız tahkikata ve söyle - nen sözlere göre vaka şöyle ol - muştur:

Şişhanede Şehsüvar sokağın - da kahveci Nesimin 25 yaşındaki oğlu Yuda öteki ismiyle Leon bir sene evvel tanışıklıklarının birinin evinde Çanakkaleden yeni gel - miş bir genç kızla tanışmıştır.

Bu kız bazan Kalo, bazan da Korin ismiyle çağırılmaktadır. Korin 20, Yuda ise 25 yaşında - dır. Bu tanışmadan kısa bir za - man sonra Yuda ile Korin Beyoğ - lu evlenme memurluğunda res - men evlenmişlerdir. Yahudilerde âdet olduğu üzere Korin 350 lira tutan drahomasını Yudaya ver - miştir. Yuda bu paranın bir kıs - mını babasına vermiş, bir kısmı ile de Yüksekaldırımında bir kah - ve tutmuştur. Maksadı işini yolu - na koyduktan sonra bir ev tutup karısını yanına almaktır. Fakat Yuda açtığı kahvede kumar oy - narmış, sermayesini kaybetmiş, bunun üzerine dükkânını kapaya - rak boğa gezmeye, babasından para aldıkça kumar oynamaya başlamıştır. Yuda arasıra babası - nın dükkânında da çalışmakta i - se de kumar oynadığı için babası kendisine çokluk para vermemek - tedir.

Korin, babası Mordehay, an - nesi Simha, on yaşında kardeşi Davitle Yüksekaldırımında To - tonya klübünün yanındaki so - lakta 6 numaralı apartmanın iki odasında oturmaktadır. Yudanın, her gün kumar oynuyarak draho - mayı çarçur etmesi Korin'e ara -

Öldürülen kadın

sında kavga çıkmasına sebep ol - muş, geçimsizlik başgöstermiştir. Yuda, son zamanlarda işi azıt - mış, çalışıp para kazanacağına, karısından para istemeğe başla - mıştır.

Elinden drahoması giden Korin kocasına acımış, eline geçen pa - rayı esirgemiyerek vermiştir. Üç ay evvel de Korin zengin bir Ya - hudi ailesinin yanına hizmetçi o - larak girmiştir. Bu yüzden Yuda ile Korinin görüşmeleri seyrek - lemiştir.

Buna rağmen Yuda karısını her gördükçe sıkıştırıyor, elinden para alarak kumar oynamıştır. Bundan bir hafta evvel akşam ü - zeri çalıştığı evden gelen Korinin önüne gene kocası çıkmış:

— Para elli kuruş ver. Şimdi lâzım oldu, sen beni burada bek - le ben beş dakikaya kadar gele - ceğim, demmiştir.

Korin, kocasına elli kuruş ver - miş, bu parayı eline geçiren Yuda doğru bir kahveye giderek kumar oynamış, yarım saat sonra gel - miş:

— Paran uğursuzmuş.. Kay - bettim demiş, biraz daha para ist - miştir.

Bu sefer karısı para vermemiş ve biraz da söylenmiştir. Bunun üzerine Yuda ağzını açmış, fena sözler söylemiş, Korini fena hal - de dövmüş, üstelik elbiselerini de yırtmıştır. Sokak ortasında da - yak yiyen Korin hemen karakola koşmuş, kocasından şikâyet et - miş ve kendisinin ölümle tehdit edil - diğini söyleyerek Yudanın ne - zaret altına alınmasını istemiştir. Karakolda Yudaya nasihat edil - miş, bir müddet sonra kefaletle bağlanarak serbest bırakılmıştır.

Bu dayak hâdisesinden sonra Ko - rin bir istida yazarak mahkeme - ye vermiş, kocasından ayrılmak istediğinde bulunmuştur. Yuda bu - nu duyunca deli gibi olmuş, Ko - rine bundan vazgeçmesini söyle - miştir. Korinin babası ile anası ve bütün tanışıkları bu adamdan hayır gelmeyeceğini söyledikleri için Korin istidasını geri alma - mış, yeni baştan bir kavga yap - mışlardır.

Yuda karısını bu fikrinden vazgeçiremeyeceğini anlayınca İzmire gideceğini söyleyerek on - dan çamasırlarını ve yeni elbise - lerini almış, satmış, parası ile

toplu bir tabanca almıştır. Bu ta - bancayı cebine koyunca karısını takibe başlamıştır.

Korin evvelki akşam çalıştığı yerden babasının evine gelmiş, bir müddet konu komşularla dert - estikten sonra kardeşi Davitle birlikte taşlıktaki karyolaya gi - cip yatmıştır. Dün Yahudilerin bayramı olduğu için altıda Kori - ni babası Sinagoga gitmiş, sokak kapısını açık bırakmıştır. Biraz sonra evin önünden geçen Yuda kapıyı açık görünce hemen içeri dalmış, sağ taraftaki karyo - lada uyuyan karısını uyandırmış:

— Sen benden ayrılacaksın ha!... Ben de seni öldüreyim de gör, diyerek tabancasını çekmiş, Korine doğru uzatmıştır.

Uykudan uyandırılan Korin tabancayı görünce fena halde korkmuş, hemen yatağından fı - layarak yukarı kata doğru kaç - mağa savaştı. Gözleri dönen Yuda karısını kolundan tutarak kendisine doğru çevirmiş, ve ta - bancasını Korinin kalbine sıkıştı - rır. Çıkan kurşun Korini hemen öldürmüştür. Silâh sesine Korinin annesi Simha koşmuş, katil Yuda bu kadının da üzerine atılarak ta - bancasını ateşlemiş, boynundan yaralamıştır.

Silâh seslerine üst katlarda otu - ranlar yetişmiş, yaralı bulunan Simhayı hemen bir otomobile ko - yarak Haseki hastanesine götür - müşlerdir. Biraz sonra Mordehay Sinagogdan dönünce feci vaka ile karşılaşmıştır. Cinayet tahki - katına müddeiumumi muavinle - rinden Bay Nurettin kısa bir za - man sonra el koymuş, cesetler morga kaldırılmıştır.

Korinle birlikte yatan Davit yorganın altına saklanmak sure - tiyle canını kurtarmıştır.

Hafta tatili

Bugün öğleden sonra nereleri kapanmıyacak?

Bugün hafta tatili kanununun tatbiki konulduğunun ikinci haf - tasıdır. Elvelce de yazdığımız gi - bi bugün saat on üçten itibaren resmi daireler, şirketler, bankalar pazartesi sabahına kadar tatil ya - pacaklardır.

Bundan başka bürolar, yazıha - neler, imalâthaneler de bugün sa - at on üçten itibaren kapanacaklar - dır.

Yiyecek, içecek, giyecek satan dükkânlar akşamın belli saatleri - ne kadar açık bulunacaklardır. Belediye tarafından kanun etra - fında bir izahname hazırlanmış, dün şube müdürlerine gönderil - miştir.

Kitapçılar, gramofoncular, hur - davat eşyası, yapı malzemesi sa - tan yerler de açık bulunacaktır.

Adliyeye verilenler

Yeşildirekte oturan Sait ismin - de biri, tanıştığı Hikmet isminde bir kadını tehdit ettiği iddiasile polisçe adliyeye verilmiştir. İddia - ya göre, Sait, Hikmet yüzünü ji - letle keseceğini söyleyerek korkut -

Gezintiler

Can ucuzluğu

Bir gün gazeteler yazıyorlar: Üsküdar'da altı kişi süttan zehir - lenmiş. Bir başka gün şunu okuyo - ruz: Balatta bir tavan yıkılmış. Altında ölenler var. Sedyelerde yaralılar geçiyor. Hemen her gün acı bir çığırak sesiyle tramvay - lar durur. Beyaz bir otomobil, camlar önünden şimşek hızıyla u - çar. Bu, son yıllarda edindiğimiz "Cankurtaran", dr. Vatmanlarla şoförlerin kana buladıkları kar - deşlerimizi en yakın hastanelere götürür. Daha geçen gün "Kara - köy", e yaklaşırken bir eczane ka - pısında birbirini ezen bir kala - balık görmüştüm. Birkaç adım ö - tede taze ve henüz dumanı tüten büyük ve geniş bir kan lekesiyle karşılaştık.

Gazetelerin polis duyumları her gün zengindir. Biraz oynak bir hayal için o yapraklarda türlü türlü trajedi dekorları var.

Bu, niçin böyledir? Süttan in - san nasıl zehirlenir?.. Süt, ki a - dam oğlunun ilk beslendiği yiye - ceklerin başında gelir. Onun ağı - lanması için ne kadar pis ellerden geçmesi, hangi iğrenç kaplarda dolaşması gerektir. Kazanç ala - nında işlenen bu cinayetlerin ar - kası gelmeyecek mi? Yasalarımız da mı eksiklik var? Onu kullanan - lar mı suçludur? Altı kişiyi bir bardak sütle yatağa serenler, şim - di nerededirler?

Geçenlerde gene bir kilo balık, bütün bir ev halkını keskin san - cılar içinde bırakmıştı. Aylar sü - ren baktımlarla ancak arıngibi - len bu hastalık da bir zehirlenme işiydi. Deniz kıyısında balık - tan zehirlenmek, akla durgunluk veren bir başbozukluğu andırı - yor. Bayat balık satmak, gölsüz, denizsiz, ırmaksız ülkelerde bile artık bir suç sayılırken, İstanbul - da bu yüzden zehirlenenlerin kıv - randığını görmek, dayanılmaz bir acıyla yüreklere işliyor.

Çarşı mallarının hemen hep - sinde bozukluk var. Birkaç ay önce belediyenin verdiği bir sa - yımda, yağların baştanbaşa ka - rışık olduğu söyleniyordu. Fakat böyle olmakla beraber o dükkân - lar hâlâ açıktır. Anahtarlarını el - lerinde tutanlar serbesttir. Belki karışık malları alınmıştır, işte o kadar.. Doğrusunu isterseniz bu - gün sağlam mal, ancak devletin işlettiği yerlerde görülüyor. Bu - na bakınca gönül istiyor ki yalnız teklerin başaramıyacağı büyük iş - lerde değil, en küçük dağınıklı - lara kadar her noktada ticaretimiz devletleşsin.. Alış verişimizde bu iğrenç yalancılık, bu kötü hileci - lik yaşadıkça, ne kesemizi, ne ca - nımızı korumak elimizden gelmi - yecek..

Bir damla Türk kanına, bir ne - feslik Türk sağlığına dünyanın en büyük değerini veren inkılâbı ne vakit altyacağız, ne vakit o - nun gerçekten evlâdı olacağız?..

S. Gezgin

muştur. Adliye tahkikat yapıyor.

* * *

Lâleli apatırmanı altında Ab - basın dükkânından iki buçuk lira aşırıddı iddiasile yakalanan Bur - salı Mehmet, dün polisçe adliye - ye getirilmiştir. Müddeiumumilik a - raştırmaya elkoymuştur.

Parlamento, Lâval kabinesine güvenini bildirdi

(Üstyanı 1. sayıfada)

Bay İvon Delbos da şu sözleri söylemiştir:

"Başlıca sorum finansal olduğundan benim bu hususta özel bir yetkemi yoktur. Aynı zamanda yalnız bir defa bakan olduğum için bir hükümet şefine gereken tecrübeye de sahip değilim.."

YENİ LAVAL KABİNESİNDE KİMLER VAR?

Bay Laval, kabinesini Cumhurbaşkanı başkanına tanıtmıştır. Kabine a-şağıdaki gibi kurulmuştur:

Başbakan ve Dış Bakanı Bay Lâval, Devlet bakanı bay Herriot, Devlet Bakanı bay Flandin, Tüze Bakanı bay Berrad, İç Bakanı B. Paganon, Sü Bakanı, bay Fabry, Deniz Bakanı bay Pietri, Hava Bakanı bay Denain, Tecim bakanı bay Bonnet, Finans Bakanı bay Regnier, Kültür Bakanı bay Marcombes, Bayındırlık Bakanı B. Eynde, Sömürgeler bakanı bay Rollin, Deniz tecimi bakanı bay Mario Roust, İş Bakanı bay Frosard, Tekait bakanı bay Moupoil, Tarım bakanı bay Cathala, Sağlık Bakanı Bay Lafont, Posta telgraf telefon bakanı bay Mandel.

Başbakanlık müsteşarı ve Alsas Loren işlerine memur Blaisot, kabinede âyandan 4 üye vardır. Bunlar, Laval, Berard, Rengnier ve Roustan'dır.

Parlamento dışından bir tek üye vardır ki, Denain'dir. Diğerlerinin hepsi sayılandır. 13 bakan Bouisson kabinesinde bulunmakta idiler.

Bay Flandin ve Bay Fabry Sol Cumhuriyetçi gruba, Bonnet, Narcombes, Moupoil, radikal sol demokrat grupuna, Berard, başkanı bulunduğu cumhuru birliğine mensuplardır.

Bakanlar Elize sarayında bir saatten fazla kalmışlar ve hakiki bir kabine toplantısı yaparak Kamutay önünde okunacak olan kabine programının türlü noktalarını incelemişlerdir.

Bugün öğleden sonra bitirilecek olan bu program, bu akşam saat 18 de âyan ve Kamutay önünde okunacaktır.

LAVALIN BİLDİRİĞİ

Paris, 7 (A.A.) — Eko Dö Pari gazetesinde Bay Lavalın a-şağıdaki bildirisi çıkmıştır:

"İstediğim geniş yetkilerin iç-yüzü türlü siyasal gruplar ve hele radikal sosyalistlerle görüşmelerden sonra, önemli artırımlar yapmak gerekliliğini anlamış, geniş bir çoğunluğa güvenebilmeliğime esgindir.

Hükümet, finansı ancak bu suretle düzeltebilir. Kurduğum hükümet spekülasyona karşı koymak ve paramızı kurtarmak için her şeyi yapmağa karar vermiştir.."

Gazetelerin çoğu bu yolda Bay Lâvala başarımla dilemektedir. Sosyalist fırkası, hâdiselerin aldığı şekilden memnun değildir.

Bay Blum, Popüler gazetesindeki bir yazısında Parlamento'nun dağılmasının önüne geçilemeyeceğini söylemektedir.

YENİ KABİNEİN HUSUSİYETİ

Paris, 7 (A.A.) — Laval kabinesi, hiçbir fırkaya bağlı olmayan senato üyesini içine alan üçüncü kabinedir.

İlk Laval kabinesi Steez kabinesinin düşmesinden sonra kurulmuş

ve 1931 ilkkânunundan hazirana kadar iş başında kalmıştır. Şimdi -ki kabine üçüncü cümuriyetin 99 uncu kabinesi ve parlâmanter devrinin 10 uncu kabinesidir. İçinde 4 âyan üyesi ve 16 sayılay vardır.

POLİSLE ÇARPIŞMALAR...

Paris, 7 (A.A.) — Yüklümler kurumu, dün akşam 4000 kişinin girdiği bir toplantıda bir karar sureti kabul etmiştir. Bu karar suretinde Reisicumurdan otoritenin tekrar kurulması, bütçenin denkleştirilmesi, masrafların azaltılması ve spekülasyon yapanların şiddetle kovalanması istenmiştir. Toplantı sonunda polisle çarpışmalar olmuş ve bir kişi ağır surette, üç kişi hafif yaralanmıştır.

Paris, 7 (A.A.) — Gazeteler, son günlerin kararsızlığından sonra bay Laval'in güven veren şahsiyetinin kamuyu (efkârı umumiye) yatıştırdığını yazmaktadır.

"Matin diyor ki:

"Bay Laval'in büyük bir diplomat olduğu anlaşıldı. Laval, kabine konuşmalarını dışişleri konuşmaları kadar ustalıkla yapmaktadır. Bütün parlâmentonun Laval'e uyacağını ve ulusal birliği bir gerçeklik yapacağını umuyoruz.."

Petit Parisien:

"Ülke bu sabah daha rahat soluk aldı. Tehlike atlatılmış gibi görünmektedir. Bay Laval, kendisinden evvel gelenlerin düştüğü yeri aşabileceği duygusunu vermektedir. Yabancı ülkeler bir kere daha göreceklidir ki, uçurum kenarına gelen Fransa, kendisini toparlamak gücündedir.."

İngilterede

Yeni Baldwin kabinesi

Londra, 7 (A.A.) — Bay Mac Donald, kabinesinin istifasını bugün saat 15 de verecektir. Pek muhtemel olan yeni hükümet listesi aşağıdadır:

Başbakan Bay Baldwin, kabine ikinci başkanlığı bay Mac Donald, Lord Chancellor Lord Hailshan, Finans Bakanlığı bay Neville Chamberlain, İç Bakanlığı Sir John Simon, Dış Bakanlığı Sir Samuel Hoare, Sü Bakanlığı Lord Halifax, Deniz Bakanlığı Sir Bolton Eyres Monsal, Hava Bakanlığı Sir Philips Cunliffe Lister, Hindistan Bakanlığı Lord Zetland (Yuvarlak masa eski üyelerinden) Dominyonlar Bakanlığı Tomas.

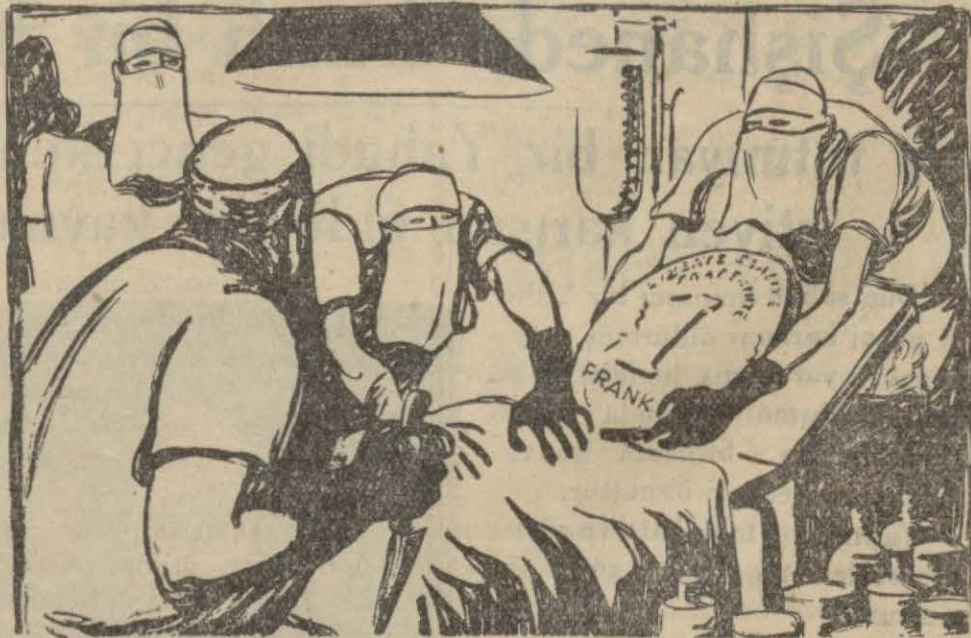
Sömürgeler Bakanlığı Malceolm Mac Donald, Tecim Bakanlığı Walter Runciman, Tarım Bakanlığı Oliver Stanley, İş Bakanlığı Ernest Bravn, Sağlık Bakanlığı Kinsoley - Wood, Taşıma Bakanlığı Hore Belisha, Bay Eden, kabinenin toplantılarına girmek hakkı ile eski mevkiinde kalmaktadır.

Son dakika

Londra, 7 (A.A.) — Makdonald kabinesi saat 15,45 de istifasını vermiştir. Yeni hükümetin listesi bu akşam neşredilecektir. Lord Londonderry'nin mührü has Lordu olduğu söylenilmektedir. Bay Eden'in de nezaretsiz bir nazırlık deruhte edeceği söyleniyor.

Londra, 7 (A.A.) — Bay Baldwin, yeni kabineyi teşkil etmiştir. Finansa Nevil Chamberlain,

Fransızlar frangı tehlikede görüyorlar!

Şu karikatürde Fransız frangının elleri bıçaklı operatörler arasında ameliyat masasına yatırılarak görüyorsunuz. Bu karikatürü yapanlar Fransız karikatüristleridir. Bunu basanlar da Fransız mecmuaları.. Fransız basıncıları bu türlü kariktürler ve yazılar ile şimdiye kadar değeri altına bağlı olan frangın hasta, hem de tehlikeli bir şekilde hasta olduğunu, bugünkü gidişin sonu bir enflasyon, yahut devalüasyona varacağını anlatmak istiyorlar.

Bundan evvelki kabineler frangı kurtarmak için usinomal (fevkalâde) yetgeler (salâhiyetler) istemişti. Başka türlü frangı tehlikeden kurtarmak mümkün olmayacağını söylemişti. Fransız kamutayı bu türlü yetgeler ver-

mediği için bu hükümetler düşüp gitti. Bakalım, Lâval kabinesi tehlikede olan frangı basit bir ameliyat ile kurtarabilecek midir? Yoksa altına bağlı olan paraların şimdiye kadar en sağlamı sayılan Fransız frangı da nihayet uçuruma doğru yuvarlanıp gidecek mi?

* * *

Londra, 7 (A.A.) — Fransada kabine bûhranının uzun sürmesi kambyo piyasasında bir ikircinme (tereddüt meyli) yaratmıştır.

Fransız frangı İngiliz lirasına göre 75.25 sularında tutunmaktadır.

Üç aylık deport dün 5.50 iken bugün 4.125 olmuştur. Spekülâtörler, ihtiyatlı bulunmaktadırlar. Yapılan muameleler önemsizdir.

Askerî ve mülkî tekaüt kanunu

(Üstyanı 1. sayıfada)

miştir. Kanunun 13 üncü maddesi şöyle değiştirilmiştir:

Zabitlerle askerî memurlardan, sinnen ve sicillen, ve mülki memurlarda sicillen veya memurun kanununun 77 inci maddesi mucibince tekaüde sevkedilenlerin hizmet müdetleri 15 sene veya daha fazla olursa bu müddet nisbetinde tekaüt masına müstahak olurlar. Bu gibilerin hizmet müdeti 15 senden aşağı ise son aldıkları masın emsali hasılı defaten kendilerine verilerek alâkaları kesilir. Vefat edenlerin bu istihkakı kanuni mirasçılara verilir.

Kanunun 23 üncü maddesine şu fıkra eklenmiştir:

"Bilfiil 25 sene hizmet eden memurlar bağlı bulundukları vekâlet veya idareler tarafından doğrudan doğruya tekaüde sevkedilebilirler.."

Kanunun 58 inci maddesi şöyle değiştirilmiştir:

"Bilfiil 30 sene ve daha ziyade hizmet edenlere tekaüt oldukları zaman almakta oldukları maaşın emsali hâsılının bir yıllığı ikramiye olarak verilir. 30 sene veya daha ziyade bilfiil hizmet edip de tekaüt olmadan ölenlerin müstahak oldukları ikramiyeler kanuni mirasçılara verilir.

Kanun, neşri tarihinden muteberdir.

İçeri işlere Con Saymen, dışarı işlere eski Hindistan Bakanı Hoare, harbiyeye Halifax gelmişlerdir.

Paris, 7 (A.A.) — Parlamento, sorguları reddetmek suretile hükûmete 137 ye karşı 412 oyla güvenini göstermiştir.

Ekonomide devletçilik anlamı

(Üstyanı 1. sayıfada)

ten daha başka bir şey beklemek hatırından bile geçmezdi.

Halkın kazanmak, yaşamak ihtiyaçlarına gelince, bu yalnız gene herkesin kendi bileceği bir şeydi.. Çarşıda, pazarda alınıp satılan şeylerin fiatları ağır mıdır, değil midir? Bu fiatları biraz indirmek çaresi var mıdır, yok mudur Bunları düşünmek hükûmete düşen bir ödev sayılmazdı. Olsa olsa gün mevsiminde kar ve bora günlerinde kömürçülerin kömür fiatlarını yüzde yüz artırmamaları için belediyeler biraz çalışırdı. Gene bu iş de hükûmetle ilgili (alâkalı) tutulmazdı.

Yeni idare sistemimizde (devletçilik) prensipi yer bulduktan sonra bu eski zihniyet kalkmış, devlet ekonomi alanında halk işlerine karışmağa başlamıştır.

Devlet Türkiye'de şimdiye kadar kurulamamış olan gerekli birtakım san'atların canlanabilmesi için halka kolaylıklar göstermiştir. Halkın yapamadığı birtakım fabrikaları da kendi teşebbüsü ile varetmeğe çalışmıştır. Fakat gene son zamanlara kadar devletin tuz ve şeker gibi eşya fiatlarını indirebileceğini pek çok kimseler asla düşünmemiştir.

Demek istiyoruz ki İsmet İnönü kanun yolu ile tuz ve şeker fiatlarını indirmekle cumhuriyet rejiminin devletçilik anlamına yeni bir gelişme (inkişaf) vermiştir. Devletçiliğin ekonomik alanda yapıcılık ödevinden başka bir de kontrol ödevi bulunduğunu izeri (eseri) ile göstermiştir.

Devletçi olan cumhuriyet rejimi yalnız kendi bütçe ihtiyacı için halktan vergi almağı düşün-

Kılık yasası

Bir Ermeni papası, gördüğümüz saygı arttı, diyor

Kılık yasası (Kıyafet kanunu) önümüzdeki perşembe günü tatbik edilecektir. Bu münasebetle Rum katolik papaları ile sörlər o güne kadar elbiselerini hazırlamış bulunacaklardır.

Perşembe günü hep birden yeni kıyafetlerle ortaya çıkacaklardır.

Gregoryen Ermeni papaları bir müddetenberi kılıklarını değiştirmişlerdir. Dün bunlar arasından bay Bahtiyaryan ile konuştuk bize dedi ki:

"Görüyorsunuz ki artık bütün siviller gibiyiz. Bu kıyafeti istediğimizle kabul ettiğimizi anlatmak için 13 haziranı beklemedik. Ruhanî kılıkla gezen Ermeni papas kalmamıştır. Ermeni Gregoryen kilisesi zaten bir kıyafet kaydı koymuş değildi. Şimdiye kadar giydiklerimiz de bir teamül işiydi.

"Bu kılıkla halk tarafından gördüğümüz saygı artmıştır, diyebilirim.."

"Din yasalarımız arasında papasın evlenmesi hakkında bazı kayıtlar var, bunlara ne dersiniz?,"

"Bana kalırsa bunu düzeltip neye evlenmesin, ve evlenmiş memiz lâzımdır. Dul kalan bir papas neye piskopos olmasın, evlilik işlerinde de sivil yurttasların tâbi olduğu kanunlara tâbi olmak isteriz. Değerli bir evli pastan da piskopos çıkabilmelidir.."

Dün Gregoryen Ermeni piskoposlarından bay Basmacıyanın da sivil elbise ile dolaştığı görülmüştür. Melon şapka, redinkot, yakalı, kıravat ve çizgili pantolon giymekte idiler. Bay Bahtiyaryan sakalını da kısaltmıştır.

Geçmiş Kurunlar:

8 Haziran 1920

— Ekmekçiler esnafı cemiyeti Dahiliye nezaretine müracaat ederek bundan sonra ekmeklerin tartılarak satılmasını teklif etmişlerdir. Ekmekçiler cemiyeti, fırınlarda yapılan ekmeklerin bazıları bir eseri sehih olarak noksan zuhur ettiği takdirde müsadere edilmek suretiyle mutazarır olduklarını beyan ederek bilvezin tartıldığı takdirde yanlışlığa ve mutazarır olmalarına meydan verilmiyeceğini beyan etmişlerdir.

mez, yalnız ülkemizde şimdiye kadar kurulamamış olan ve ulusun bayındırlığı için gerekli bulunan endüstrilerin meydana gelmesi ve gelişmesi için çare aramaz. Devlet, halkın daha kolay ve daha rahat yaşaması için gerekirse imkân bulduğu zaman eşya fiatlarını indirir. Tuz ve şeker fiatları için alınan tedbirler bu gerçekliğin en açık bir belgesidir.

Ancak hükûmetin bir kilo bütçesinde tuzu (3), şekeri (10) kurut indirebilmek için büyük bir fedakârlık göze aldığını da unutmamak lâzımdır. Çünkü tuz ile şekerin memleketteki yagaltılmasına (istihlâkine) göre en aşağı bütçeden beş, on milyon lira eksiklik demek demektir. Hükûmetin bütçe denkliliği için başını taştantaşa vurduğu bu yıllarda, devlet gelirinden bu kadar bir eksikliği göze alması gerçekten büyük bir fedakârlık değil midir?

ASIM US

BÜYÜK DENİZ ROMANI

Endülüste Kemal Reis

Tefrika No: 127

Yazan: İshak FERDİ

Kemal Reis gözlerini açarsa, onun kanına gireceklerden biri de Mahmut dayıdır!

Alfonso denize atıyorlar!

Mahmut Reis güverteye çıkarak bütün gemicileri başma topladı:

— Reisimizi öldürmek isteyen adam geberdi.. Onu bacaklarına taş ve demir bağlayıp denize attınız!

Diye bağırdı: Gemiciler:

— Tanrı öcümüzü aldı.. Onu biz öldürecektik..

Diyerek derhal ambara indiler.. İspanyol zabitanın vücudu buz gibi soğumuştur.

Alfonsoun bacaklarına ve kollarına büyük taşlar bağlayarak yuvarıya çıkardılar.. Ve elbirliğiyle geminin baş tarafına sürükleyip oradan denize savurdular.

O gün Mahmut Reisin ilk işi, ona bu haberi veren kürekçiye sevindirmek oldu.

Mahmut Reis Arşipelli kürekçinin bacaklarındaki zincirleri söktürmüş ve kendisini güvertede çalışan gemiciler gibi serbest bırakmıştı.

Mahmut Reis bunu, Kemal Reisi ölümden kurtardı diye yapmıştı.. Gemiciler içinde kürekçiye söz vermişti.. Sözüde durduğu anlatmak için yapıyordu.

Zaten Mahmut Reisin gemide böyle bir adama ihtiyacı vardı. Yarın belki de gemiciler arasında kendi aleyhine bir takım toplantılar, konuşmalar yapılacaktır.

İşte, Mahmut Reis bu gizli hareketleri vaktinde duymak ve önlemek için Arşipelli kürekçiye özgül ve başı boş bırakmıştı.

* * *

Kemal Reis gözlerini açınca..

Alfonso'nun cesedi denize atıldığı gün, Salih Reis, kendi gemisinde, Karabaşoğlu adlı mert ve atılgan bir gemici ile konuşuyordu:

— Kemal Reisin dirileceğini söylüyordun! Bunu nereden biliyorsun?

— Dışarda Araplardan duy-dum, reisim! Onlar (Kara sıtma) ya tutulan bir adamın yirmi dört ve ya yedi gün içinde ölmezse, ölümden kurtulduğunu ve kırk gün sonra gözünü açacağını iddia ediyorlar. Şehirde buna benzer birçok vakalar olmuş.. Bütün ihtiyarları ayrı ayrı dinledim.. Hepsi de bu fikirde: (Kemal Reis yakında gözlerini açacak!) diyorlar.

— Sen ne diyorsun?

Karabaşoğlu üç ay evvel amiral gemisinde iken, nasılsa bir suç işliyerek Kemal Reis tarafından bu gemiye atılmıştı.

Karabaş kulağı delik bir gemici idi.. Şarlatanlığı, yalancılığı yoktu.. En-büyük kabahati, tok-sözlü oluşu idi.

Salih Reisin sorgusuna da yine her zamanki gibi damdan düğercesine cevap vermişti:

— Kemal Reis iyileşse bile ölüme mahkumdur! İstanbula varmadan ölecektir!

Salih Reis, Kemal Reisi bütün donanma içinde en çok candan sevenlerden biri idi.

Karabaşın ne demek istediğini anlıyamadı.. Çoktanberi onun dilinin altında bir şeyler geveleyip durduğunu, kendi kendine kalınca anlaşılmasız sözlerle homurdandığını görüyordu.

— Haydi, duyduklarımı ve bildiklerinizi açıkça söyle!

Diyerek Karabaşı yanına oturttu.

— Haydi, kapalı kutu gibi durma öyle.. Açıl bakalım biraz.

Karabaş hafifçe esnedi.. Sonra birden utanmış gibi, çekingen bir tavırla ağzını kapıyarak:

— Söyleyecek çok söz var ama, dedi, dilin gelimi ve ölçüsü yok.. Her şeyi yumurtlayıveririm diye korkuyorum.

— Kimden korkuyorsun? Bu gemide benden büyük biri var mı?

— Doğru söylüyorsun reisim!

Fakat, beni bu gemiye attıran adam, yarın tekrar bu gemiden almasını ve bacaklarına zincir vurup tutsak kürekçiler arasına atmasını da bilir.

Salih Reis güldü:

— Mahmut dayıdan mı bahsediyorsun?

Karabaş hafifçe başını salladı ve bıyığının altından gülümsedi:

— Evet.. Ta kendisinden.

Sonra birden kaşlarını çatarak önüne baktı:

— Mahmut dayı yaman adamdır, Salih Reis! Ben onunla boy ölçüşmem. O insanı kahbece arkasından vurur. Ben ise göğüs-göğüse dövüşmekten hoşlanan bir adamım.

— Peki. Onunla karşılaşmazsın! İki arkadaş gibi konuşalım.. Dertleşelim. Bütün konuştuklarımız aramızda kalsın. Mahmut Reis seni gemiden niçin attırmıştı.. İlk önce bana bunu söyle!

Karabaş açılmağa başladı:

— Mahmut dayı arasına gemicileri elaltından kıskırtırdı. Bir gün Kemal Reis güvertede dolaşırken, ona sık sık talim etmediğimiz için, kollarımız hamlayacak. Arasına şu sularda talim yapsak fena olmaz. Dediğimi Mahmut dayı duymuş. O akşam reise: (Bu adamın fikri gemiyi açıklara götürüp isyan çıkarmaktır. Onu buradan uzaklaştıralım!) demiş. Beni gece yarısı hemen bu gemiye attılar.

— Demek ki büyük Reisin bana bu kadar çok itimadı var, öyle mi?

— Ne diyorsun be Salih Reis?! O seni bütün reislerden fazla sever. İşte benim gibi tehlikeli bir adamı da bu sevgisine güvenerek senin yanına göndermiştir.

Salih Reis başını sallıyarak düşünmeğe başladı. Karabaşoğlu anlatıyordu:

— Şimdi meydana boş buldu.. Atını istediği gibi koşturacak. Ona dur demek kimin haddi..? Lâfın açığı, Mahmut dayı Kemal Reisin yerine geçmeyi kurmuştur.. O, iyileşse bile, köylülerden bir akrep bulup yatağma koymayı da

Özdil

22 inci Liste

1 — Nakliyat — Taşın

Nakil — Taşıma

2 — Vesaiti nakliye — Taşırt (taşımaya araçları)

ÖRNEKLER:

1 — Bir memlekette taşın işleri, ekonomik gelişimle sıkı sıkıya ilgilidir.

2 — Deniz taşıtları arasında en ucuzu yelkenlilerdir.

3 — Emvali menkule — Talış mallar.

Emvali gayri menkule — Taşıtsız mallar

ÖRNEK:

Bay ... bütün taşıtlı ve taşıtsız mallarını karıştı üzerine çevirdi.

4 — Tedvin etmek — Dergimek Müdevven — Dergin

ÖRNEKLER:

1 — Türkçe Kamusu, Şemsettin Sami'nin dergimesi olduğu eserlerin en iyisidir.

2 — A ... nın derginleri arasında bu isimde bir eser hatırlamıyorum.

3 — Kavanini müdevvenemiz — Dergin kanunlarımız.

5 — Hayal — Hayal (T. Kö.)

Muhayyile — Sanay.

ÖRNEK:

Siz bu haberi sanayinizde icad etmiş olmalısınız.

NOT:

Gazetemize gönderilecek yazılarda bu kelimelerin Osmanlıca-ları kullanılmamasını rica ederiz.

Kısa

Şehir

Haberleri

JAVALILARIN İSTEĞİ — Java adasında çalışan bir kurum, Türkiye'ye müracaat ederek, lâtîlokum, pas-tırma, sucuk, şarap, konserve almak istediğini bildirmiştir.

ZAHİRE BORSASINDA — Tatil gününün Pazara çevrilmesi münasebetiyle İstanbul zahire ve tecim borsası her gün 10 — 12 arasında açılmakta ve muameleler bu saatlerde yapılmaktadır.

BAY MUAMMER ERİŞ — İş Bankası Genel Direktörü Bay Muammer Eriş, dün de İş Bankasında çalışmıştır. Kendisi Pazar günü Ankaraya gidecektir.

LİMAN İŞLERİ — İstanbul Limanı genel direktör muavini Bay Hâmit, dün, Başmüfettiş Bay Reşat ile İstanbul gümrükleri Baş direktörü Bay Seyfi Aydınla görüşmüşler, Liman genel direktörlüğüne ait yerleri gezmişlerdir.

AVRUPADA TETKİK — Gümrükler Bakanlığı muamelât genel direktör muavini Bay Celâdet, Bay Mustafa Nuri ile Avrupa'ya gidecektir. Her ikisi de bugünlerde İstanbul'a gelecektir.

GÜLTÖR CEMİYETİNDE — Yönetim kurulunda açık bulunan bir üyeliğe C. H. Partisi Kadıköy kaza başkanı Bay Naci seçilmiştir.

Haydarpaşa hastanesi

Haydarpaşada açılacak olan yeni hastane hakkında İstanbul sıhhat işleri direktörü bay Ali Rıza bir yazıcımıza şunları söylemiştir:

— Hastanenin yapılması işi ancak eylül başına kadar bitmiş olacaktır. Bu hastane tam teşkilât-lı iki yüz elli yataklı olacaktır.

Kadrozu Bakanlık tarafından yapılacaktır..

beceremez mi?

— Ne diyorsun? Bu alçaklığı da yapar mı dersin...?

— Yapmazsa, kafamı keserim.. Kemal Reis gözünü açarsa, ilk kanına girecek odur. Onun gibi bir kahbe daha var.. Fakat, onlar Mahmut dayı kadar tehlikeli değildir.

(Arkastı var)

HACI YAŞAR AĞA HASTANESİ

KURUN'un Romanı : 12

Yazan : A. İsmet Ulukut

Polis müdürünün önünde tedaviye doğru ilk adım atılmıştı

— Evet, artık mesele kalmadı. Sizi bu hale getiren sebepleri görmüş gibi anlıyorum. Cevat sizi oğluna vermek istedi; belki bunda menfaati vardı. Siz razı olmadınız, belki delikanlının taşkınlıklarına karşı ciddi ve hattâ şiddetli bulundunuz. Bunun için muameleyi değiştirdiler. Kim bilir, biraz da eza etmiş olabilirler..

— ...

— Gördünüz mü? İyi keşfettim demek. Siz içli bir kızsınız, bu vaziyet sizi zâfa düşürdü. Bronşit olup da öksürmeğe başlamanız onlara fırsat verdi. Sizi başlarından attılar. Nasıl hastalığınızı teşhis edebildim değil mi? Artık, alt tarafı kolay. Şimdi hayatınızı kazanacağınızdan emin olabilirsiniz.

Binnaz cevap vermiyor, düşünüyordu. Bu, nasıl doktordu böyle? Söyledikleri hiç de yalan değil. Bu adam âdeta insanın içini okuyor. Acaba hastalığı hakkındaki sözleri de doğru mu? Biraz yazıflık, biraz evham! Olamaz mı sanki? Bu yangaz öksürüğün bir müzmin bronşit neticesi olmak ihtimali yok mu? Öteki hastanede kalsaydı, verem diye yatırmakta devam edecekler, sonunda haklıktan geleceklerdi. Rüyasında gördüğü babasının sözleri tevekelî değildi. Polis müdürü de "o-rada şifa ve saadet bulacaksınız, demekle aldatmış olmuyordu.

Binnaz yavaş yavaş doktorun tesiri altında kalıyordu. Şimdi hastalığından da şüpheye başlamıştı. Polis müdürü, anlar gibi olduğu bu manevra karşısında söyleyecek bir şey bulamıyordu. Belki de doktor hastasının maneviyatını yükseltmek, kendisi için kuvvetli bir emniyet hazırlamak istiyordu. Müdürlükteki sözlerinin samimi olduğundan artık şüphe edilemezdi. Kendi gözü önünde tedaviye doğru ilk adım atılmıştı. Zaten Hüs-nünün yaptığı tahkikat Nezirin namuslu bir adama olduğunu meydana çıkarmamış mıydı? Kıza o da biraz emniyet telkin etmek için doktora yardım etmek istedi:

— Hastamızı bu kadar büyük bir teveccühle kabul etmeniz yüksek vicdanınızın, temiz kalbinizin yeni bir delilidir. Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Binnazın iyileşeceğine ve mes'ut olacağına hiç şüphem kalmadı.

Nezir güler bir yüzle cevap verdi:

— Müsaafe ediniz de ben size teşekkür ve minnettarlığımı arz edeyim. Teveccühünüze lâyık olduğumu isbat etmek için, bana çalışacak yeni bir vesile vermiş olunuz. Genç bayanım mes'ut olacağına inanmanızı dilerim. Hastalığı pek önemli (ehemmiyetli) bir şey değil, çabuk geçer bir ırıza-dır. Bunu siz de yakında göreceksiniz. Fakat her şeyden önce kızınızın dinlenmeğe ihtiyacı vardır.

Teşrif ediniz de bir daire ayrıalım.

Kalktılar; salonları gezdiler. Beş numaralı odanın kapısı önüne geldiler. Onları takip eden baş-hemşire kapıyı açtı. Zarif bir tarzda tefriş edilmiş bir odanın önünde bulundular. Cemil sordu:

— Burası kendi odanız olacak, değil mi doktor?

— Hayır, bu oda icabında kabul edeceğimiz en aziz misafirlerimize tahsis edilmiştir. Polis müdürümüzün manevi kızı olarak kabul etmekte hiç tereddüt etmeyeceğim genç bayan da bizim aziz misafirimizdir. Bunun için burası kendilerine ait olacaktır.

Polis müdürü, memnuniyetini saklamadı:

— Oh, ne büyük lûtf, cidden teveccüh ederim. Binnazın da memnun olacağından eminim.

Binnaz bu kadar büyük teveccüh ve hürmetten sıkıldı, itiraz etmek istedi:

— Burası pek mükellef, bendeniz kimsesiz...

Doktor söyletmedi:

— Yoy, yok; rica ederim, itiraz etmeyiniz. Etseniz de kabul etmeyeceğimi bilmelisiniz. Bir meslektaş kızsınız, polis müdürümüz manevi babanız, doktor Nezir hakiki dostunuz olduktan sonra artık kimsesiz değilsiniz.

Sonra başhemşireye emir verdi:

— Genç bayanım yıkanmaya ihtiyacı vardır; kendisine yardım ediniz. Polis müdürü hastaneyi görmek istiyceklerdir. Bu emirlerini, öğle yemeğini bizle yemek şartile kabul ediyorum.

Cemil itiraz etmedi:

— Hay hay emredersiniz.

Dedi. Hastaneyi gezmek niyetinde bulunduğunu doktorun keşfetmiş olmasına şaşmadı. Artık bunlara alışmaya başlamıştı.

— 9 —

FİRMA MIDIR, DEĞİL MIDIR?

Binnaz başhemşireye bırakıp idare odasına geldikleri zaman Cemil açıkça konuşmak istiyordu. Dedi ki:

— Binnazı nasıl buldunuz?

— Siz de görüyorsunuz; tabii sizden saklıyacak değilim. Verem olmuş, hayatı tehlikeye girmiş; fakat tam zamanında yetişmiş olacağız.

— Kurtulacak mı dersiniz?

— Bizim usulümüzle, tabii! Hem korkulacak, hem şimdiye kadar bekçiliğini yaptığım servete kavuşacak. Bununla beraber acele etmiyelim, biraz daha beklemek lazım. Evvelâ sıhhatini kurtarmalıyız. Daha bugünden tedavisine başladığımı da gördünüz zannederim.

— Evet, bu husustaki iktidarrınızı da takdir ettim, doğrusu. Binnazın bugün buraya geleceğini biliyordunuz değil mi?

— Şüphesiz.

— Nereden biliyordunuz?

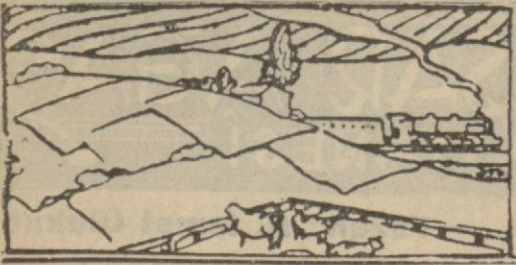
Doktor gülümsedi:

— Ben emir kuluyum. Aldığım emre göre hareket ederim.

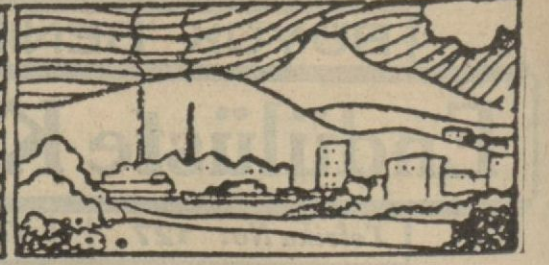
— Hacı Yaşar Ağadan mektup aldınız demek? Lütfen bunu gösterir misiniz?

Doktor yerinden kalktı, dosyayı aldı. Müstehzi gülüşünü bırakmamakla beraber pek tabii, pek telâşsız idi. Çıkardığı bir kağıdı Cemile uzattı. Bunu okuyan polis müdürü, hiddet ve hayretle bağraktan kendini alamadı:

(Arkastı var)

ÜLKEMİZDE

Çorum ilbayı Bay Arif Aykaç'ın ölümü

Çorumda büyük bir yas uyandırdı; büyük ölüm töreni yapıldı

Bay Arif Aykaç'ın cenaze töreni

Çorum, (Özel) — Çorum İlba-
yı Arif Aykaçın ansızın ölümünü
telgrafla bildirmiştim.

İlbay, bay Arif Aykaç, geçen
cuma günü saat 14,30 da bir kalp
sektesinden hayata gözlerini ka-
padı.

Çok sevilen ve çok sayılan de-
ğerli Aykaçın bu vakitsiz ölümü
Çorum ve bölgesinde derin bir a-
cı doğurdu.

İki buçuk yıldır, orumun yük-
selmesi, ileri gitmesi ve onurlu bir
diyar olması için yorulmak bilmez
bir emek harcamıştı. Çorumlular
kendisini hatırası daima anılacak
parlak bir ölüm töreni yaparak u-
gurladılar.

* * *

Tatlı bir mayıs güneşi, geniş
pencerenin perdelerini yalıyarak
içeri süzülüyordu. İlbalık konu-
sunun, büyük ve ince bir zevkle ser-
piştirilmiş möbelleri arasında A-
rif Aykaç'la başbaşıydık.

Sunulan limonatayı yudumlar-
ken, Çorumun çok sevilen ve çok
sayılan İlbaşı, sesine, gitgide ar-
tı vere vere, ülkeye faydalı olma-
nın, Ata yoluna katılmanın doyul-
maz zevkini, kesik kesik not etti-
riyordu.

Dikkat ettim; bu, gün görmüş
devlet adamının her sözünde, her
deyişinde, ve her hareketinde bir
devrim ateşi, bir Ata yargısı var
gibiymi.

Gözlerime takılan gözlerini
alev alev tutuşan ışıltısında, bu, a-
teş, bu yangı, renk renk renkleş-
tiyordu sanki..

Onun bu, ılık ilkyaz gününde
titrediğini, alının çizgilerinin de-
rinleştiğini görünce:

— Hasta mısınız, yoksa.. diye-
cek oldumdu.

Çocuğunu seven bir baba sev-
giyle:

— Tansiyonum, vakit vakit artı-
yor da, baykal, diye sızlanmıştı.

* * *

Şimdi, onun tabutu arkasında
hüzünle, acıyla akın akın akanlara
bakıyorum. Yanık bir keman se-
si, bir hıçkırık sesi duymuş gibi,
yüreğim büküm büküm bükülü-
yor.

Bu, ölüme inanmıyorum..

İnanmıyorum, ona mersiye ya-
zacağma? Sanki onun dağ gibi
geniş gövdesini, yigit yüzünü, göz-
lerinin parlak ateşini, yine, kar-
şımda seçiyorum sanıyorum.

Ve sanıyorum ki, bu akın akın
mezarlık yolunu tutan insan çok-
luğu, Arif Aykaçın ölüm törenini
değil, bir okul, bir kurul, bir köp-
rü, bir yol ve bir cümurlük töreni-
ni yapmaya gidiyorlar.

Bu, hayat ve sağlık kaynağı
sanılan adamın öldüğüne inanmı-
yorum. Onun, ölüm düşünü görü-
yorum gibi geliyor bana..

Neylersiniz ki, Arif Aykaç'ın

Amasyada iki cinayet oldu

Kardeşler bir kazanı paylaşamadılar

Amasyada Vermiş köyünden
Deli oğullarından Mustafa oğulla-
rı adında beş kardeş babalarından
kalma malları aralarında paylaştı-
rılmışlar, bu mallar içerisinde bulu-
nan bir kazan kardeşlerden Hüseyi-
nin hissesine düşmüştür. Hüseyin
hissesine düşen kazanı alarak e-
vine götürmüş, fakat diğer kar-
deşlerden Şükrü, Hüseyin evde
bulunmadığı bir sırada gidip ka-
zanı alarak kendi evine götürmüş-
tür. Bunu duyan Hüseyin Şükrü-
nün evine kazanı istemek üzere
gitmiş, aralarında kavga çıkmış-
tır. O sırada Hüseyin taşmakta
olduğu tabancayı çekerek büyük
kardeşi Şükrüyü alından vurmak
suretile öldürmüştür. Katil adli-
yeye teslim edilmiştir.

Amasyanın Devinci köyünde de
bir cinayet olmuştur. Devinci kö-
yünden Musa ile aynı köyden Ali
arasında tarlayı sulama mesele-
sinden bir kavga çıkmış. Bu kav-
gayı duyan Alinin kayınbiraderi
Ahmet oğlu Mustafa eline geçir-
diği bir belle kavga mahalline
koşmuş, ve eniştesi ile kavga eden
Musanın kafasına belle vurmak
suretile yaralayıp öldürmüştür.
Katil adliyeye teslim edilmiştir.

Sivasta fakir çocuklar

Sivas, 7 (A.A.) — Halkevi
köylülere kolu biri sekiz kişilik
münevver bir grup ile Kayadibi
nahiyesine giderek dört köyde 16
fakir çocuğu sünnet ettirmiştir.
Bu çocuklara yemiş ve takım el-
biseler vererek sevindirmiştir. Di-
ğer köy çocuklarına da kitap, ka-
lem ve saire dağıtmıştır. Yine bu
dört köyde üç yüz kişi üzerinde
sıhhat yoklaması yapılmış icap eden
tedbirler alınmıştır.

Grup arasında bulunan doktor
Sabri köy kadınlarına açık bir
dille sağlık bilgileri söylemiştir.
Grup tuzun ucuzladığını köylüye
müjdelemiş ve bu müjde bütün
köylüleri sevindirmiştir.

Köylüler kolu çalışmalarına
başka nahiyelerde de devam ede-
cektir.

Tabutu başında saf saf el bağla-
yıp, üzerine bir avuç toprak ser-
perken, gördüğüm düşün hakiki

Çanakkaledeki yer sarsıntısından sonra

Zarar gören yapılar yeni baştan ve iyi bir şekilde tamir edildi

Çanakkale, (Özel) — İlbaşı -
ğın başkanlığı altında toplanan u-
çak kurumu üyeleri yeni çalışma
ve uçaklarımızı çoklaştırma prog-
ramı üzerinde görüşmüşler, bu u-
lusal işe yardımcı olarak katılacak
yurtseverlerin yardımları için ha-
zırlıklar yapılmıştır.

ONARILAN YAPILAR

4-1-935 cuma günü olan yer
sarsıntısından zedelenen ve kav-
şayan yapılardan Ziraat Bankası,
güvenlik direktörlüğü, hükümet i-
yi ve özlü bir durumda onarılmış,
Ziraat Bankası modern bir kılığa
sokulmuştur.

GÖÇMEN EVLERİ

Eceabatta plâna göre yapılmak-
ta olan göçmen evlerinden otuz ta-
nesi tamamen bitmiş, çok güzel ve

şirin olmuştur. Buraya bugünler -
de 270 kadar göçmen gelmiştir.

JANDARMA KOMUTANI

İlimiz jandarma okulları komu-
tanı Almay Feyzi satı için Kırk -
larelane alınmış, kendisine okul su-
bayları yönünden bir şölen veril-
miş, ertesi günü de şarbay yönün-
den bir şölen verilerek uğurlan-
mıştır.

ZİRAAT MÜDÜRÜ

İlimiz Tarım direktörü bağcılık
ve zeytincilik işlerini yakından
görmek ve irdelemek üzere Biga,
Gelibolu, Ezine ve Bozcadağa git-
miştir. Gelibolu ve Bigadaki bağ-
larda da Floksira bulunmuş, bu -
nun için gerekli olan tedbirler a-
linmiştir.

Sâ. Öktem

Armut göyü bayramı

Bursada köyler arasında yapı-
lan temizlik yarışında öndül (mü-
kâfat) kazanan Armut köyünde,
bir bayram yapılmıştır.

Bayramda Bursa, İlbaşı Fazlı
Güleç ile Halkevinden birçok üye-
ler, köye giderek hazır bulunmuş-
lardır.

Programa, İstiklâl marşile baş-
lanmış, zeybek oyunu ile yarışlar
yapılmıştır. Halkevi adına Bay
Fikri, köylülerle bir konuşma yap-
mış, köyün kazandığı öndül olan
elli lira, muhtara verilmiştir.

Bundan sonra güreş yarışları
yapılmış, hazırlanan sahnede bir
komedi oynanmış, Cümuriyet mar-
şı bir ağızdan söylenmiştir.

Komşu köylerden de pek çok
köylü, kadınlı erkekli, bayrama
gelmişlerdi.

üzüntüsü ve acı boşluğu ile yapa-
yalnız ve başbaşa kala kala:

— Öldü, diyorum, Arif Aykaç
öldü ha...?

* * *

Çorum, kendisine yıllardır, için
için gönül veren büyük bir devlet
adamını, ben bir baba dostumu
kaybettiğim için yalnız.

C. Baykal

Bursada konser

Bursa — İstanbul konservatu-
varından yedi kişilik bir heyet
Bursaya gelmiştir. İçinde Cemal
Reşit, Muhittin Sadık, Mesut Ce-
mil, Ali Sezai gibi ünlü musiki
ustaları bulunan bu heyet, halke-
vi tarafından çağırılmıştır.

Kükürtlü bahçesinde şerefleri-
ne bir akşam yemeği verilmiştir.

Heyet akşam ilk konserini Tay-
yare sinemasında vermiş, hemen
her parça uzun uzun alkışlanmış-
tır.

Halkevimizin bu teşebbüsü,
musikiye susadığımız bir zamana
rastladığından, pek hoş gitmiş
ve sinema binası iyice dolmuştur.

Klasik, romantik, modern par-
çalardan başka, Cemal Reşidin
besteleri de çalınmıştır. Bunlar a-
rasında armonize edilmiş bir çifte
telli, bir iki zeybek, bir Karadeniz
havası vardı. Bunlar tekrar tekrar
alkışlandı.

Heyet bir iki konser daha ve-
rerektir.

Uşakta buğday mahsulü

Uşak, 7 (A.A.) — Yağmur -
suzluk, ürünü fena bir hale koy-
muştur. Bu yıl buğday ürünü ge-
çen yıla göre yarıdan az olacaktır.
Sıcak artmaktadır. Sıcaklık göl-
gede 31 i bulmuştur.

Kadıköyü'nün Romanı!

Tefrika numarası: 10

Yazan: Safiye Erol

kabilinden birkaç söz söyleyip
susmuştu. Hem de öyle ki, sükût
daha çok süreceğe hattâ sonuna
kadar gideceğe benzerdi. Fener
açıklarına doğru denize bakıyor-
du. Yanında güzel bir hanım var-
mış, yokmuş, kendisine müsavi
miş gibi birşey görünüyordu. Bir
pipo yaktı. Bu aralık çantasından
bir ciğara çıkaran Bedriyeye ça-
bucak ateş verdi ve gene düşün-
celerine daldı. Umursamamak bu
kadar olur. Öyle ise neye geldi?

Kendisine oldukça yabancı olan
bir grupun hususî toplantısına ne-
ye iştirak etti? Necdet şu hükmü
verdi:

— Bu da bir sistem, dedi, ken-
dini enteresan yapacak. Benim
gibi sersemler âşık olunca dili tu-
tudur. Yahut söz söylesek bile en
enayi lâf ne varsa onu saçmala-
rız. Âşık Kerem gibi yanar tutu-
şuruz. Sonra böyle bir züppe ge-
lir, bir pipo yakar, karanlıklara
bakar. Mesele tamamdır.

Orhan denizden dönerken
Mükerreremi de beraber getirdi.
Mükerrerem Kuşdilinden sandalla
gelmiş, koyda Orhanın sesini du-
yunca yanaşıp aktarma etmişti.
Yarıya kadar boşalmış bir şişe
konyayı masanın üzerine koydu-
lar, biz hissemizi aldık, isterseniz
siz de buyurun, dediler. Orhan
artık epeyce açıldı, dili çözül-
dü. Şarkılar birbirini kovaladıkça
sanki gecenin yumuşak karanlı-
ğında taze meşaleler yanıp sönü-
yordu. Orhan dedi ki:

— İşte Bimen Efendi böyle
söyler! Ve eski bir türkû okudu:

İşte Nevres böyle söyler,

İşte Münir böyle söyler,

Büyükbabasının çardağına
doğru başını çarpıttı, bağırarak
— İşte muhterem üstat Meh-

met Rasih Bey de böyle söyler.

İki parmak konyak doldurdu-
ğu bir bardağı havaya kaldırdı ve
ilân etti:

— İşte Orhan da böyle söyler.

Artık taklitleri bırakmış, derin
bir vecit içinde kendi hicranları-
nı, ümitlerini, hasretlerini oku-
yordu. Orhan gibi hemen hiçbir
zaman ciddi olmıyan bir haylâz
serserinin bu anlatış kuvveti kar-
şısında arkadaşları hürmetle sus-
tular. Orhan sanki, bakınız, di-
yordu, ben adam değilim. İki pa-
ra etmem. Fakat bunu biliyorum
ve bunu benim kadar bilen kimse
yoktur. Münir şöyle söyler, Bi-
men böyle, ben de başka türlü.
Dinleyiniz. Ölçsüz de bir ada-
ma ihtisasına göre kıymet ver-
mek gerekse işte benim hakiki

varlığım, hakiki cevherim.

Çamlıca tepelerinden kopup e-
sen bir rüzgâr arttıkça arttı, âde-
ta üşüttü. Gözle görülmeyen bir
takım meçhul ruhlar her taraftan
üfürüyor, hafif ısıklarla karşılık-
lı anlaşıyor gibiydi. Bedriye gene
kime hitap ettiği anlaşılmıyan kı-
rık bir sesle:

— Virjilin "Eneas", destanını
okudunuz mu? Dedi.

Herkes hayretle ona doğru
döndü. Mükerrerem Virjili bilmi-
yordu. Orhan, büyükbabasının
tercümelerini karıştırırken böyle
bir şeye tesadüf etmiş, şöyle üs-
tünkörü birkaç yaprak çevirip
bırakmıştı. Necdet ise Virjili, an-
cak Dantede bahsi geçmek dola-
yısıyla tanıyordu. Burhan gene

SPOR

Seget takım ile ilk maçı bugün yapıyoruz

Macarların Seget takımıyla yapılacak iki maçtan ilkinin bugün saat 17 de Taksim alanında göreceğiz. Bugünkü karşılaşmada Macarların karşısına çıkacak takımımız Galatasarayla Beşiktaşın beraberce çıkaracakları karışık takımdır.

Macar takımı usta bir takımdır. İçlerinde beş altısı çok defa Macar ulusal (milli) takımında yer almış oyuncularlardır. Bunun içindir ki, bugün alanda göreceğimiz Macar takımı belki son yıl içinde gördüğümüz yabancı takımların en değerlisi olacaktır.

Bunun karşısına çıkacak karışık takımımızın ne suretle kuralacağı hakkında henüz bir şey bilmiyoruz.

Bizim, oyuncularımızın bugünkü verimlerini göz önünde tutarak bugün alanda görmek istediğimiz takım şudur:

Mehmet Ali — Hüsnü, Lutfi — Kadri, Hayrullah, Feyzi — Necdet, Münevver, Gündüz, Şeref, Eşref.

Avninin antrenemanlarının yerinde olmadığını düşündüğümüz için Mehmet Alinin bugün Avni-

den daha muvaffak olacağını umuyoruz. Hüsnü son maçlarda eski formuna yaklaşmıştır.

İcabında Necdeti, Hayati, Eşrefi Danyal ile değiştirmek mümkündür. Şerefle Eşrefi, Necdetle Münevveri yanyana oynatmak fikri daha çok bu oyuncuların daima beraber oynamalarını gözönünde tutuşumuzdan ileri geliyor.

Hakkı İstanbulda olsaydı her halde Gündüzün yerine oynatılma daha iyi olacaktı. Hakkı burada olmadığına göre yerine konulacak oyuncu ancak Gündüzdür.

İşte görüşümüz. Bununla beraber bugün alanda neler olabileceğini, ne neticeler alınabileceğini kestirmemiz mümkün değildir. Bir kere Macarların oyununu bilmediğimiz gibi karışık takımın nasıl kurulacağını, bu kurumun nasıl bir değer taşıyabileceğini de bilmiyoruz.

İki bilinmez kuvveti göz önüne alarak bunların karşılaşmasında bir netice çıkarmak çok güç bir iştir. Esasen her şeyden evvel görmek istediğimiz şey "iyi oyun," dur.

Polis haberleri:

Bir Çocuğun iki tramvay arasında başı ezildi

Sakarya caddesinde oturan 12 yaşında Petro evvelki akşam Sirkeci'den Yedikuleye giden 687 numaralı vatman Tevfik'in idaresindeki 12 numaralı tramvay arabasına ters taraftan asılmış, bu suretle giderken Etyemezde karşı taraftan gelen 703 numaralı vatman Mustafanın idaresindeki tramvay arabasının arasında kalmış, başı ezilmiştir. Petro hastaneye kaldırılmıştır.

ALACAK YÜZÜNDEN — Fatih'te Şekerci hanı odabaşısı Sadık ile aynı anda oturan Rahmi bir alacak yüzünden kavga etmişler, Sadık Rahmiyi fena halde dövmüştür.

SEBESİZ DAYAK — Tavuk pazarında arabacı İsmail ile babası Kâzım, arabacılar kâhyası Ramiz tarafından sebepsiz yere dayak yediklerini iddia etmişlerdir. Suçlu yakalanmıştır.

TRAMVAYDAN ATLAYIN — Karagömrükte Dervişali

bir şey duymamış gibi piposunu çekiyordu.

— Trova Yunanlılar tarafından zaptolunur yağma edildikten sonra kaçmağa muvaffak olan bir grup Trovali "Ene," nin buyruğu altında, kimlerle denize açılmış ve uzak diyarlarda eskisinden daha bahtiyar bir yurt kurmağa andıçmıştı. Jupiterin karısı, ilahların ecesi Yuno onların bu planını bozmak için entrikalar kurdu ve ısırgan rüzgârların, ağır bulutların, korkulu fırtınaların diyarı olan Eol adalarına giderek oranın padişahını buldu. Eol padişah, geniş ve derin bir mağrada konaklar, bütün o delişmen rüzgârları o patırtıcı boraları zincirde bağlı tutardı. O titiz ve kızgın havalar mahpeslerinde

öfke ile inleyip kapalı durdukları dağ çınlatırken Eol padişah âsası elinde dağın tepesinde nöbet bekler, mahkûmların uğultusuna göğüs gererdi. Ne mümkün bir lâhza boş bulunsun! O zaman fırtınalar zincirden boşanır, yeri göğü, denizi alan talan eder, kırıp geçirir. Jupiter onları Eylece inzibata almakla dünyanın selâmetini kurtardı. — Yuno, acele Eol padişaha koşup, aman Eol, dedi, ne olursa senden olur. Bak düşmanların İtalyaya yanaşmak üzeredir. Çabuk boralarını, fırtınalarını salıver, gemileri batırsınlar. Sana on dört tane güzel peri kızı vaadim olsun. Kocam Jupiter sana bu saltanatı verdi ise bugün içindir. Göster kendini, göreyim seni. — Eol,

Bayan Cemile Süreyyanın konferansı

Parolamız "Uçak," tır!

Türk kadını bu mutlu savaşta da en ileride bulunacak ve en yüksek ilgisini gösterecektir

Hava Kurumuna üye yazılmak için vatandaşların gösterdikleri ilgi (alâka) günden güne artmaktadır. Üye olanlara mahsus madalyalar önümüzdeki hafta sonuna kadar yetiştirilerek sahiplerine verilecektir.

Bundan başka her akşam radyoda halka hava tehlikesi mevzuu etrafında konferanslar verilmektedir. İlk konferansı İstanbul kız lisesi edebiyat öğretmenlerinden Bayan Cemile Süreyya vermiştir. Cemile Süreyyanın konferansı şudur:

"Bir haftadır, bütün yurttaki yeni bir haber dalgalanıyor, Türk Hava Kurumunun 6 ncı kongresinden istifade eden Başbakan, günün birinde karşılaşmamız mümkün olan hava tehlikesinden bahsetti. Ve yarının büyük afetine karşı bugünden hızlı bir hazırlık, genel bir uyanıklık istedi."

Türk ulusu kendisini seven ve kendisini düşünenlerin sesine sevinçle koşar. İnönü kahramanının sesi daha Kurultayın duvarları arasında sönmeden yurdun dört köşesini heyecanlı akislerle sardı. Bu ne manalı bir şeydir!.. Halkı düşünenler, halkın kendilerini dinlemesini bekleyebilirler. Ulusun üzerine titriyenlerin nabzını tutanlar onun kalbinde çarpmağa ve gönlünde yaşamağa hak kazanırlar. Ancak bu türlü devlet adamlarında ki, konuşmağa başladıkları zaman bütün ulus kendileriyle beraber konuşur. Ve istedikleri umurun isteği halini alır.

Yurttaşlar.. Atatürkün ve her dilekte onunla bir olan İsmet İnönünün âdetini biliyoruz: Onlar millete barış günlerinde yakın, uzak bütün tehlikelerden bahsederek. Fakat bu harp günlerinde zafer haberleri vermek içindir. Bunu, sulhte neşesini bozmayarak tehlikeyi konuşmak için harp günlerini bekleyişe tercih ederiz. Eğer bugün dost tehlikeyi haber vermezse yarın düşman haber verir. Ve bu haber pek pahalı olur..

Onun için Başbakanın tarzında her şeyden evvel yeni rejimin güzel bir görünüşü var. Buna bütün ulusça dikkat edildiği şüphesizdir.

Eskiler için idare şahsı menfaatleri korumak, gününü gün etmek ve yurt bakımından tehlikenin üstünü örterek kusurlara göz yummaktır. Bu da bir tarzdır. Alkış toplayabilir. Sahipleri için zahmetsizdir. Tembelleri memnun eder. Fakat bir kusuru var ki, milletin istikbaline mal olur!

Türk ulusunun talihini yeni yolda ellerine alanlar daha ilk günden buna düşmediler. Bin türlü güçlüklerle çarpışmaları, kendi hayatlarını rahat geçirmemeleri ve başlangıçta tamamiyle anlaşılmalara bahasına da olsa yurdun ve ulusun geleceği namına hepsini göze aldılar. Kusura gördükleri yerde üzerine parmak bastılar. Ve her türlü tehlikeyi yığılma karşıladılar.

baş üstüne sultanım, dedi, emir senden, itaat benden. Ve âsasını çevirerek dağın başına saplamasıyla inlerinden boşanan rüzgârlar, ordu gibi akın edip kara ve denizi amansız pençelerle didiklemeğe başladılar. Kalın bulutlar Trovalıların gözünü karattı. Tayfaların bağırsı, çekilen iplerin gürültüsü, şaha kalkan kara dalgaların üzerinde çalkandı. Hava sanki birbirinden ateş alır gibi üstüste çakan şimşekler kovalıyor ve fırtınanın öfkelenen homurtusu, ölüme hazır olun! di-yordu.

Orhanla Mükerrrem bir solukta:

— Sonra?.. dediler.

Bedriye omuzlarını kaldırdı ve zarif bir hareketle saçlarını

Bayan Cemile Süreyya

Şimdi bu sıyasanın erleri ulusa hava tehlikesinden bahsediyorlar. Gerçek olan şudur ki, yaşamak için asrını takip etmek lazımdır. Medeniyet hava devrine girmiştir. İstikbalin cephelemleri havalarda kurulacak ve milletlerin talihleri havalarda belli olacaktır. Dünya kuruldu kurulu, yaşayan; ileri kuvveti elinde tutandır. Bugünün ileri silâhı ise tayyaredir. Ona sadece güzel niyetler, iyi duygular ve ilde kalan vatanseverlikle karşı çıkılmaz. Onu gene kendisiyle karşılamak lazımdır.

Sözümü bitirmeden bir noktaya daha işaret etmek isterim:

Türk kadını, bu mutlu savaşta da en ileride bulunacak ve en yüksek ilgisini gösterecektir. Onun katacağı şevk ve özümler yarış bir kat daha hızlanabilir. Bir ulus içinde her türlü fedakârları, ilkömenleri o ulusun şiddetli isteği yetiştirir. Budun ne isterse, ne tipte kahraman ararsa o tip doğar. Cemiyetin şiddetle istediği her şey olur. Ve cemiyette de bu isteği bilhassa kadın yaratır..

Onun için parolamız tayyare olacaktır. Kadınlarla onların hoşlandığı şeyleri konuşmak isteyenler onlara hava kuvvetlerinden bahsedeceklerdir. Ulusal konuşma konuşmaları sosyetelerin en değerli ve ilgi veren mevzuu olacaktır.

Bir kelime ile aziz kardeşlerim: Moda ve ülkü tayyaredir!

Her şeyimizi vererek onu alacağız. Bütün servetimize karşı da olsa onu ucuz sayacağız. Acı günler içinde pişen ve yer yüzünün en büyük istirabından sonra en mutlu güne kavuşan Türk ulusu bilir ki, hiçbir şey esaret kadar pahalı değildir. Çünkü onun karşılığı iyi ve güzel şeylerin hepsi, bütün mukaddes bildiğimiz şeylerdir. Ölümlü esarettten daha ucuzdur. Ve ölüm kadar bütün fedakârlıklar hürriyet için seve seve yapılabilir..

sırtına doğru attı:

— Sonrası yok. Size bütün destanı anlatayım mı istiyorsunuz?

Şu köşeden, bucaktan baş kaldıran mırıltılı esisi dinleyiniz. Bunlardan hatırladım da anlat-tım.

Burhan bir müddettenberi piposunu ağzından almış, Bedriye-yi dikkatle dinliyordu. Birdenbire söze başlayarak (ilk defa söz söyleyişi idi):

— Size çok teşekkür ederim, dedi, ne canlı bir tabiat yaşattınız. Ben Virjili evvelce okumuştum. Anlattığınız yeri o zaman da beğenmiştim. Fakat sizin anlatışınızda aslından daha başka bir helecen var. Emin olun.

Burhan şimdi, bir müddet ka-

UYE YAZILANLAR

Yeniden üye yazılanlar şunlardır: Mahmutpaşa Sultanhamamda komisyoncu Viktor Levi 20 lira, Paşabahçe şişe fabrikası ameleleri her ay birer günlük yevmiyelerini Hava kurumuna vermeğe taahhüt etmişlerdir. Bundan başka Kadıköy su şirketi de 200 lira armağan etmiştir.

ANTALYALILARIN İLGİSİ

Antalya, 7 (A.A.) — Hava kurumuna yardım için büyük bir toplantı yapılarak hava tehlikesini bilen üye yazmak üzere esaslı kararlar alınacaktır.

Bu büyük yurt işine karşı Antalya'da büyük bir ilgi gösterilmektedir.

KÜTAHYADA

Kütahya, 7 (A.A.) — Bugün Parti kurağında ilbayın başkanlığı altında büyük bir toplantı yapılmış ve hava tehlikesini bilen üye yazmak için bir heyet seçilmiştir. Yayımlı söz ve yazı ile ergeyi yaymaya başladı. İkinci kol da üye kaydı işlerine girişti.

AYVALIKTA

Ayvalık, 7 (A.A.) — Dün burada hava tehlikesini bilenler kurumuna yazılmak için halkevi salonunda bir toplantı yapılmış Başbakanımız İsmet İnönünün söylevi ilbayımız tarafından okunmuş ve bu yurt borcunun ödenmesi her vatandaş için en önemli bir ödev olduğu anlaşılmıştır. Toplantıda bulunanlardan bugün 67 üye 2095 lira vermeyi taahhüt etmişlerdir. Üye kaydına devam edilmektedir.

BURDURDA

Burdur, 7 (A.A.) — Halkevinde ilbayın başkanlığında yapılan bir toplantıda ilbay hava tehlikesini anlattı. Ve İsmet İnönünün söyleviden bazı parçaları okudu. Bundan sonra hava tehlikesini bilen üye yazmak için gruplar ayrıldı. Ve ilk anda 130 kişi üyeliğe yazıldı. Bunların kaydettirdikleri yükenler üç bin lirayı bulmuştur. Üye sayısı hakkında geniş ölçüde artacaktır.

UŞAKTA

Uşak, 7 (A.A.) — Hava tehlikesini bilen üye yazmak için şehirimizde hazırlıklar yapılmaktadır. Bütün halkevinde büyük bir toplantı yapılacaktır. İş Bankası işyarları aylıklarından yüzde ikisini hava kurumuna vermeyi kararlaştırmışlardır.

rada yatıp tekrar suya giren bir balık gibi kendi unsurunu bulmuştu. Tabiatın bahsetti. Kısa fakat dolgun cümlelerle, unutulmaz renkler, kalbe çarpıntı veren — o kadar canlı — tarifler kullanarak birkaç peyzaj çizdi. Tabiatı, hırs- lı bir aşkla bağrına gömülerek öyle derinden anlamıştı ki, dinleyenler şaşkınlara. Bu, yepyeni bir tarz, bu Burhan da bambaşka bir adamdı. Meselâ diyordu ki:

— Karacanın zarif topuklu in-ce ayağı titredi. Göz göze geldik. İpnote olmuş gibi kaçamadı. Tetiği çektim. Kuru yapraklarla karışık bir yosun kümesi üzerine devrildi. Acımak mı? Hayır. Acımak yoktur. Hayat ölmek ve öldürmektir.

(Arkası var)

Notlat

Bayan Gürzon'la şehrimizde bir konuşma

İki Bayan Cümhuriyet antının önünde durdular, büyük bir hayranlıkla baktılar, baktılar

Deniz yollarının Tophanedeki salonundayım. Erken olmasına rağmen rıhtımda çalışma göze carpıyor. Gelenler, gidenler çok. Biraz sonra İngiliz bandıralı Orford vapuru limana tam 450 İngiliz seyyahı getirecek. Tercümanlar birer birer rıhtımda toplanıyor. İşte tercümanlara layık oldukları değeri verebilmek için çırpınan İstanbul belediyesi Turizm şubesinin genç, çalışkan müdürü Kemal Ragıp bermutat erkenden gelmiş. Biraz sonra iki bacalı Orford surleri saran sislerinin arasından gözüktü. Geliyor, geliyor.

Fakat bu gelen şeyin öneminden (ehemmiyetinden) çoğunun haberi yok gibi. Salonun içindeki satré camekânlarına civardaki bir kooperatiften sandık sandık biralar, şaraplar, likörler, lokumlar, sigaralar, işlemeli terlikler, maşlahlar geliyor ve yerlerine diziliyor. Herkeste iyi bir alışveriş yapmak isteği var.

İşte vapur gittikçe yaklaşıyor. Seyyahları karaya çıkaracak şirket vapurları Transatlantique doğru koşuyorlar.

450 okumuş İngiliz kadın ve erkeği biraz sonra Türk topraklarına ayak basacak. İçimde her zaman olduğu gibi kocaman bir sorgu var. Acaba emrime verilen on otomobile bu sefer kimler düşecek? On otomobile dört kişiden tamam kırk kişi eder. Kırk münevver insana söz söyleyeceğim.

İki seyyah kafilesini getiren vapur rıhtıma yanaştı. Kafileler rıhtıma dökülmeye başladı. Hemen arabaların başına koşuyordum. Otomobiller doldukça yaklaşıyor, evvelâ kendimi tanıtarak oğün yapılacak gezinti programını kendilerine veriyorum.

Çok geçmeden hepsi ile ahab o-luyoruz. Hayatın zevklerini tatmış, yaşamının anlamını (manasını) anlamış insanlar şimdi memleket, dünya görmeye çıkmışlar.

Bilmem nedense her zaman benim kafilerime diplomatlar, profesörler, ve çok defa kadın, erkek gazeteciler düşer. Acaba bu, nefes tüketmekten zevk aldığını bilen meçhul bir kuvvetin bir cilvesi midir

Bermutat İstanbulu geziyor. Misafirlerimi sıkmadan anlatıyorum. Kafilenin içinde biri yaşlı, biri genç iki kadın var ki, tavır ve hareketleriyle beni çok çekiyorlar. Birçok kibar insanlar... Her yerde beni dikkatle dinliyorlar.

O akşam program bitip de hepsini tekrar vapurlarına dönmek için rıhtıma getirdiğim zaman bir bayan yanıma yaklaşarak dedi ki:

— Size bir ricamız var.
— Emredersiniz.
— Vaktiniz uygunsa bu akşam birlikte yemek yiyebilir miyiz?
— Hay hay nerede isterseniz.
— Bizi lütfen en iyi Türk yemekleri yapan bir lokantaya götürün. Biz tam saat yedi buçukta (yukarıda söylediğim kadınları işaret ederek) burada birlikte bekleriz.

Hakikaten tam yedi buçukta gelen vapurdan üçü de çıktılar. Birlikte bir otomobile atlayarak Beyoğlu'daki Abdullah Efendiye çıktık.

Lokanta kalabalık olmakla beraber kendimize bir köşede iyi bir masa bulduk ve yerleştik. Kadınlar yemek seçmeyi tamamiyle bana bıraktılar. Dünyada en korktuğum şey başıma geldi. Çünkü alaturka yemekleri yabancı dile çevirerek onun lezzetini, şekli ve neden mürekkep olduğunu anlatabilmek hakikaten bir bilgi-ışığı. Halbuki benim de en zayıf

tarafım bu idi. Yegâne yapabileceğim şey klasik yemeklerden ısmarlamaktı.

Garsonu çağırdı:

— Bize gayet güzel şiş kebap yaptıracağın ve pilav üstüne koyacaksın. Arkadan zeytinyağı yalancı dolma, enginar, revani daha sonra ince toz şekeri ile çilek. Şuradan bize bir paket de iyi sigara aldır bakalım.

Garson gitti. Bu halk lokantasında Türklerle birlikte akşam yemeği yiyeceklerinden bayanlar çok memnun. Yemeklerimiz gelinceye kadar etrafı tetkik ettiler. Her şeyi çok mükemmel, çok güzel buluyorlardı.

Yemekler geldi. Kebap hakikaten iyi pişmiş. Pilava ise diyecek yok. Ne ise yüzüm kara çıkmadı. Beğenerek lezzetle yiyorlar. Hele yalancı dolmaya bayıldılar.

Beyaz saçlı genç kadma:

— Eğer fazla almıyacağına söz verersen sana hakiki Türk içkisi de ısmarlarız, dedi.

Bunlara hakiki Türk içkisi olarak o güzel beyaz şaraplarımızdan tat-tırmak fena olmuycaktı.

Bir şişe İnhisar şarabı, bir küçük şişe de Altınbaş rakısı ısmarladık.

İçkilerimizi pek nefis buldular. Bol bol şaraptan içtiler, rakıdan tattılar. Hepimiz muhitin sıcaklığından ve birbirimize karşı duyduğumuz sempatiden çok neşeli idik. Benim gibi bir tercüman için de muvaffakiyetin hududu bundan başka birşey olabilir mi idi

Bir taraftan lezzetle, zevkle yemeklerimizi yerken onlara şuradan buradan anlatıyordum. Bir aralık sormak sırası benden onlara geçti ve ilk sorgularını "ATATÜRK," ile Türk inkılabı teşkil etti. Ben anlatırken iki kadın büyük bir dikkat ve heyecanla dinlemeye başladılar.

Genç kadın sordu:

— "ATATÜRK," sözünün manası nedir?

— Türklerin cediti demek.

— Ah ne kadar uygun bir isim. Cidden güzel. Demir adam (İngilizler Atatürk'e "The man of iron," diyorlar). Bundan daha büyük bir isim olamaz.

Bayanlar gittikçe daha fazlalaşan bir dikkatle beni dinliyorlardı. Hele beyaz saçlı tasavvur edilmeyecek kadar yüksek bir heyecan içinde idi. Dedi ki:

— Bize Lozanda çok müşkülât çıkardınız ve hakkınızı zorla aldınız. Bu doğrudur. Fakat biz o zaman sizin bu kadar büyük muvaffakiyetler yapacağınızı tahmin edemedik.

— Affedersiniz, siz şark işleriyle çok yakından alakadar olmuşsunuz. Yoksa gazeteci misiniz?

Genç kadın gülerken:

— Hayır, annem, Türk inkılabını yakından takip etmekten zevk alırdım.

— Bana isminizi söylemek istemez misiniz, siz her halde meşhur kadın gazetecilerden olacaksınız?

— Bilmem bu sizi çok mu alâkadar ediyor?

— Hiç şüphe yok. Bahtiyar olurum.

Bayan çantasını açtı, kendi kartını çıkardı. Üzerinde Mro E. D. Horsfall yazılıydı. Sonra arkadaşına bakarak manidar bir surette güldü ve kurşunkalemi ile kendi kartının arkasına şu ismi yazdı:

Mrs. Gürzon.

Ben şaşırımdı:

— O ne tesadüf. Ne büyük ve iyi bir tesadüf. Demek siz Lozanda kendisiyle çetin münakaşalar yaptığımız büyük İngiliz diplomatının karısıdır, değil mi?

— Evet.

— Demek Türk inkılabıyla bu kadar yakından alakadar oluyunuzdur.

İki düşman: Harp ve kanser

Bir İngiliz, uçakalara karşı roketle ağ kurmaya, kanseri telsiz elektrikle yenmeye uğraşıyor

64 saatte aya gidecek miyiz?

Son günlerin korkulu haberleri yakında harp kopacağı, bu harbin ortalığı kasıp kavuracağı bildiriyordu. Ara yerde harp ile savaşan, harbin kökünü kırmak için uğraşan bir adamdan ve bu adamın çalışmalarından bahsolundu. Bu adam: Grindell Matthews'dür. Bu adamın çalışmalarını, araştırmalarını merak etmeyen bir kişi bir hükümet yoktur.

Hakikatte bu İngiliz fen adamı yıllardanberi elektrikçilik alanında bir devrim yapmağa, havanın henüz bilinmeyen bir takım kuvvetlerini kontrol altına almağa çalışıyor, fakat bu çalışmalar sıkı bir gizlilik içinde yapılıyor du.

Ancak son günlerde bu çalışmaların nereye varmayı gözetlediği anlaşıldı.

Verilen haberlere göre bu İngiliz alimi, bombardıman uçaklarının tesirini sıfıra indirmek, denizaltı gemilerinin hareketini imkânsızlaştırmak, kanser gibi birtakım hastalıkların kökünü kırmak için çalışıyor.

sebebi varmış?

— Bütün yeniliklerinizi takip ediyoruz. Zevkle, merakla okuyoruz.

— O halde size muntazman alâkadar olabileceğiniz kitaplardan ve mecmualardan gönderelim. Meselâ *La Türqui Kemaliste* çok enteresandır. Bilmem okur musunuz?

— Hayır görmedim. Fakat göndererseniz minnettarız olurum.

— Hay hay.

Vakit bir hayli ilerlemişti. Neşe ile geçen bu enteresan yemekten sonra gitmek üzere hazırlanıyorduk. İki bayan en büyük emellerinden birinin Atatürk'ü görmek olduğunu söylüyorlar.

Yola çıktıktan sonra kendilerini eğlendirmek için götüreceği yer bulmakta müşkülât çekiyordum. Memleket gelen seyyahların fikrine her memleketin kendisine has olan eğlence yerleri olmalıdır ve orada herkes mutedil bir para mukabilinde eğlenmelidir. Halbuki İstanbulda oranın çok aşağısında bir eğlence yerinde bile Parisin en lüks bir zevk yerindekinden çok daha fazla para harcamak lâzım geliyor. Seyyahlar öğle yemeklerini yedikleri büyük otellerde bir parmak konyak için dört şiling verdiklerinden şikâyet ediyorlar. Herhangi basit bir eğlence yerinde ise bir şişe yerli şarap tam 950 kuruş!

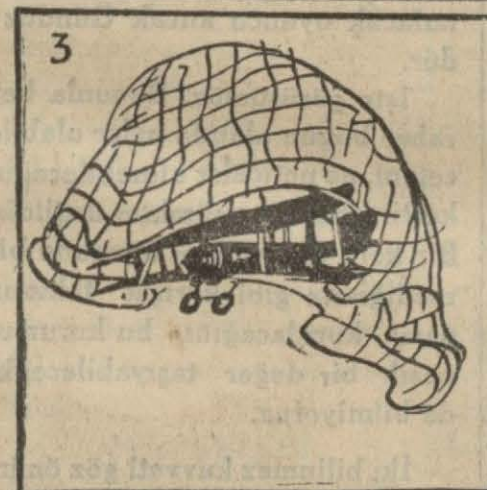
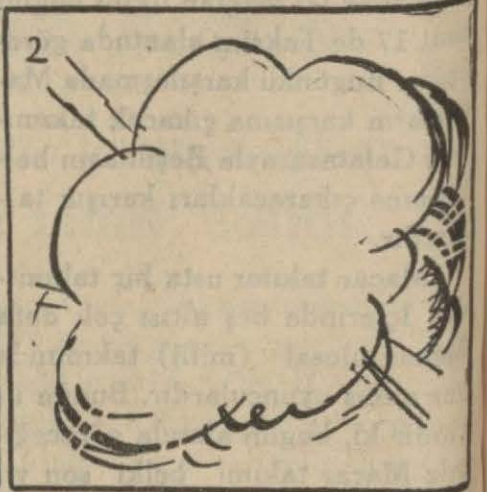
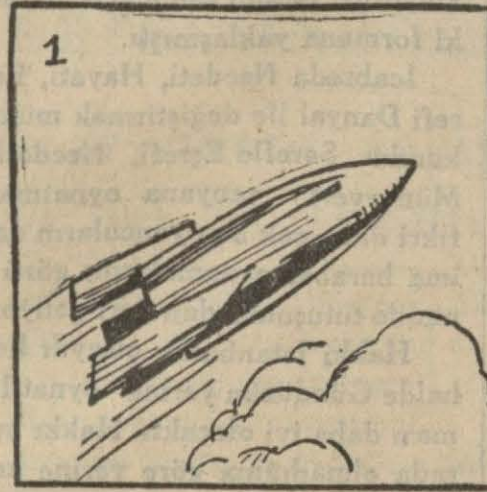
Ne ise.. Oradan bir otomobile atladık. Bir eğlenti yerine gittik. Sonra saat on ikide kalkacak Transatlantique gidecek vapura yetişmek için yola çıktık.

Taksim meydanından geçiyorduk. Yürüdüler, doğru "Atatürk," heykelinin önüne geldiler ve durup uzun müddet büyük bir hayranlıkla baktılar. Bir aralık Madam Gürzon parmağıyla İsmet İnönü'nü işaret ederek:

— Çetin diplomatınız değil mi? Diye sordu.

— Evet tâ kendisi.. İyi tanıdınız dedim.

Bayanlar Atatürk'e arkadaşlarına büyük bir vecdile kırmıldanmadan baktılar, baktılar. Kocasının adı Türk tarihine karışan beyaz saçlı kadının şimdi biraz yana meyleden başını ve yarı kapanmış gözlerini görüyordum. Lâmbaların bize kadar gelen donuk ışıkları bu kadının tâ ruhundan kopan ve takdir yaşlarını en kat'f birer rikkat halinde parlatıyordu.

Bu meraklı adam ne yapıyor? Çalışmalarını ne dereceye kadar ilerletmiş bulunuyor?

Bu suallere ancak son günlerde İngiliz albayı P. T. Etherton cevap vermeğe uğraştı. Onun anlatışına göre İngiliz alimi bugünlerde çok önemli denemeler yapmaktadır.

Bunların birincisi şehirleri tayyare bombardımanından koruyacak roketlerdir. Bu roketler gökyüzüne yayılarak madeni setler teşkil ediyor.

İkincisi, kanser mikroplarını öldürecek bir ölüm şuaı bulmak.

Üçüncüsü, roket tayyareyi yapmak. Bu tayyare saniyede iki mil hızla hareket edecek ve onunla aya gitmeğe imkân hasıl olacaktır.

Bütün bu işlerle meşgul olan Grindell Matthews 1915 yılında bir deneme yaparak İngiltere hükümetinden 25.000 sterlin mükâfat almıştır. Kendisi o zaman bir şua ile bir gemiyi yürütmüş, bu geminin sırtındaki topu harekete geçirmişti.

O zamandanberi şöhreti artan bu adam, bu sefer de İngilterenin denizaltından herhangi bir taarruza uğramamasını temin edecek plânlar üzerinde çalışmaktadır. Onun bugün yaptığı denizaltı cihazı bir denizaltı gemisini yirmi mil mesafede iken keşfediyor.

Tabii onun gelecek için hazırlamakta olduğu ihtiraların çoğu henüz bir sırdır. Fakat onun bugün hava kuvvetlerinden birçoklarının sırlarını anlamağa ve bunları kontrol altına almağa muvaffak olduğunda şüphe yoktur. Onun halihazırda vücuta getirmeğe muvaffak olduğu elektrik hamleleri uçak tayyareleri ve içindeki insanları birdenbire durdurmak kudretini haizdir. Bu elektrik hamleleri kısa mesafeler üzerinde tecrübe edilmiş ve iyi neticeler vermiştir. Aynı tecrübeleri uzun mesafeler üzerinde tatbik için daha büyük cihazlar yapmak icap ediyor.

Grindell bu şuaı kazlar üzerinde tatbik etmiş ve bunları 60 adım mesafeden öldürmüştür.

Kendisi bugün, aynı mesafeden bir otomobili durdurmaktadır. Sonra uzak bir mesafede asılan bir elektrik lâmbasını aydınlatıyor.

Bu ihtira ilerliye ilerliye bir gün herhangi mutaarrızı alaşağı edecek bir mahiyet kazanacaktır.

Grindell'in bütün muvaffakiyeti elektriği tel kullanmadan kontrol ve idare etmektir.

Grindell elektriğin bu şekilde kullanılması ile her şeyden fazla kanserin tedavisinde çok yarıya çağını söylemektedir.

Şehirleri bombardıman taarruzundan korumak için yapılmış roketlere gelince; bunlar gökyüzünde patlıyarak ortalığa ince bir madeni ağ germektedir. Bu ağ düşman tayyarelerini tahrir etmeğe kâfidir. Bunlar adetâ deniz atılan torpil gibidir. Muhtelif hükmütler bunu tecrübe etmiş, fakat tayyare kullanarak bu ağır germeğe çalışmıştı. Bu usulün tatbiki uzun bir zaman mütecavizi de ha yüksek irtifalara yükselmekten başka bir şeye yaramıyordu.

Yeni roket ağları ise gökyüzüne saniyede bir mil hızla yükseliyor ve vazifesini bir an içinde yapıyor..

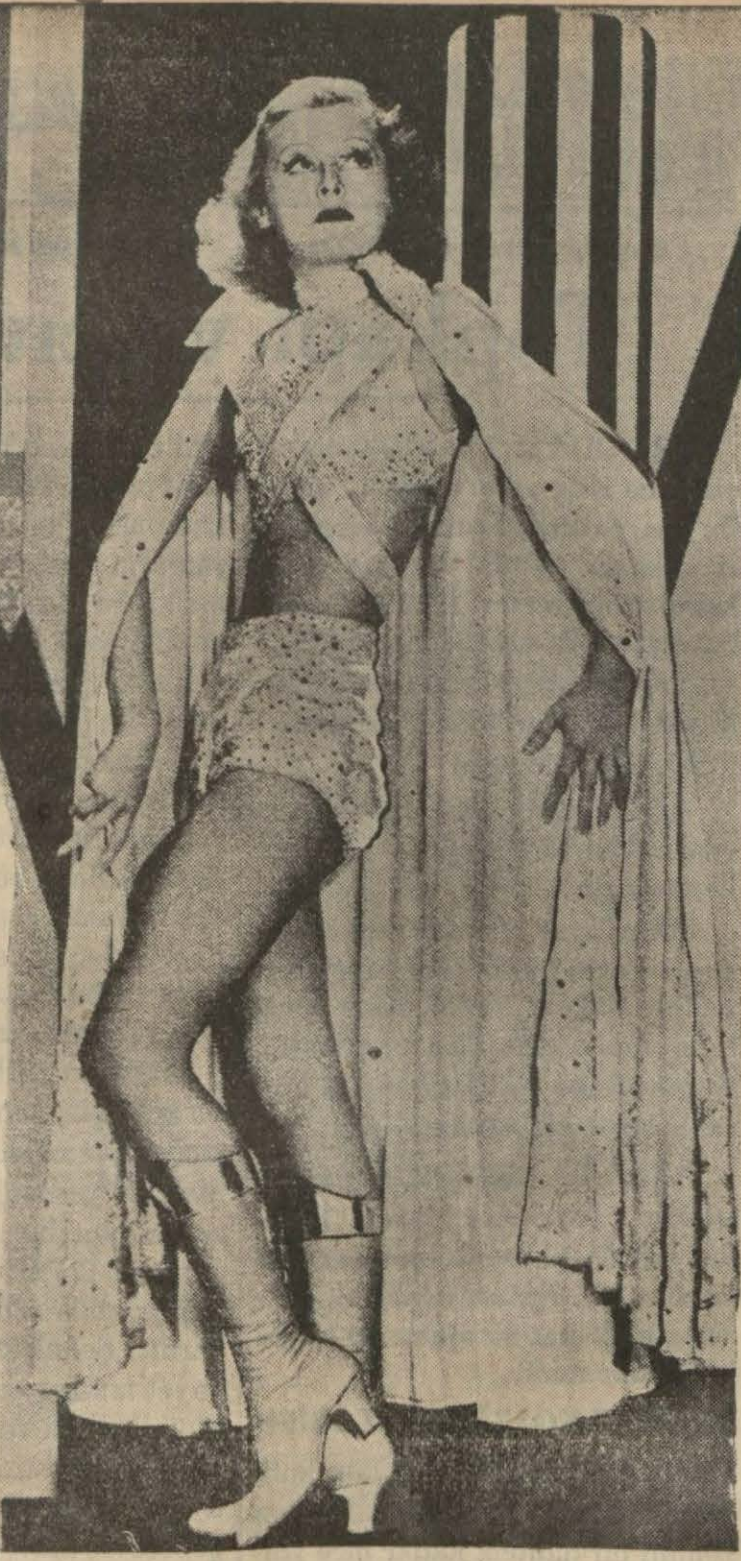
Yakında İngilterede bu tecrübeler yapılacaktır. Almanya buna benzer tecrübeleri daha önce den yapmıştır.

Grindell'e göre yeni roketler aya seyahat kolaylıkla mümkün olacaktır, çünkü bu roketler saatte 5000 mil hızla hareket edecek aya seyahat 64 saatte tamamlanacaktır. Yalnız aya üzerinde inmemenin mümkün olup olmadığı henüz belli değildir. Çünkü aya yüzü daima şahtaplar sağma maruzdur.

Polonya elçiliğinde dün yapılan toplantı

Dün Yeniköyde Polonya elçiliğinde, Türk matbuatı delegelerinin iştirakile bir toplantı yapılmıştır. Gazeteciler elçiliğe motorle götürülmüşler, güzel bir gün geçirilmiştir. Elçi, Türk matbuatına Pilsudski'nin ölümüne karşı gösterilen hassasiyet ve dostluğa karşı teşekkürlerini bildirmiştir.

SI NE MA

Lilyan Harvey

Mey Vest, Lilyan Harveyi De Gölgede Bıraktı!

Almanların elden kaçırdıkları yıldızlar arasında Marlen Dietrichten sonra en çok Lilyan Harvey'e tutkun oldukları bilinen bir şeydir. Bir türlü unutamadıkları Lilyan Harvey'in yerini tutmak üzere Roze Barsoniyi ileri süren filmciler, gideni gene unutturamadılar. Roze Barsoni, kendisini başka bir hususiyetle gösterdi, muvaffak oldu, fakat "Yeni Lilyan Harvey", denilmesine rağmen, öteki-

ne benzetilemedi.

Almanlar, unutulamayan sarışın yıldızı tekrar ele geçirebilmek için devamlı surette uğraşıyorlardı. Ve işte, geçenlerde ona kavuştular. Lilyan Harvey, "Ufa", şirketi ile bir mukavele imzalayarak, oraya geçti. Alman gazeteleri, bunu mühim bir muvaffakiyet saydılar!

Birkaç ay evvel, Amerikadan İngiltere'ye gelen ve annesini ziyaret eden Lilyan Harvey'e bu mukaveleyi imza ettiren, "Ufa", şirketinin mümesili Ernst Hugo Korreldir. Londrada Lilyan Harvey'e mukavele imzalandıktan sonra, Berline dönmüş ve Hans Albersle de bir mukavele imzalamıştı. Bu iki mukaveleye göre, bunlar bir film evlenmesi yapmış oluyorlar. İkisi birbirlerine eş olarak, birkaç film çevirmek üzere... Almanyada bu yoldaki faaliyet, şimdi ilerliyor.

Vaktiyle Almanların elinden alınamayan muvaffak oldukları sarışın yıldızı, Amerikalılar nasıl oldu da tekrar kaptırdılar? Bu cihet, şu sırada her tarafta araştırılıyor ve Lilyan Harvey'in Amerikada eski şöhretini kaybettiği, hiç değilse bu şöhretin azaldığı noktasında duruluyor. Dolaşısıyla, Amerikalılar onu elde tutmak için paraca ağır basmağa teşebbüs etmemişler, iki taraf arasında bu noktadan yeni bir mücadele vukua gelmemiştir! Zaten Lilyan Harvey Londraya gittiği zaman, gidişinin, annesini ziyaret perdesi altında, daha ziyade İngilizlerle anlaşmak maksadına dayandığı söyleniliyordu. Onlarla pazarlık sırasında, Almanlar da harekete geçerek alıcı sıfatıyla pazarlığa girişmişler ve en istekli olan müşteri, isteğini yerine getirmiştir!

Peki, Lilyan Harvey'in Amerika'da eskisi gibi tutunamamasının sebebi nedir? Bunun sebebi, bilhassa kayde değer. Amerikan gazeteleri, Mey Vestin nihayet Lilyan Harveyi de gölgede bıraktığını, "Eşsiz, olan "Muhteşem kadın", a karşı gün geçtikçe artan incizabın, en parlak yıldızları bile gözden düşürücü tesir icra ettiğini yazıyorlar. Bu suretle Lilyan Harvey, iş isten geçmeden Avrupa'ya sığınmak lüzumunu hissetmiştir!

"Haşmetli yıldız", ın bütün dünyayı teshir edici tesirine de bu arada

Con Kroford, ayna karşısında

Con Kroford, Tehlikede Değil!

Son haftalar içerisinde Amerika'da Con Kroford'dan çok bahsedildi. Bu tipik ve artist yıldız hakkında bir Amerika gazetesinin bastığı yazıda, onun evvelce de olduğu gibi tehlikeli bir devre geçirmekte bulunduğu ileri sürülmüş, kıymet ve şöhretinin tehlikeye girdiği iddiası ortaya atılmıştır.

Fakat, bu, ancak bir gazetenin bastığı yazıdır. Buna karşı derhal bütün

gazetelerde şiddetli hücumlar baş göstermiş, Con Kroford'un bilakis şimdi tam olgunluk derecesine vardığı esasında durulmuştur.

Bu lehdeki görüşü doğru saymak yerindedir. Hakikaten, Con Kroford son filmlerinde umumiyetle başarılı oynamıştır. Geçen sinema mevsiminde İstanbul'da gösterilen "Dans çılgınlığı", filmini bu arada hatırlatıyoruz!

Can Vläsek

Con Kroford, "Sedi Mahi", filmini bitirdiği zaman, o filmin rejisörü ve artistleriyle birarada

Çehovun Bir Noveli, Filmde

Tanınmış Rus yazarlarından Anton Çehovun bir novelindeki mevzu, Almanyada çevrilen kısa bir filme mevzu olmuştur. Bu yeni filmin adı, "Hediye", dir.

Senaryo, Aksel Eggebrecht tarafından yazılmıştır. Filmin rejisörlüğünü yapan, Yürgen fon Altendir. Evald Venk, Toni Tetslaf, Herti

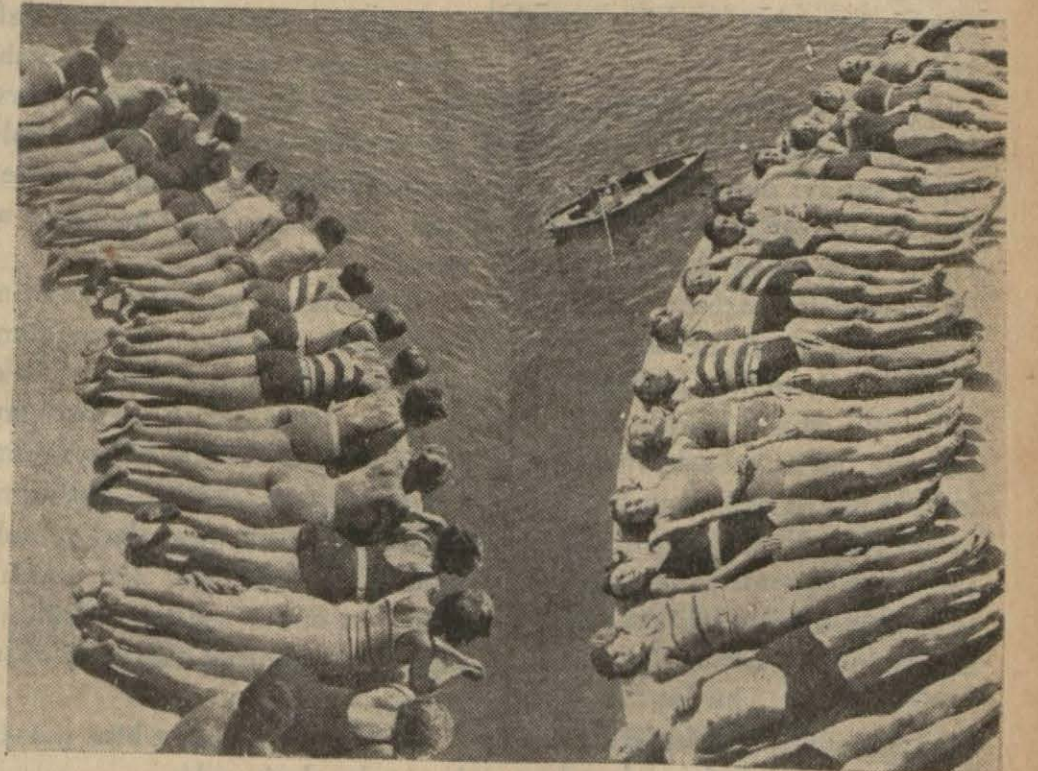
Kirşner, Elze Ehser, Jüp Hussels, Valter Ştaynbek, Roze Borg, Mariya Loya ve Çarli Berger, başlıca rolleri oynamışlardır.

Musikisini Valter Ziyberin yaptığı bu filmin, ustalıklı olarak ortaya konulduğundan bahsediliyor. Bu tarzda kısa filmler, son zamanlarda Almanyada bilhassa hoş gidiyor.

Cin Harlov ve Klark Geybl

işaret edilerek, "Mey Vest, bütün dünya yıldızlarının vaziyetini güçleştiriyor. Amerikadan başka yerlere sığınan yıldızlar da, vaziyetlerinden daimi surette emin değiller. Ne hari-kulâde tesir bu... bu Mey Vest tesiri!", deniliyor. Bu görüşün tam isabetli olduğunda, bizim tereddüdümüz yoktur!

Bir filmdeki tabii revü!

Greta Garbo, hususi yaşayışında sade giyinmeği tercih eden yıldızlardandır. Resimde onu sade bir giyinişle görüyorsunuz.

ÇOCUK

Bir hesap makinesi

Bir bankaya uğriyacak olursanız, hesap işleriyle uğraşan memurun önünde küçük bir hesap makinesi bulursunuz. Fakat bu makine, ancak küçük hesap meselelerini çözebilir. Meselâ, herhangi bir muadele yahut cebirle meydana çıkacak bir hesap meselesini hiçbir vakit halletmez. Bu zorluk daha bizi de yüksek ilim adamlarının dakikalarca uğraştırdığı için, son haftalar zarfında yüksek meseleleri kendi kendine halledebilecek bir makine vücade getirilmiştir.

Bu makineyi İngilterede Manchester Üniversitesi profesörleri yapmışlardır. En güç bir hesap işini iki dakikada hallediyormuş.

Vergiden kaçan adamın evi

Her evin seneden seneye hükümet tarafından alınan bir vergisi olduğunu bilirsiniz.. Bu vergi, bir çok ve hep birlikte istifade edeceğimiz faydalı birtakım yerlere sarfedilir.

Bu vergiyi vermek istemiyen bir adam resimde gördüğünüz şekilde bir evcik inşa etmiştir. Bu vapurların bağlanması için yapılan şamandıra gibi bir şeydir. Deniz üzerinde yüzer. İçerisindeki adam, herhangi bir sahilde bir ay kadar durduktan sonra yerini derhal değiştiriyor. Halbuki, ne şekilde yapılmış olursa olsun, bir evden ancak daima yerinde durduğu zaman vergi alınır. Bu adam, şamandıradan evinin yerini, bir ay sonunda değiştirmekle, bir yerde daima oturmaktan dışarı çıkmış oluyor.

Görünmeyen hoca

Dünyanın en kalabalık mektebi hangisidir?.. Bu, herhalde merak edilecek bir şey.. Çünkü, bizim bildiğimiz mekteplerde talebeler, nihayet bin ile bin beş yüz arasındadır. Halbuki, Avusturalyada bir mektebin tam altı bin talebesi vardır.

Bu mektebin diğer bir göze çarpan tarafı da şudur: Talebeler hocalarının yüzünü hiç görmemişlerdir, bu mektepte dersler, şifahi değil, yazı ile yazıldıktan sonra herkesin evine gönderiliyor.

Bu usul ders verme, son on beş sene içerisinde dünyanın her tarafına yayılmıştır.

Ayakta duran yumurtalar

Bir yumurta düz bir masa üzerinde durabilir mi? Derhal duramaz diyeceksiniz.. Çünkü, bunu hiçbir vakit tecrübe etmemekle beraber, bir yumurtanın daima yan bir şekilde duruşundan şimdiki kadar anlamış olacağız.

Fakat yanılıyorsunuz.. Yahut da tecrübesizliğiniz sizi aldatıyor. Bir yumurta, başaşağı durabilir. Ve bu, bir cambazlık işi değildir.

Yumurtayı başaşağı durdurabilmek için ne yapmalıdır?.. Her şeyden evvel bu yumurtanın sarı ve beyazı birbirine karışmaya kadar kuvvetle sallayınız. Ve sonra, yumurtayı düz bir sırt üzerine başaşağı koyunuz.. Göreceksiniz ki yumurta bu şekilde duracaktır.

İngilterenin şimalinde açılan bir panayırda, resimde gördüğünüz bebek, güzel şarkı müsabakasında birinci gelmiştir. Şimdi, panayırın bir tarafında kendisine ayrılan küçük bir bahçede bir cemiyeti namına şarkı söylüyor.

Buna mukabil, yüzde beş hisse almaktadır. Fakat halkın bu konserlere o kadar çok rağbet ettiğini söylüyorlar ki panayırın kapanma zamanında, küçük şarkıcının bir milyoner olarak ortaya çıkması ihtimali vardır.

Dünyada ne kadar ihtiyar var

Yeni bir istatistik daha meydana çıktı: Altmış yaşını bulan insanların ne kadar olduğunu Rusya'da hesaplamışlar, bütün nüfusa nazaran yüzde yedi çıkmıştır. Bu nisbet Japonyada yüzde sekiz, Almanyada yüzde dokuz, Fransıza yüzde on dördür.

Su hastaneleri

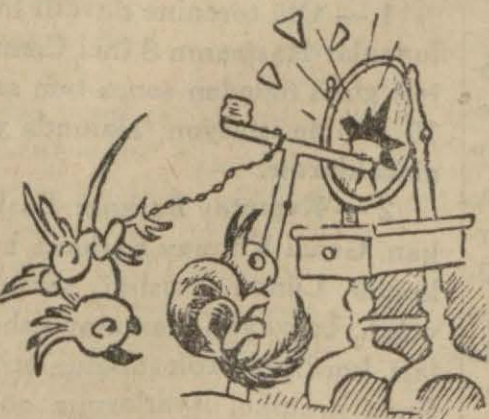
Deniz üzerindeki hava, bir dağ tepesinde olduğu kadar temiz ve faydalıdır. Onun için şimdi birçok hastaneleri denizlerde inşa etmeye çalışıyorlar.

Netekim, Amerikada böyle bir hastane nümunesi yapılmıştır. Bu hastane, bir gemiden farksızdır; sadece, yapılış itibarile birçok bölmelere ayrılmış bulunuyor. Herhangi bir kaza olursa, bu bölmeler ayrı ayrı parçalar halinde denizde yüzebilecektir.

En güzel türbe

Dünyanın en güzel türbesi Hindistanda bulunuyor. Bu türbe Moğol hükümdarı Şahcihan tarafından 1632 de karısı için yaptırılmıştır. Ön tarafında Hindistanın en güzel çiçeklerle süslü bir bahçe, büyük bir havuz ve türbenin etrafında birçok kuleler vardır.

Bu türbeye Tac Mahal diyorlar.

Aynaya çarptı; atmacya gelince:

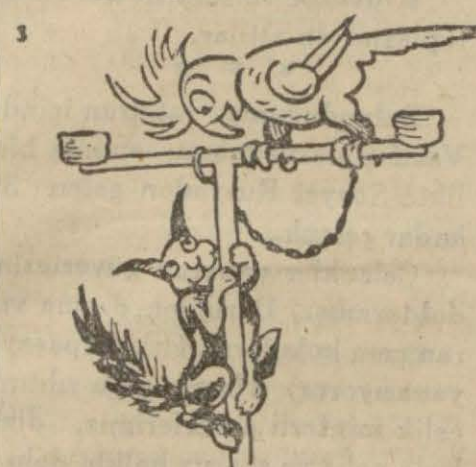
Papağanla atmacya hikâyesi

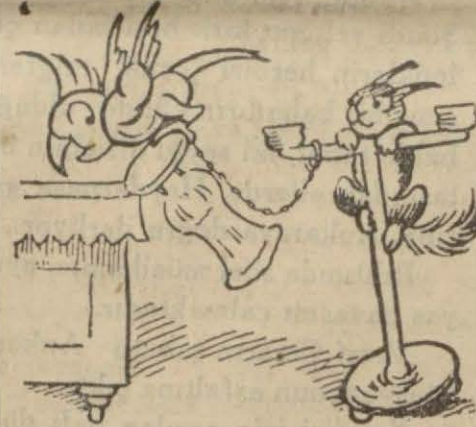
Bir pağan tüneğinde oturuyordu.

Bir atmacya, bu yeşil kanatlı kuşa doğru eğildi? Merakla baktı.

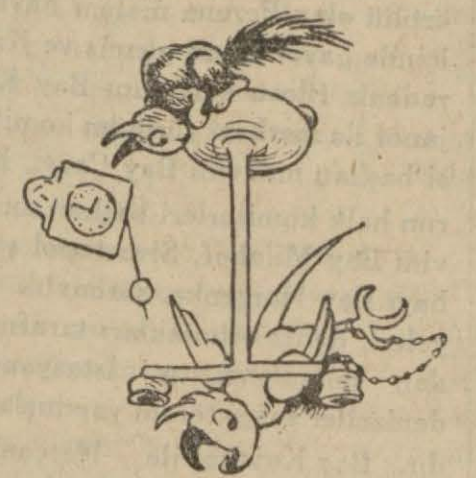
Birdenbire, papağanın yerine geçmek istemişti?

Papağan o kadar korktu ki derhal yandaki masaya atladı.

Fakat, zincirinden kurtulamamıştı? Süt şişesini devirdi!

Atmacya bütün bunları merakla seyrediyordu.

Son: Papağan bir zincirle bağlı bir esirdi. Atmacya serbestti. Bu maktan başka bir şey yapmadı.

Bu köpek, bütün gördüğünüz köpeklere benziyor; Bir kurt köpeği. On ayaklarını sahibinin göğsüne dayamış. O kadar kuvvetli ki, sahibi biraz daha mukavemet etmese yere yıkılacak. Bu köpeğin diğer arkadaşlarından ayrılan

yalnız bir tarafı var: Her saat başında üç defa havlıyormuş.

Köpek, bir saatin geçtiğini nashanlıyor. Bu da, işin anlaşılmasını sağlıyor.

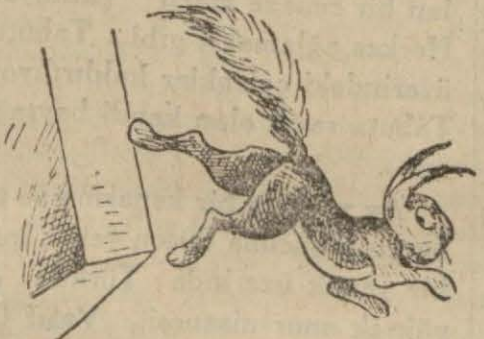
ilk insanların resimleri

İlk insanların yaptıkları resimler nelerdir?.. Bunu herhalde kendi kendinize bir resim dersinde de sormuş olacaksınız! Tarih kitapları ilk resimlerin taş devri insanların tarafından yapıldığını söylüyorlar. İspanyada Kastellon'da bir mağara içinde bulunan bu resimler, bir geyik avına aittir. Bu, insanların, daima yiyecek peşinde dolaştıklarını gösteren en büyük misallerden biridir de.

Çin seddinin tarihi

Çin hudutlarını büyük bir taş duvarın çevirdiğini tarihte okumuşsunuzdur. Bu duvar, Hun ismi verilen bir kavmin istilasına karşı Çini müdafaa etmek üzere Şi — Muang — ti tarafından yapılmıştır. İnşasına Milattan evvel 214 senesinde başlanmış ve on sene sora bitirilmiştir. Dağlar üzerinde, vadiler içinde 1500 mil kadar uzar. Duvarın genişliği alt tarafında 25 üst tarafında 15 ayaktır. Yüksekliği 15 ile 30 ayak arasındadır. Ve 200 metre kadar aralıklarla 40 ayak uzunluğunda bir çok kule vardır.

Bu duvar, aradan iki bin sene den çok fazla geçtiği halde bugün bile Çini muhafaza edebilmektedir.

Ve birdenbire, her şeyin kırıldığını görünce, derhal geldiği gibi kaçtı.

küçük oyunda hürriyetini kullan

Yeni bir sergi

Bir İngiliz gençlik gazetesi, Alman gençliği hakkında, Berlin'den şu mektubu almıştır:

Almanya'da en çok ehemmiyet verilen şey gençlik kamplarıdır. Bu kamplarda Almanyayı bir an evvel kurtarmak için her türlü çarelere baş vuruluyor. Bir hafta evvel Berlin civarındaki bu kamplardan birinde bir sergi meydana getirilmiştir. Bu sergide, Büyük harple beraber Almanyadan ayrılan yerlerdeki Alman vatandaşların çektikleri hakikatler anlatılıyor. Sergiye "kamçı altında inliyen Almanlar", ismi verilmiştir? Ve birçok muhtelif canlı tablolaran mürekkeptir. Alman Reisi — cümhuri bu sergiyi o kadar beğenmiştir ki, Almanyanın her tarafında gezdirilmesi için emir vermiştir. Onun için sergi, derhal gezdirilecek bir şekilde sokulmuş ve Almanyayı dolaşmaya başlamıştır. Bu işle uğraşan gençlerin yaşı 14 ile 18 arasında kadardır.

Çin ve Japon

En kısa boylu adamlar Çinde ve Japonyada yaşayan insanlardır. Ve çok kereler bunları birbirine karıştırırız. Fakat bu iki çift insandan acaba hangisi daha kısadır. Son defa yapılan bir ölçüde Japonlar Çinlilerden bir kaç pus daha kısa gelmiştir. Başları da daha geniş, ayakları vücutlarına nisbetle daha kısadır.

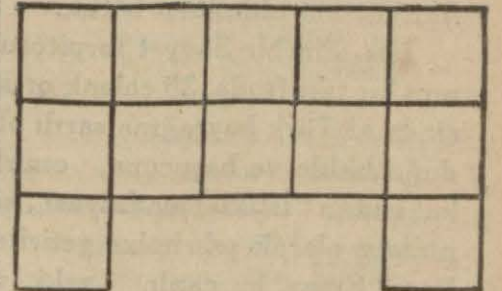
Küçük Şeyler

* Birinci defa olarak kitap basması için harfleri Kötenberg kullanmıştır. Almandır.

* Fakat Felemenkliler buna itiraz ediyorlar. Onlara göre müteharrik basma harflerini Koster icat etmiştir.

* İngilterede ilk matbaa 1477 de açılmıştır.

BULMACA

Bu şekilden beş tane çizgi sileceksiniz. Geriye 7 tane murabba kalmalı lazım. Fakat, bu murabbarın birbirinin aynı ve birbirine müsavi olması da şarttır.

Enaz kaza yapılan memleket

Dünyanın en bol otomobilli şehri Newyorktur. 12 kişiye bir otomobil isabet eder. Fakat otomobil kazalarının en çok yapıldığı şehir de gene Newyorktur.

Ya, otomobil kazalarının olmadığı yer neresidir?.. Shetland adaları, otomobil kazalarının en az yapıldığı memleketlerin başında gelir. On sene içerisinde tek bir otomobil kazası geçenlerde olmuştur. Bu kaza, otomobilin icat edildiği gündenberi bu adada meydana gelen kazaların ikincisidir.

Vasıf Çınar için yapılacak törende Başbakan bir söylev verecek

(Üstyanı 1. sayıfada)

ren cenaze törenini bir muharririmiz, yakından takip etmiştir. Muharririmiz yazısında, dün gördüklerini, merhum Vasıf Çınara ait son intibaliyle birlikte toplamaktadır.

* * *

"Genç diplomatımız Moskova büyük elçisi Vasıf Çınarın cenazesi dün Moskovadan getirildi. Dün öğle vakti saat yarımından on dört elli geçinciye kadar bütün yürek sızlatıcı dakikaları yaşadık. Sonra bu yazıyı, Tokatlıyan otelinde, bundan bir iki ay önce merhum büyük elçimizle tam görüştüğüm yerde yazıyorum. O genç, değerli ve enerjik insanın oturup, biz gazetecilerle gönülsüzce görüştüğü sandalyalara oturdum. Bundan bir iki ay önce, Vasıf Çınarın Moskovadan geldiğini, Ankaraya gideceğini işitmiş ve bulunduğu yere gazetecilerle koşmuştuk.

İlk rasladığımız zaman otomobille bir yere gidiyordu. Otomobilin penceresinden, bizim kendisini selâmladığımızı gördü, güldü. Otomobili tam kalkmak üzere iken durdurdu:

"— Ne o? dedi. Gene bir şey mi görmek istiyorsunuz. Sizinle her zaman görüşebiliriz.. Öğleden sonra döneceğim. On beş buçukta otelde buluşalım.."

On beş buçukta geldi. Yorgundu, fakat odasına çıkmağı dinlenmeği bırakarak "gelin bakalım.. diye bini etrafına aldı. Ve Tokatlıyanın, şimdi oturduğum bekleme yerinin üç sandalyasından birine yerleşti.

Terfisi sildi.

"— Ne var, ne yok bakalım?.. diye sordu.

Vasıf Çınar, günün siyasası üzerinde ulusal ve arşulusal bakımlardan bizimle konuştu.

Anlatışı ne güzel, bilgisi ne dokunaklı ve çalım ne alıcı idi!..

"— Ankaraya gidiyorum, dedi. Beş on gün sonra tekrar Moskova'ya döneceğim.."

Senra, arşulusal siyasanın en önemli konuşmalarının yapılmakta olduğu bir vakitte, onun tekrar Moskovada olduğunu işittik.

İşte dün bir Sovyet torpitosunun kır tarafında, 35 çelenk ortasında al Türk bayrağına sarılı olduğu halde ve başucuna, onurla kazandığı "İstiklâl madalyası", konulmuş olarak şehrimize getirilen Vasıf Çınar, bu canlı, zeki ve genç ölen Vasıf Çınardı.

* * *

Sovyet kruvazörü, saat yarım da Karadeniz boğazından doğru göründü. Kendisini boğaz dışındayken karşılayarak alıp gelen yaman torpitomuz "Kocatepe,, beraberinde görülüyordu.

Biz, İstanbul vali muavini Rüknettin, emniyet müdürü Fehmi Vural, İstanbul kumandanı General Halis, merkez kumandanı General Fehmi, deniz kumandanı Şükrü Sovyet elçiliği başkâtibi Malikin, ataşelerden Andriyef, Dışbakanlığımızdan Nejat, Parti İstanbul heyetinden Ali Rıza, birçok polis, gazeteciler, öğretmen ve talebe ile Tophane rıhtımından bir şirket vapur ile kalkmış, Sovyet kruvazörüne yanaşmağa gidiyorduk.

* * *

Bindiğimiz vapurun özel bir yerine halılar serilmiş ve Vasıf Çınarın tabutu için yer hazırlanmıştı. Vapurun içi C. H. Parti

sinden başlayarak İstanbul belediyesi, üniversite, Halkevi, İstanbul Basın Kurumu, Muallimler Birliği, Sovyet konsolosluğu, Sovyet ticaret mümessilliği tarafından gönderilmiş büyük, ağır ve renk renk çelenklerle doluydu.

* * *

Sovyet kruvazörü yanaştıkça, biz de yaklaşıyor ve onun alacağı istikameti gözlüyorduk. Kruvazörün baş ve kış taraflarındaki bayraklar yarıya kadar inmişti.

"Kocatepe,, ninki de öyle.. Kruvazör önümüzden geçerken top-larla selâmladı. Selimiyeden karışık verdiler. Sovyet kruvazörü önümüzden geçerek Haydarpaşa açıklarına doğru demirlemeğe giderken arka yanında bir çelenk kalabalığı ve onların arasında kırmızı bir renk göze çarpıyor.. "Tabut, bu olacak!.. diyoruz.. Daha yaklaştıkça kırmızı, enikonu beliriyor. Dört yanında dört Sovyet bahriyelisi süngülerle bekliyor. Kımıldamaksızın, adetâ soluk almaksızın duruyorlar.

Daha çok yaklaştık.

Vasıf Çınarı getiren Sovyet kruvazörü demirledi.

"Kocatepe,, çevik bir atılışla önümüzden çelik bir tarak gibi süzülerek bir manevra yapıp az ileride o da demir attı.

* * *

Vasıf Çınarın cenazesini getiren geminin canaklığında ve daha alt yanda kırmızı alpak üzerine türkçe yazılmış iki büyük beyaz yazı var.

Birinde:

"Büyük Türkiye Cumhuriyeti-nin Büyük Elçisi muhterem Vasıf Çınara edebî hürmetler!.."

Ötekinde:

"Sovyet şûralar ittifadının kıymetli dostumuz Türkiye'nin Büyük Elçisi Vasıf Çınara edebî hatırı bakalı.. yazıyor.

Yazıların her yanında siyah fiyankolar takılı..

Tabutun önüne bir de kara kalemle Vasıf Çınarın büyük ve siyah - kırmızı çerçeveli bir resmi konulmuş..

Bütün kruvazör mürettebatı selâm halinde..

Büyük rütbeli subayların kol-larında siyah şeritler takılı..

Kruvazöre Büyüklerden binen Sovyet süel ataşesi Kloçko, kâtibi Rigerman, Sovyet Dışişleri komiserliği namına Miller, gemideki Sovyet vis amirali Ralli, gemi kumandanı Kuzmizof tam bir sessizlik ve onur verme duyguları içinde küpeşeden görülüyor.. Yanaştık.. Kruvazöre çıktık. Tabutun iki yanında gemi kumandanı, visamiral, Sovyet dış komiserliği mümessili yer aldılar.

Herkes susuyor ve tabut dışarı çıkarılmadan önce İstanbul sulasının tam ortasında, açık hava ve geniş ufuklara dalga dalga yayılan bir cenaze marşı çalmıyor.. Herkes ağlamaklı gibi.. Tabutun üzerindeki çelenkler kaldırılıyor. Tabuta sarılı olan kendi bayrağımız..

Ay yıldızın bir kenarına ve tabutun başucuna düşen yerde ipek bir yastık üzerinde Türkün en yüksek onur nişanesi.. Vasıf Çınarın kazandığı İstiklâl madalyası konulmuş, duruyor.. Güneş bu madalyaya vurdukça ışı ışıl parlıyordu..

* * *

Kruvazör kumandanının bir emri üzerine Sovyet bahriyelileri

hemen iki dizi olup yarım ton kadar ağır olduğu söylenen ve süslü sandukayı kaldırdılar. Cenaze marşı susmuşken gene başladı..

Ağır ağır Vasıf Çınarın sandukasını, kruvazöre yanaşmış olan şirket vapuruna indirdiler. Vis amiral, kruvazörün kumandanı ve Sovyet Rusyanın Türkiye süel ataşesi Sovyet dış komiserliği mümessili de indi.

Onun ardından bütün biz, Sovyet elçiliğimiz ataşelerinden Fuat ve Vasıf Çınarın tabutunu açıklardan karşılamağa giden yakın arkadaşları indiler.

* * *

Şimdi kruvazörün üzerinde bütün mürettebat, bir yana tek sıra dizilmiş, — cenaze marşı çalın-dursun — kımıldamaksızın duruyorlar. Biz açıldık. Kruvazörün öbür yanına geçtik. Mürettebat da hemen oyana geçerek aynı sıra ile dizilip, giden tabutu selâmlamakta devam ettiler.

Açıktaki görünen "Kocatepe,, mizde de mürettebat aynı surette selâm duruyordu..

Kruvazör ve torpito son selâm toplarını da attılar.

* * *

Bulduğumuz vapurun içinde Vasıf Çınarın tabutu, onunla birlikte Sovyet Rusyadan gelen 35 kadar çelenk..

Çelenkler vapurun güvertesini doldurmuş.. Derinden derine vuran çam kokuları.. Haydarpaşaya yanaşıyoruz. Haydarpaşa rıhtımı çelik miğferli askerlerimiz, dizilerle polis ve sayısız halkla dolu.. İstasyonun büyük saati ikiye on var.

Tabut, aynı onurla çıkarılıyor. Şimdi yekûnu kırk beşi bulan çelenklerin herbiri çelik miğferli genç bir bahadırın elinde olduğu halde tabut, iki saygı dizisinin ortasından ellerde, Haydarpaşa garına, Ankaraya doğru ilerliyor..

Rıhtımda süel müzikamız, aynı yas havasını çalmaktadır..

Vasıf Çınarın tabutu Ankara istasyonunun asfaltına çıktı.

Kendisi için ayrılan halı döşenmiş, vagona kondu.

Madalyası başucuna, çelenkle ri dört yanına yerleştirildi.

İki beyaz eldivenli polis tabutun başucunda yer aldılar.

Ve yirmi beş dakika sonra Vasıf Çınar, Türkiye'nin yüreğine doğru ağır ağır ayrıldı..

Hikmet Münir

Moskova, 7 (A.A.) — Vasıf Çınarın tabutu dün Sivastopola varmıştır. Türkiye İşgüderi Bay Pınar ile Dışişleri komiserliğinin birinci Doğu şubesi direktör muavini Bay Miller tabutla beraber gitmektedir. Tren, Türk ve Sovyet matem bayrakları ve Vasıf Çınarın matem çerçevesi portreleriyle örtülü olan Perona matem havası içinde gayet yavaş girmiş ve Karadeniz filosu kamotanı Bay Kojanof ile merkezi yürütüm komitesi başkan muavini Bay Çaryi, Kırım halk komiserleri başkan muavini Bay Milukof, Sivastopol şarbayı Bay Harçenko, şarbaylık üyeleri, deniz oruntakları tarafından selâmlanmıştır. İstasyonda denizciler saygı töreni yapmışlardır. Bay Kojanof ile Harçenko Sovyetler birliği dostu olan büyük elçinin vakitsiz ölümü dolayısıyla donanma, tayfa, Kırım hükümet ve Sivastopol şarbaylığının başsağlarını Türk hükûmetine bildirmesini Bay Pınardan rica etmiş-

lerdir. Tabut yeşil dal ve çiçeklerle örtülü bir top arabası üzerine konulmuş ve arabanın en önünde Bay Pınar Etem gitmiştir. Bay Pınar bir yastık üzerinde Vasıf Çınara ait İstiklâl madalyasını taşıyordu. Ölü, deniz okulası öğrencileri ölü alayı ile birlikte gitmişlerdir. Sokaklar matem bayraklarıyla örtülü idi. Sokaklarda binlerce işçinin bulunması iki ulus arasındaki dostluğun içtenliğini göstermektedir. Tabut Çernova Ukranya kruvazörüne matem bayraklarıyla donanmış bir vapur ile taşınmıştır. Vapurda Bay Kojanof ile Bay Harçenko, kara, deniz filosu ve Sivastopol şarbaylığı, adma ölüye çelenkler koydular.

Kruvazör, bayrağını matem işaretleri olarak yarıya indirdi ve tam öğle vakti bir uçak filosunun beraberinde kıydan uzaklaştı.

ATATÜRKLE KALENİN ARASINDA

Moskova, 7 (A.A.) — Moskova Büyük Elçimiz Vasıf Çınarın ölümü dolayısıyla Reisiçümhur Kamâl Atatürk ile Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri birliği merkezi icra komitesi başkanı Bay Kalenin arasında çekilen telgraflar dır:

Türkiye Reisiçümhuru Sonekselans Kamâl Atatürk

ANKARA

Türkiye Cumhuriyetinin pek kıymetli büyük elçisi Vasıf Çınarın vakitsiz ölümü dolayısıyla duyduğumuz acı derindir. Size ve bütün Türk ulusuna en içten gelen başsağımı sunarım.

KALENINE

Sosyalist Sovyet Cumhuriyetleri birliği merkezi icra komitesi Başkanı Sonekselans Kalenine.

MOSKOVA

Vasıf Çınarın vakitsiz ölümü dolayısıyla uğradığımız yası paylaştığımızdan dolayı kendim ve Türk ulusu adına teşekkür ederim.

KAMAL ATATÜRK

BAŞSAĞI TELGRAFI YOLLIYAN HÜKOMETLER

Ankara, 6 (A.A.) — Moskova Büyük Elçimiz Vasıf Çınarın ölümü dolayısıyla Sovyet Rusya komiserler kurulu başkanı Bay Molotof ile Sü komiseri General Vorosilof'dan Başbakan General İsmet İnönü'ne ve ve İtalyan Başbakanı Bay Mussolini ile Bayaloizi ve Bay Süriç'den ve Sovyetlerin Paris Büyük elçisi Bay Potemkin ile Romanyanın Moskova elçisi Bay Attoliko'dan Dış İşleri Bakanı Bay Tefvik Rüstü Arasa başsağı telgrafları gelmiştir.

ANKARADA YAPILACAK TÖRENİN PROGRAMI

Ankara, 7 (A.A.) — Moskova Büyük elçisi Vasıf Çınara yapılacak ölü töreni programıdır:

1 — Ölü törenine davetli bulunanlar Haziranın 8 inci Cumartesi günü öğleden sonra tam saat 15 - 45 de istasyon alanında yer alacaklardır.

2 — Kamutay Başkanı, Başbakan, Genel Kurmay Başkanı, bakanlar, Cümur reisliği sekreter vekili, bağyaver, Kamutay asbaşları, kordiplomatik tabutun etrafında protokol işyarlarının göstercekleri yerleri alacaklardır.

Bundan sonra Başbakan İsmet İnönü tarafından bir söylev söylenecektir. Söyleyden sonra herkes yerlerini alacaklar ve istasyon alanının ortasında bulunan ve dört süngülü asker tarafından

beklenen tabut top arabasına konulacak ve orada bulunan ve törene gelen kıt'alar tarafından selâmlanacaktır. Ölü töreni saat 16 da istasyon alanından kalkarak istasyon yolu ile kamutay, C. H. Partisi ve Hâkimiyeti Milliye alanında Atatürk heykeli önünde bir dakika durarak Bankalar yolunu geçerek Dış İşler Bakanlığı önüne gelecektir.

Burada ölü top arabasından indirilerek hastane caddesinden Cebeci mezarlığına götürülmek için ölü otomobiline konacak ve tören dağılacaktır. Ölü otomobilin arkasından otomobiller gelecekler.

3 — Ölü töreninde bulunacaklar jatekatay, siyah kıyavat ve siyahlindır şapka, askerler gündelik üniforma giyeceklerdir.

Sason vak'ası nasıl olmuş?

Ankara, 7 (A.A.) — Haber gazetesi'nin 6—6—935 nüshasında neşredilen Sason vak'asının oluş şekli şöyledir:

Sason kaymakam vekili Ridvan, saym ve gizli nüfus yazımı işleri için 21—5—935 de yanına Sason müftüsü, belediye kâtibi, maliye tahsildarı ve jandarma komutanile bir müfreze alarak Göz köyüne gitmiş ve bu köyde iken Harbat köylüleri tarafından ken-di köylerine davet edilmiştir. Kaymakam vekili bu davete jandarma müfrezesini çok geride bırakarak arkadaşlarıyla beraber gitmiş ve geceyi Harbat'da geçirmiştir. Ertesi gün köyden ayrılış akibinde yerli memurlarla bazı köylüler arasında şahsi bir münazaa vukuunda kaymakam vekili de binilmeksizin yaralanmış ve ölmüştür.

Şehit olmuş ve işkence görmüş jandarma yoktur.

Göz Hekimi

Dr. Şükrü Ertan

Babıâli, Ankara caddesi No. 60

Telefon: 22566

Salı günleri meccanendir..

KURUN

Gündelik Siyasî Gazete
İstanbul Ankara caddesi, (VAKIT) yurdu

TELEFON NUMARALARI:

Yazı işleri telefonu: 24379

İdare telefonu: 24370

Telgraf adresi: İstanbul — (KURUN)

ABONE BEDELLERİ

Posta kutusu No. 46

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	730 "	1450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

İlan ücretleri:
Ticarî İlanların ilân sayıfalarında satımı 30 kuruştan başlar. İlk sayıfada 250 kuruşa kadar çıkar.

Büyük, fazla devamlı ilân verenlere ald ayrı tennizât vardır.

İsimli İlanların bir satırı 10 kuruştur.

Küçük İlanlar:
Bir defa 30, iki defası 50, üç defası 60, dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası bedavadır. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

DOKTOR

Kemal Özsan

Urolog — Operatör

Bevliye Mühassısı

Kraköy — Ekselsiyör mağazası yanında. Her gün öğleden sonra 2 - den 8 - e kadar.. Tel: 41235

Kamutayda dün onayla- nan kanunlar

Ankara, 7 (A.A.) — Bugün Fikret Sılay'ın başkanlığında toplanan Kamutayda Ankara, Aydın, Bursa, Diyarbakir, Edirne, İstanbul, İzmir, Kastamonu, Konya bölge sanat okullarının kurağlarından başka bütün eşya, avadanlık, makine ve öğretim kuyarları ile birlikte Kültür Bakanlığına devir ve mal edilerek bu okulların bilgi, yönetim ve para işlerinin Kültür Bakanlığınca görülmesi, ağıllar kanununun 1. ci maddesinde yazılmış olan müddetin beş yıl daha uzatılması, Cumur Başkanlığı dairesi teşkilâtı hakkındaki kanunun beşinci maddesinin değiştirilmesine ait kanun lâyhaları kabul edilmiştir. Belediye kanununa ek olarak tasvip edilen bir kanun lâyhasına göre belediye kanunu tatbik olunan ve nüfusu on binden yukarı olan yerlerin harita ve müstakbel imar plânlarını ve içme suları ile lâğım ve spor meydanları işlerini arttırma, eksiltme ve ihale kanunu hükümleri çerçevesinde yaptırmak hususunda İçişleri Bakanına izin verilme ve bu işler için de bir "belediye imar heyeti", teşkil olunmaktadır.

Kamutay bundan sonra dang hastalığından memleketleri karışıklıkla korumak üzere yapılmış olan arsulusal sözleşmenin onaylanmasına, tababet ve şubeleri sanatlarnın yapılması tarzına dair olan kanunun dördüncü maddesinin değiştirilmesine ait kanunların sıtma ve frengi hakkındaki kanunu da tasvip etmiştir.

Bu sonuncusu ile, kinin ve müşkleri ile milhlerini ve başka spesifik ve sentetik sıtma ilâçlarını ve bunların hazırlanmış şekilde

olanlarını ve neosalvarsan ile aynı veya benzeri terkipleri olan arsenobanzol mürekkeplerini ve bunların her türlü ispençiyarı şekillerini ve frengi tedavisinde kullanılan bizmut ve civa milhlerini ve bunların mürekkepleriyle hazırlanmış şekilde olanlarını memleketi sokmak veya memleket içinde yapmak ve yaptırmak Türkiye Kızılay cemiyetinin monopolu altına almaktadır.

Kamutay pazartesi günü toplanacaktır.

Iran Kamutayının onuncu devresi

Tahran, 7 (A.A.) Hususi muhabirimizden:

6 Haziran 1935 Iran Kamutayının onuncu devresi sa Majeste Şahinşah tarafından açılmıştır.

Açış söylevlerinin sıryasa kısmında en başta Türkiye — İran ilgilerini anlatarak geçmiş zamanlarda bu iki devlet ilgilerinin tam bir dostluk yaratmamış olduğundan üzgün bulunduklarını, her iki tarafın gösterdiği iyi niyet ve geniş çalışma sonucu olarak orada iyi bir dostluk başladığını, Türkiye'ye olan gezileri ve Cümureisimizle görüşmelerinin kıymeti ve bu konuşmaların bütün anlaşamamazlıkları ortadan kaldıracak yerine dostluk ve kardeşlik izlerinin yer tuttuğunu ifade buyurmuşlardır.

Bu yılın yeni kararlarından olarak bundan sonra sayıların Kamutayda başa çık bulunmalarını ve yarından başlayarak şapka giyilmesinin karara alınmasını emretmişlerdir.

İtalya - Habeş uzlaşma komisyonunda

Milano, 7 (A.A.) — İtalyan — Habeş uzlaşma komisyonu, dün saat 15 te Kavur otelinde toplanmıştır.

Delegeler, diyevde bulunmaktan çekinmişlerdir.

Komisyon, İtalyan — Habeş hâdiselerinin olduğu bölgeyi ilgilendiren antlaşmalarla diplomatik belgeleri (vesikalari) incelemiştir.

İtalyan delegasyonu, komisyonun Ualual hâdisesinden başka hâdiseleri de inceleyebileceğini kabul etmiş, bununla beraber 1928 antlaşmasının beşinci maddesine göre, yalnız Ualual hâdisesinin komisyonun yetkesi içinde olduğu fikrini ileri sürmüştür. Diğer hâdiseler şunlardır:

"Gondar, yağınçı (suikasti) suçlarının bırakılması, İtalyan diplomatik kuryesine yapılan saldırı ve son günlerde olan müstahil ve Dancoli hâdiseleri.

Komisyon bugün öğleden sonra gene toplanacaktır.

ÖLENLER 60 BİN KİŞİ!

Simla, 7 (A.A.) — Son depremlerde ölenlerin sayısı Ketta dahil olmak üzere 60 bin kişidir. Hasar birkaç milyon İngiliz lirasıdır.

İNGİLİZ — ALMAN DENİZ GÖRÜŞMELERİ

Londra, 7 (A.A.) — İngiliz — Alman deniz görüşmeleri dün akşam devam etmiştir. Toplantı üç saat sürmüştür. Eski dış bakanı Sir Con. Saymen ile deniz bakanı görüşmelerde bulunmuştur. Bunlar devamlı surete görüşlere girmeyeceklerdir.

İstanbul Tramvay Şirketi 1935 Yılı Gidiş - Geliş Programı 1 Mayıs'tan sonra

No.	Sınır	Kalkış	Ara	İlk Son
				kalkış varış
10	Şişli - Tünel	(Şişliden - Tünele (Tünelden - Şişliye	3' 6"	5.40 23.40
11	Şişli - Beyazıt	(Şişliden - Beyazıt (Beyazıttan - Şişliye	12' 26"	6.00 24.00 6.20 23.30 7.02 24.12
12	Harbiye - Fatih	(Harbiyeden - Fatih (Fatihden - Harbiyeye	5' 7' 9"	6.30 24.00 5.46 23.20
12 A	Harbiye - Aksaray	(Harbiyeden - Aksaraya (Aksaraydan - Harbiyeye	14' 17' 28"	6.40 23.30 6.00 22.50
15	Taksim - Sirkeci	(Taksimden - Sirkeciye (Sirkeçiden - Taksime	5'	7.15 19.10 7.35 19.30
16	Maçka - Beyazıt	(Maçkadan - Beyazıt (Beyazıttan - Maçkaya	5' 8' 17"	6.15 23.20 6.55 24.00
16 A	Maçka - Eminönü	(Şişliden - Eminönüne (Maçkadan - Eminönüne (Eminönünden - Maçkaya	7' 14'	6.10 — 7.10 20.20 6.40 20.45
17	Şişli - Sirkeci	(Şişliden - Sirkeciye (Sirkeçiden - Şişliye	8' 12'	6.25 20.00 6.55 20.30
17 A	Mecidiyeköy - Eminönü	(Mecidiyeköy - Eminönüne (Eminönünden - Mecidiyek. (Mecidiyeköyünden - Eminö. (Eminönünden - Mecidiyek.	6' 45' 21'	9.40 7.17 10.12 14.28 18.45 15.00 19.15
19	Kurtuluş - Beyazıt	(Kurtuluştan - Beyazıt (Beyazıttan - Kurtuluşa	6' 9' 17"	6.00 23.10 6.45 23.55
19 A	Kurtuluş-Eminönü	(Şişliden - Eminönüne (Kurtuluştan - Eminönüne (Eminönünden - Kurtuluşa	7' 15'	6.05 — 7.05 20.10 6.35 20.40
22	Beşiktaş - Eminönü	(Beşiktaş - Eminönüne (Eminönünden - Beşiktaş (Beşiktaş - Eminönüne (Beşiktaş - Eminönüne	6' 10' 20'	5.25 — 5.35 — 5.45 23.40 5.55 24.20 — 1.00
23	Ortaköy - Aksaray	(Ortaköyden - Aksaraya (Aksaraydan - Ortaköye	8' 15'	5.50 20.50 6.35 21.30
34	Beşiktaş - Fatih	(Beşiktaş - Fatih (Fatihden - Beşiktaş	7' 14'	6.30 20.40 7.10 21.20
32	Topkapı - Sirkeci	(Aksaraydan - Topkapıya (Topkapıdan - Sirkeciye (Sirkeçiden - Topkapıya (Topkapıdan - Aksaraya	5' 8' 16'	5.25 — 5.40 23.30 6.12 24.00 — 24.35
33	Yedikule - Sirkeci	(Aksaraydan - Yedikuleye (Yedikuleden - Sirkeciye (Sirkeçiden - Yedikuleye (Yedikuleden - Aksaraya	6' 10' 16'	5.30 — 5.45 23.35 6.17 24.05 — 24.40
37	Edirnekapı - Sirkeci	(Aksaraydan - Edirnekapıya (Edirnekapıdan - Sirkeciye (Sirkeçiden - Edirnekapıya (Edirnekapıdan - Aksaraya	5' 10' 15'	5.25 — 5.45 23.25 6.14 23.55 — 24.25

miyerek Avrupalıların istediği gibi bir ferman yazıp ve elçiye kapıcı başıyı katıp gönderiyordu. Fakat kimse fermana ehemmiyet vermiyor, hattâ fermanın kabulü bile her zaman aynı vecihle olmuyordu. Eğer memleket bolluk ve rahat ise kapıcı başı büyük merasimle karşılanırdı, hürmetler edilir, sonra padişahın aldatıldığı ve hünkârın kendi sadık evlâtlarının açlıktan ölmesine razı olmayacağı ve korsanlıktan başka geçecekleri bulunmadığı ve eğer yenicilerlerinin alufesi İstanbuldan gönderilirse fermanı humayunu hemen icra edecekleri anlatılır ve istihza edilerek hiç bir şeye muvaffak olamadan geri gönderilirdi. Eğer gelen heyet Veba, kıtlık, denizde bir uğursuzluk zamanına tesadüf ederse Cezayirli asıl o zaman sertliklerini gösterir. Ve heyetin geldiği gemiyi istihkamların toplanarak tehdit ederek hemen geri döndürürlerdi. Dayılara vergi vermiyen hükümetler de hediye şeklinde gene vergiye bağlı idiler.

İngiltere Akdeniz ve sahili ticaret hanelerinin sahibi olmak emeliyle beyliği Fransa aleyhine kıskırttığı zaman külliyyetli paralar dökerek bu hediye usulünü koydu; sonra âdet oldu. Önüne geçilemedi ve 1816 ya kadar sürdü. 18 nci asırla beraber Cezayir ocağının da sukutu başlamıştı. Yeniçeri ve Bahriye kuvveti her gün azalıyordu. Perdanın (1634) de (22000) kişi olarak gördüğü yeniçeriler (1769) da (5000) ve 1817 de (3200) e inmiş olup bunun bin kadarı malûl ve ihtiyardı.

1850 den sonra dayılar beheri beş yüz kabili efrattan mürekkep iki zuav (Zuhaf) taburu ile kul oğullarını aske-

ri kuvvete iâveye mecbur olmuşlardı. Veba ve kıtlık Cezayirin nüfusunu da azaltmıştı. Haydo ezayir şehrinin nüfusunu (60,000) bulmuştu. Perdan (100,000) gördü. Fazlalık Endülüstün muhacir gelmesindendi. 18 nci asrın ortasında (Juan Cano) elli bin olduğunu söylüyor; (1830) da Fransızların işgalinde (30,000) nüfusu kalmıştı.

Mühtediler de faaliyet ve sergüzeşt-ciliklerle beyliğin esaslı kuvvetlerini den iken bunlar da kayboldular. Esirler de çok kalmamışlardı. Perdan (25,000) Gramay (30,000) esir görmüşlerdi. 18 nci asrın ortalarında ancak (3000) esir vardı.

Reislerin ve hususî şahısların hesap-sız esir zindanlarının kapıları kapan-mıştı. Hükûmete ait zindanlar boşalmıştı. Yalnız (Beylik) (Galera) (Seydi Amudat zindanlarının her üçünde (1800) esir kalmıştı.

(1620) de korsanlık mevsiminde (80) i büyük gemilere kumanda etmek şartile (300) reis çıkaran liman artık boştu. (1725) de Logie de Tassi Cezayir limanında (10—52) toplu (24) gemi bulmuştu. Kırk dört sene sonra (3—26) toplu olarak on yedi gemi kalmıştı. Bunların dokuzu hükûmetin ve sekizi hususî şahısların idi. Bedesten tenhalaşmıştı. Esir ve ganimet malları satan tellâlm sesi artık işitilmiyordu. Evvelce o kadar şen, zengin ve canlı olan ezayir, Hristiyanlığın altınları akan şehir haziyn ve sefil olmuştu.

Kazanç hevesinin ve kolay zevk hül-yasının çektiği kervanlar artık yollarını unutmışlardı. (1).

BİRİNCİ KISIMIN SONU

(1) Grammont.

kutmuş ve reislerin kuvvetini azaltmış olduğundan yoldaşlar yavaş yavaş eski kudretlerini ele aldılar. Fakat yeniçeriler de bozulmuş ve azalmışlardı. Mevcutları eskisinin üçte ikisine inmişti. Yeni efrat bulmak zordu. Anadolu'dan artık eskisi gibi yığıt, delikanlı değil serseriler, dilenciler geliyordu. Eski yeniçerilerin dö-küntüleri ise evvelce kazanılmış imti-yazları muhafaza etmeği düşünüyorlar ve her değişiklikte ihsan ve hediye-ler istiyorlar ve alufelerinin terakkisi ile uğraşıyor ve kıyamlar, gizli ihtilaller tertip ediyorlardı.

Yeniçerilerin ahlakı da değişmişti. Padişahın fermanına evvelce olan din-darane hürmetleri silinmişti. Dayılar-ın hayatı sarap ve afyonla sarhoş ol-muş haşın ihtiyarların keyfinin oyun-cağı olmuştu (1). Cezayir beylerbey-liğinin kuruluşundan (1070) 1659 tarihine kadar gelip giden otuz kadar paşadan yalnız tekkelerli, şahsi bir intikam saikasıyla öldürülmüştü. Hal-buki ağaların kâffesi ve dayıların yüz de elli mutlakla öldürülmüştür.

Maamafih bir günde yedi paşanın öldürüldüğü hakkındaki rivayet bir hurafedir. İttihaz olunan karara göre dayı umurun yapacağı bir meclis ta-rafindan seçilecekti. Fakat ekseriya böyle yapılmıyordu. Dayı istifa eder yahut ecilele ölürse (ki 28 kişiden an-cak 11 inde vaki olmuştu) ve kimin dayılığa geçeceği evvelce kararlaştırıl-mış olursa vukuat çıkmazdı. Fakat eğer dayı cebren iskat edilmiş olursa ka-tiller hemen cenine sarayına koşar ve fçlerinden beğendiklerinin dayılığını hemen ilân ederlerdi. Bazen bu sıra-larda müthiş ve kanlı boğuşmalar ol-lur; galip anlaşılıp yeşil sancak çekilerek top atılmaya kadar karışıklık

(1) Grammont.

sürerdi. İntihap olunanın taraftarları elde kılıç dayırı muhafaza ederler ve hemen oracıkta el öpülerek inti-hap tamam olurdu. Bu esnada esirler öldürülen dayının hemen sıcak olan cesedini avluya sürüklerlerdi.

Dayının intihabı bitince, her tarafa muhafızlar gönderilir ve sükûnet ye-rine gelirdi. Dayı, Paşa divanının mürekkep olduğu zevatın aynı bir meclisle istişare etmesi lâzımdı. Fakat sonraları divanın ehemmiyeti kalma-ıdr. Beyhude merasim şekline döndü. Divan azalarını dayı seçerdi.

Dayılar cenine sarayında solakla-rın, çavuşların gözü önünde yaşama-ğa mecburdular. Muhafızlar dayırı hiç gözden kaçırmazlardı. Dayı inti-habı gününden itibaren ailesinden ayrılırdı. Çünkü saraya kadın gir-mesi yasaktır. Kadınlara yalnız mahk-me günleri gelirlerdi. Dayı perşembe günü öğle namazından sonra kendi hususî ikametgâhına gider, ailesile gö-rüşür ve cuma gecesi evinde kalır. Cuma günü öğleden evvel Muhafız-lar oradan alarak cuma namazına ca-miye götürürler, saraya getirirlerdi.

Maası, yeniçeri maası idi. Kendisi-nin ve ailesinin yiyeceği hükûmet ta-rafindan tedarik olunup verilir. Fakat memuriyetlerin tevciinden; müsa-derelerinden, cezaiy naktilerden, kor-sanlıktan, esirlerin fidyei necatların-dan aldığı aidatla sefirlerin, konso-losların, sancak beylerinin hediyeleri, asıl mühim yekûn tutan tahsisatı idi. Eğer dayı öldürülmüş ise malını hü-kûmet zaptederdi. Varisleri canlarını kurtarsa kendilerini mes'ut sayardı (1).

Her halde dayıların hayatı imreni-lecek bir şey değildi. (Psikopos se-gorbe) dayıları: (Tabaasının esiri, esirlerin kralı, serbestisiz müstebit,

(1) Grammont.

Dikkat Ediniz!

Kiralık Köşk ve Yalısı olanlara 50 Ev Alıyoruz!

Boğaziçinde — Rumeli ve Anadolu ciheti — Bakırköy — Yeşilköy — Kızıltopraktan — Bostancıya kadar — Adalar ve Yakacıkta kiralık köşkü ve yalısı olanlar, bunlara müşteri istiyorlarsa "İstanbul 46 numaralı posta kutusu,, adresine ve "Köşk,, işaretiyle bir mektup ve bir fotoğraf göndermelidirler. Mektupta kısaca; evin odalarının adedi, bahçesi ve ağaçları, suyu, gazı, elektriği, möbleli ise bunlar hakkında malûmat vermeli ve bir sezon için kaç liraya icar etmek istediklerini bildirmelidirler.

Büyük

Tayyare Piyangosu

Binlerce kişinin yüzünü güldürdü
2. ci keşide 11- Haziran - 1935 tedir.

Büyük İkramiye : 30.000 Liradır

Ayrıca: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiye-
lerle (20.000) liralık bir mükâfat vardır...

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

İdare merkezi: İSTANBUL (Galata)

Türkiyedeki Şubeleri:

İstanbul, (Galata-Yeni Cami)

İzmir, Mersin

Yunanistandaki Şubeleri:

Selânik . Atina . Pire

Her nevi Banka muamelâtı.

Yeni Çıktı

Dün ve Yarın
Tercüme külliyatı
Sayı — 33

KADIN ve SOSYALİZM

Avgust Bebel
Sabiha Zekeriya

İstanbul — 1935

Fiatı 100 Kuruş

Satıldığı yer:
VAKIT Matbaası — İstanbul

İstanbul üçüncü icra memurlu-
ğundan:

Pangaltı Hamam Fransız me-
zarlığı, Ergenekon caddesinde 58
No. lu Zahmanoğlu apartımanın -
da Evdok İmosa:

Dairemizin 934/1702 No. lu
dosyasile mahcuz Feriköyünde
Baruthane ve Rum kilise ön ve ar-
ka sokaklarında altı adet müfrez
arsalara yeminli erbabı vukuf ta-
rafından 25—5—935 tarihinde
1102 lira 25 kuruş kıymet takdir
edilmiş ve 3—6—935 tarihinde ta-
rafınızda tebliğ için gönderilen teb-
liğ mabzuzu arkasına mübaşir ta-
rafından verilen şerhte bir semti
meçhule gittiğiniz anlaşılmış oldu-
ğundan bu kere on gün müddetle
ilânen tebliğât ifasına karar veril-
miş olduğundan keyfiyet ilân olu-
nur. (7582)

Denizyolları

İŞLETMESİ

Acenteleri: Karaköy — Köprübaşı
Tel. 42362 - Sirkeci Mühürdar zade
Han telefon: 22740

Ayvalık Yolu

MERSİN Vapuru 8 Haziran
CUMARTESİ günü saat 17 de
Dikili'ye kadar. (3135)

MERSİN YOLU

ÇANAKKALE Vapuru 9
Haziran PAZAR GÜNÜ saat
onda Mersine kadar. (3136)

Trabzon Yolu

CUMHURİYET vapuru 9
Haziran PAZAR günü saat 20
de Rize'ye kadar. (3168)

ZAYI

Evkaf idaresinden aldığım ma-
aşa ait tatbik mühürümü zayı et-
tim. Yenisini alacağımdan eski-
sinin hükmü yoktur. (7585)

Fatih Çırçır Hacıhasan camii
müezzini Adnan

* İstanbul ticareti bahriye mü-
duriyetinden 29—69 No. ile ald-
ığım liman cüzdanımı zayı ettim.
Yenisini alacağımdan eskisinin
hükmü yoktur.

Mülâzım kaptan Kenan Şeha-
bettin Ahiskal.

SALAMBO

Flober'in dünya edebiyatına e-
bediyet için mal olmuş emsalsiz
romanıdır. Alihanzade tarafından
lâyık olduğu itina ile tercüme e-
dilmiştir. 27 forma — 125 Kuruş
tur.

HÜSEYİN USMAN

Haseki Hastanesi

Dahiliye Mütchassısı

Lâleli Lütüf Apartmanı saat
4 - 7 e kadar Telefon 22459

İst. Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonu ilânları

Gülhane hastanesi için 4000 ki-
lo süt 10—6—935 pazartesi günü
saat 15,30 da pazarlıkla alma-
caktır. Tahmin bedeli 440 liradır.
İsteklilerin 66 lira son teminatı-
le belli saatte Tophanede satınal-
ma komisyonuna gelmeleri. (10)
(3191)

* * *

Tophane fırını için beş bin li-
ralık un 8 Haziran 935 cumartesi
günü saat 11 de pazarlıkla alın-
acaktır. İsteklilerin belli saatte Top-
hanede satınalma komisyonuna
gelmeleri. (9) (3189)

Konya dördüncü yerli mallar sergisi

20 Haziranda açılacak, 10 Tem-
muzda kapanacaktır. Yerlimalı ya-
pan ulusal fabrikalarımızın sergiye
katışmaları en değerli vazifeleridir.
Ulusal Ekonomi ve Artterim
Kurumu

karışık koca, çocuksuz baba, hazine-
lerine sahip olamayan zengin) diye
tavsiye ediyor.

Cezayir eyaletinin taksim olundu-
ğu üç sancağın varidatı yeniçerileri-
nin tahsisatını ödeyemiyordu. Kalan
açığı İsveç, Danimarka, Hollanda,
Toskana, Venedik, Ragusa Hansea-
tique şehirlerinin vergilerile kapamak
mümkün oluyordu. Fakat bu parala-
rın alınma zamanları muntazam de-
ğildi. Yeniçeriler ise bir gün bekle-
mek istemezlerdi. Bundan dolayı da-
yılar yahudilere müracaatla ödünç
para almağa mecbur kalmışlardı. Ya-
hudiler dayıların evvelâ bankerleri,
sonra siyasi mutavassıtları ve sonra
müşavirleri oldular. Yahudi nüfuzu -
nun çoğalması Cezayir tarihinin en
meraklı ve en az tanınmış kısmıdır (1).

Kudüsün ilk zaptındanberi Afrikada
Yahudi vardı. Muhtelif memleketler -
den ayrı ayrı zamanlarda parça parça
muhacirler gelmişti. İlk muhacirler
İspanyadan kovulanlardı. Bunlar; Dü-
ran (Rachbaz) ve Farbat (Ribach)
adlı iki hahamın idaresinde idiler.
Şehirde oturmak için Hayrettin Pa-
şadan müsaade aldılar.

Nüfus başına vergi verecek, muay-
yen bir yerde dükkânları olup başka
yere nakledemeyeceklerdi.

(Haydu), Yahudileri, İspanya ve
Baleardan gelenlerle Kudüsün Roma-
lılar tarafından zaptını müteakip
memlekette bulunmuş olanlar namile
üçte ayırıyor. Bunlar (1580) de (150)
aile olup kuyumculuk, sarraflık, sik-
kecilik, seyyar satıcılık yapıyorlardı.
Zenginleri korsanların ganaimini alıp
satar ve Tunus ve İstanbulla iş gö-
rürlerdi. Bir sinagonları ve aralarındaki
nizaları halleden bir reis yahut
kasısları vardı; koyu renkli elbise

giymeğe mecbur olup en ufak bahane
ile şiddetli cezalara uğrarlar ve halkın
en aşağısı olup hristiyanların ve hat-
tâ esirlerin bunları dövmeğe salâhi-
yetleri vardı. (1634) de miktarları
on bini bulmuş olduğunu (Perdan)
söylüyor. Lujie de Tasse (1725) de
Yahudilerin miktarını (15.000) gös-
teriyor ve ikiye ayırıyor. Bir kısmı
bahsedilen yerli Yahudiler olup ekse-
riyeti teşkil ediyorlardı. İkinci kısmı
Frenk Yahudileri olup, bunlar İtalya-
lı ve bilhassa (Livorn) lu idiler.
Toskana dükası bunlara Livorn'da
esir ve ganayim deposu yapmağa mü-
saade vermişti. (Sent Etien) papas
tarikatinin reisi olan bu dükler, böyle
ticarete müsaade olunmaması hak-
kında diğer hristiyan prenslerinin
şikâyetlerine hiç aldırıyorlardı (1).

Ganimet eşyasından müslüman
memleketlerinde satılması zor yahut
kârsız olanları Yahudiler alıp burada
satıyor ve çok kazanıyorlardı. Bu alış-
veriş eticesinde iki memleket Yahudi-
leri arasında münasebet sıklaştı. Li-
vorn Yahudilerinden bazıları gelip Ce-
zayirde yerleştiler. Çok zengin oldu-
lar. Beylerin, dayıların paraca sıkıntı-
lı zamanlarından istifade ederek yün,
deri, balmumu ticaretinin inhisarını al-
dılar, Cezair tebaası olmadıklarından
Fransız Konsolosunun himayesine gir-
mişlerdi. Binaenaleyh Avrupalılar gibi
giyinir, istedikleri yerde oturur, yerli
Yahudilerin uğradığı muameleden a-
zade idiler. Fransızlar kadar vergi ve-
rirlerdi. Fakat bu Yahudiler Fransız-
lardan gördükleri himayeye mukabil
Fransız konsoloslarının aidatını da
vermediler. Yerli ve nüfuzlu zatlarla ve
hattâ dayı ile ortak olduklarını göste-
rip konsolosa dirsek çeviriyorlardı.

Konsoloslarla Yahudiler arasındaki

bu mücadele divanın ve dayının Fran-
sız konsolosu ile darılmasını ita'at et-
mişti. İngiltere ve Hollanda şark tica-
retinin fedakârlığına değeri olduğunu çok
iyi anladılar, nüfuzlu Yahudilere ticari
menfaat ve hediye vererek uyuşma-
larını konsoloslarına tavsiye ettiler.
Yahudi nüfuzu gittikçe büyüdü; Av-
rupa ile Cezayirli arasında mutavassı-
tlık yapacak ve kendi menfaatlerinin
icabına göre mukavele yapacak ve harp
ettirecek hale geldi. Bu nüfuz On
sekizinci asırda daha büyüdü. Nihayet
Bakri ve Busnaş sefirleri dayı ile doğ-
rudan doğruya konuşmağa bırakmaya-
rak kendileri muahede yapmak ve san-
cak beylerini azletmek ve tayin etmek
ve korsanlığı idare ve ticaret tarifeleri-
ni tertip eylemek derecesinde Cezayi-
rin hakiki kralı oldular. Fakat bu za-
man sıkılmış olan unsurların kendile-
rini kurtaramadığı meş'um bir kanuna
tabi olarak kendilerini cebbar ve zalım
mekkiye geçirdiler. Umumun kinini
üstlerine çektiler. Neticede bir kaç Ya-
hudi büyüğünün başı yuvarlandı.

Yahudi nüfuzunu kuran (Salamon
Jakete) isminde Livornlu bir Yahudi-
dir. Pek çok yaşayarak (1724) de öl-
müştür. Logie de Tassi bunun için (çok
mahir entrikacı, her türlü mücrimane
yollarla büyüklerin zihnine girmiş,
zaptetmiş ve dayılığın menfaatine ken-
disini merbut gibi göstermiş bir Yahudi
idi) diyor. Dayılığın harici siyaseti de
dahili siyaseti gibi mali meselelerin
hâkimiyeti altında idi. Korsanlık ocağın
en baş gelir membar idi. Bundan vaz-
geçmekten kimse bahsedemezdi. Dayı-
lar Fas ve Tunusa vergi koyarak yeni
varidat menbaı bulmağa kalkıştılar. Fa-
kat Faslılar bu boyunduruktan çabuk
kurtuldular.

Tunusta ise beylerbeyiler taahhütle-
rini muntazam yapmıyorlardı. Her

vergiyi almak için bir sefer yapmak
icap ediyor, bu da kârlı bir iş olmuyor-
du. Sefer icrası memleketi de harap e-
diyordu. Artık ikinci derecedeki Av-
rupa devletleriyle uğraşmak lâzım geli-
yordu. Fakat artık ne eski cengâver
reisler ve ne de eski arzu kalmıştı. Çe-
vik kadrgaların akdenizde hâkim oldu-
ğu ve ufak bir geminin kendisinden
on defa büyüklere cesaretle hücum
ettiği devir geçmişti. Büyük korsanlar
ölmüştü. Gemi donatıcılar çok tehlike-
li olan bu işten lezzet almamağa baş-
lamışlardı. İyi silâhlanmış ve iyi ku-
manda edilmekte bulunmuş olan tüc-
car gemileri kendilerini müdafaa et-
mekte olduklarından Cezayir'de kuv-
vetli bir donanma vücade getirmesi za-
ruri idi. Dayılar inşaat tezgâhlarını
kurdular. Ormanlar için idare hizmeti
yapıp (Mokrani) yi buna tayin ettiler.
Orman idaresinin adı (Kereste) idi.
Mühendisler ve top döküm ustaları bul-
dular, gemiler ve fırkateynler yaptır-
dılar, Yahut satın aldılar.

Fransızların şikâyetlerine rağmen
İsveç, Norveç, Hollanda hükümetleri da-
yılara top ve mühimmat tedarik ve ita
ettiler. Binaenaleyh kendilerini derle-
yip toplayan korsanlar küçük hükümet-
lere satışta berdevar oldular. Kü-
çük hükümetlerden birisi Cezayirle
sulh yapmak isteyince o hükümetten
senevi alınan ganimet derecesinde bir
vergi talep olunuyordu. Fransa, İngil-
tere, Rusya, İspanya müstesna olmak
üzere bütün bahri milletler birbirini
müteakip, konulan şartları kabule mec-
bur oldular. Bu hükümetler evvelâ Os-
manlı hükümeti ile muahede yaparak
mezkur hükmetin bir eyaleti olan Ce-
zayirde bu muahedeyi tatbik ettirmek
ve bu suretle Cezayirli elinden
kurtulmak istediler. Osmanlı hükümeti
ocaklara söz geçiremediğini itiraf ede-

Devlet Demiryolları ve limanları işletme Umum idaresi ilânları

18 ile 28 yaş arası gençlerin askerlikle alakası olmayan ve bedenleri sağlam görülenlerinden imtihan ile hareket şakirdi alınacaktır. Girmek isteyenler orta mektepten diplomalı olacaklardır. Lise diploması bulunanlar müsabakasız alınır.

Müsabaka imtihanı 20 — 6 — 935 perşembe günü Ankara'da Ummi Müdürlükte, Haydarpaşa, İzmir, Kayseri ve Adanada İşletme müfettişliklerinde yapılacaktır.

İsteklilerden orta mektep diploması gösterenlerin bu şehirlere imtihan için gidip gelmeleri parasız yapılır. İstidalar ve diploma suretleri yukardaki makamlara 15 — 6 — 935 e kadar gönderilmiş ve nereden trene binecekleri bildirilmiş olmalıdır.

İmtihanda kazananlara şimdilik 31 lira kadar ücret verilecektir. 6 ay sonra telgraf imtihanı verenlerin aylıkları 45 liraya arttırılacaktır. (3137)

Muhammen bedeli 13500 lira olan (750) ton yerli kok kömürü 18 — 6 — 935 salı günü saat 15,30 da kapalı zarf usulüyle Ankara'da İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 1012,50 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları keza kanunun dördüncü maddesi mu cibince işe girmeğe kanunî manileri bulunmadığına dair beyanname yi havi tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Buna dair şartnameler parasız olarak Ankara'da malzeme daire sinden, Haydarpaşada tesellüm ve sevk müdürlüğünden alabilirler. (3053)

Muhammen bedeli "2730,, lira olan muhtelif şekil ve eb'atta zımpara taşları 8 Temmuz 1935 Pazartesi günü saat 15.30 da kapalı zarf usulüyle Ankara'da İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 205 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları, kanunun 4 ncü maddesi mücibince işe girmeğe kanunî manileri bulunmadığına dair beyanname ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler parasız olarak Ankara'da malzeme daire sinde, Haydarpaşada tesellüm ve sevk müdürlüğünde dağıtılmaktadır. (3184)

Muhammen bedeli miktarı aşağıda yazılı elektrik malzemesi 24 — 6 — 1935 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf usulüyle satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 1208,94 liralık muvakkat teminat vermeleri ve kanunun tayin ettiği vesikalar ve işe girmeğe manii kanunî bulunmadığına dair beyanname ve teklifler ile aynı gün saat 14 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. Bu işe ait şartnameler parasız olarak Haydarpaşada tesellüm ve sevk müdürlüğünde ve Ankara'da malzeme dairesinde dağıtılmaktadır. (3185)

146 kalem muhtelifcins elektrik malzemesi. Muhammen bedeli 16119.16

İstanbul Belediyesi ilânları

	Sahası M. murab- bar	Bir met- rosunun kıymeti	Muvakkat Teminatı
Aksaray yangın yerinde 26 ncı adada yüzölçümü arsa.	15,50	2,50	3
Beyoğlunda Kamerhatun mah. Kurdele so. "Ornuman ve kitabe taşları hariçtir,, çeşme yeri.	30,69	10	23,10
Vanıköy - Boğaziçi Vanıköy cad. 58 yeni No. koru önüne gelen yol fazlası arsa.	100	1,50	11,25
Beyazıtta Tavşan taşı cad. yeni Devir so. 4 üncü adada K. D. harita No. da 2,40 metro yüzölçümü arsa.	14,68	15	16,52
Fatih yangın yerinde Kazasker Mehmet Ef. M. Hüseyin paşa so. 147 No. bir yüzölçümü 3,75, diğeri 8,35 metro murabbar olan arsa.	31,31	3	7,05
Yukarda sahası, muhammen kıymeti, muvakkat teminatı ve semti yazılı bulunan arsalar pazarlıkla satılacaktır. Alâkalı olanlarla satın almak isteyenler şeraiti anlamak üzere Levazım Müdürlüğüne müracaat etmelidir. Pazarlığa girmek için de hizarlarında gösterilen muvakkat teminat makbuz veya mektubu ile beraber ihale günü olan 14 — 6 — 935 cuma günü saat 15 de daimî encümende bulunmalıdır. (B) (3179)			

Hepsine 50 lira kıymet konulan Büyük çekmece Cami sokağında 541,50 M. murabbar arsanın dörtte bir hissesi pazarlıkla satılacaktır. İstekli olanlar şeraiti anlamak üzere Levazım Müdürlüğüne müracaat etmelidir. Pazarlığa girmek isteyenler de 4 lira 75 kuruşluk muvakkat teminat makbuz veya mektubu ile beraber ihale günü olan 14/6/935 Cuma günü saat 15 de Daimî Encümende bulunmalıdır. "I,, (3181)

Senelik muhammen kirası 180 lira olan Beşiktaşda Sinan paşa mahallesinde köprü başı sokağında 23 — 27 yeni numaralı iki kat 4 odalı kâğıt ev 936 senesi Mayıs sonuna kadar pazarlıkla kiraya verilecektir. İstekli olanlar şeraiti anlamak üzere Levazım Müdürlüğüne müracaat etmelidir. Pazarlığa girmek için de 13 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat makbuz veya mektubu ile beraber ihale günü olan 21/6/935 cuma günü saat 15 de daimî encümende bulunmalıdır. (I) (3177)

TÜRKİYE ZİRAAT BANKASI

DARA BIRIKTIREN RAHAT-EDER

GENÇLİK

HORMOBİN

KUTUSUNDAN ÇIKAR

Ademi iktidar ve

belgeşekliğini, sinir zafiyetini giderir

Her eczanede bulunur. Kutusu: 150 kuruştur.

Adres Galata Posta kutusu 1255

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye Müttehassısı

Cumadan başka günlerde saat (2,5 dan 6) ya kadar İstanbul Divanyolundaki (118) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder.

Muayenehane ve ev telefonu 22396, yazlık telefonu Kandilli 38, Beylerbeyi 48.

Neşriyat Müdürü: REFIK Ahmet SEVENGİL

Sahibi: ASIM US

VAKİT Matbaası — İstanbul

Türkiye Ziraat Bankasından:

Ankara'da Bankamız Fen servisinde çalıştırılmak üzere bir daktilo alınacaktır.

1 — Bu daktilonun asgari orta tahsilini yapmış olması ve iyi Almanca ve Fransızca bilmesi lâzımdır.

2 — Müsabaka imtihanında kazanacak olana muvaffakiyeti derecesine göre 100 liraya kadar aylık verilecektir.

İsteklilerin kaydedilmek ve imtihan gününü anlamak üzere 13 - 6 - 935 perşembe akşamına kadar Ankara'da Bankamız Memur, Müdürlüğüne ve İstanbul'da Şubemize müracaatları. (3119)

İki Bin Ton Mazot Altmış Ton Dizel devri daim yağı

Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden:

Tahmin edilen bedeli "150,000 lira olan yukarda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonunca 16 — Haziran — 935 tarihinde Pazar günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname "Yedi lira "50,, kuruş mukabilinde Komisyonca verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan "8750 lirayı havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 e kadar Komisyonca vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2. ve 3. maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte Komisyonca müracaatları. (3068)

SPOR POSTASI

Spor Postası pazartesi günleri çıkacak

En yeni haber, en bitaraf yazı ve en güzel resimler Spor Postasındadır.

Yurdun en çok okunan bu spor mecmuasını Pazartesi günleri mutlaka alınız. 5 kuruştur.

Yurttaş, Hava
Kurumuna yazıl

KURUN

Yurttaş, beş yüz
uçacağımız olmalı

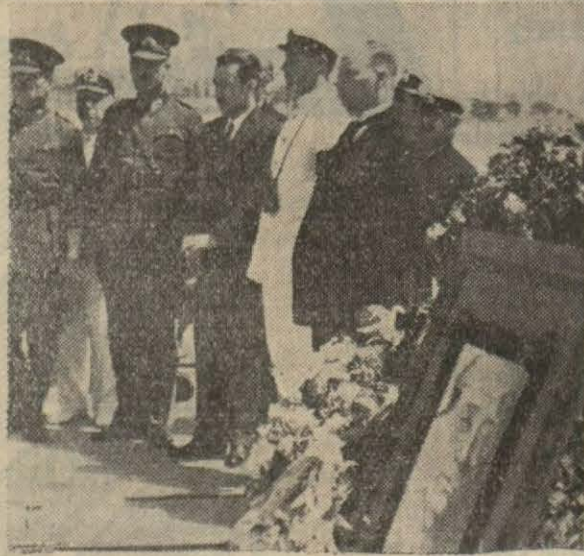
Avrupanın muhtelif şehirlerinde mevsiminde çiçek muharebeleri yapılır. Yukarıki resim İtalyada Amberta şehrinde yapılan bir gül muharebesinde alınmıştır. Böyle bir muharebede atılan mermilere (!) hedef olmak istemez misiniz?

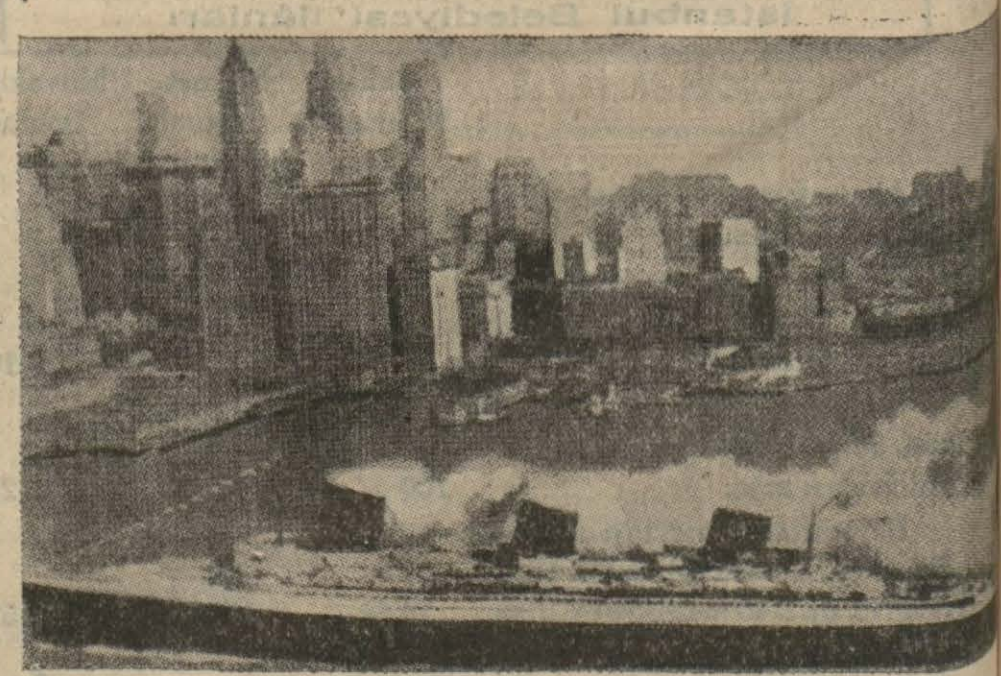
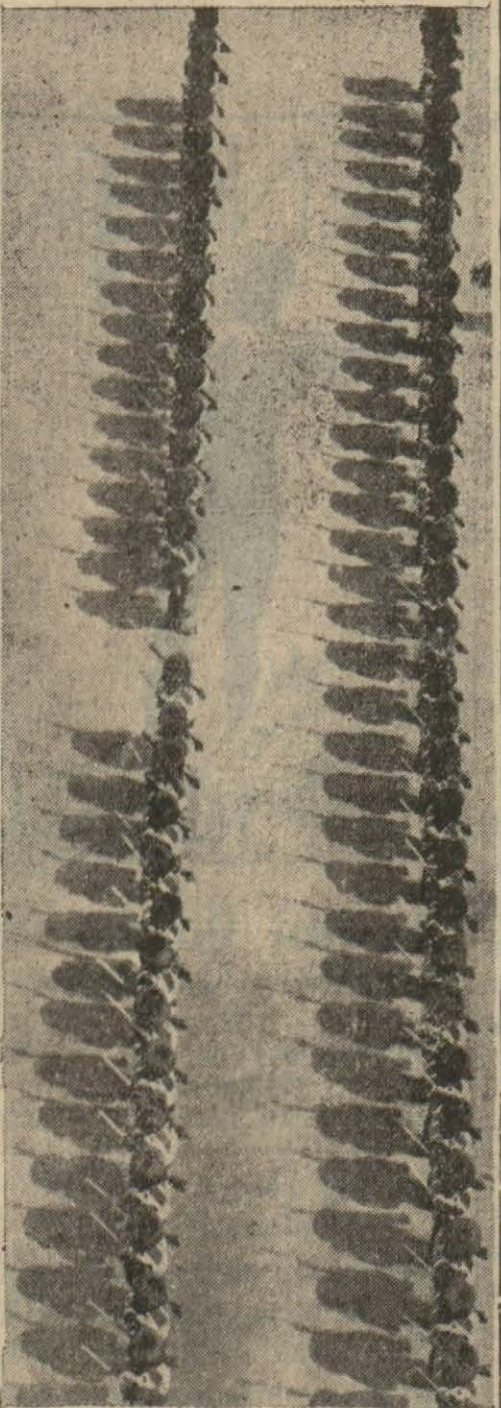
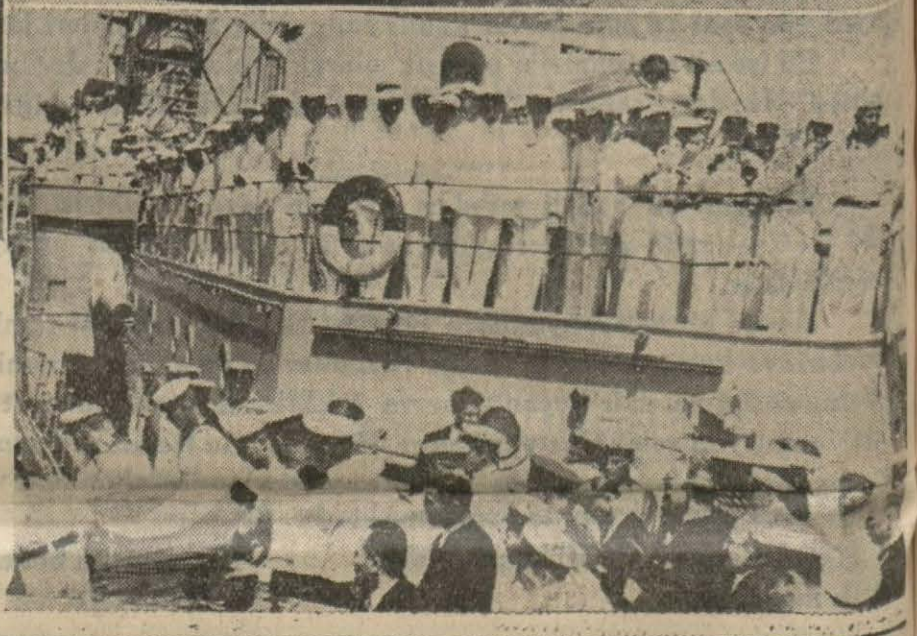
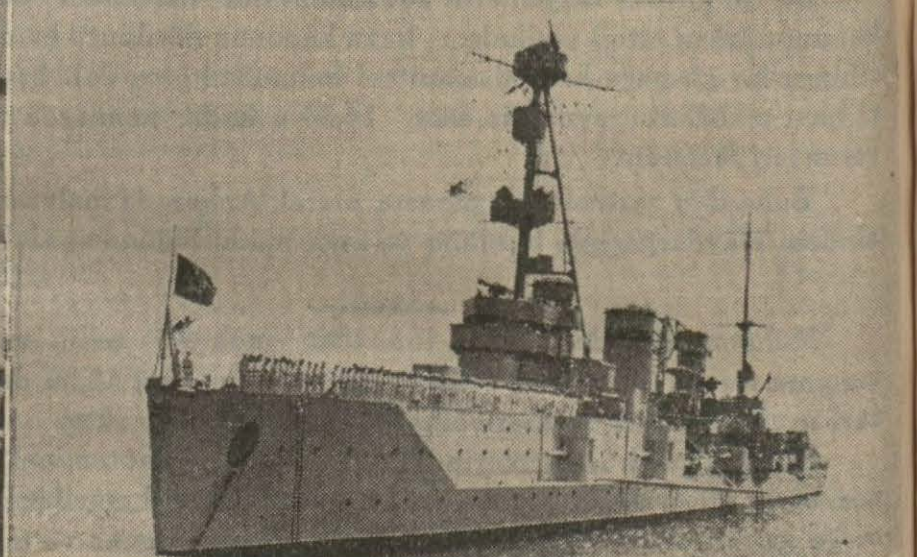
İngilterede gaz maskelerini yapmak için büyük çalışmalar görülmektedir. Bu arada yukarıda resmini görüyorsunuz bir fabrika günde iki bin kadar maske yapmaktadır.

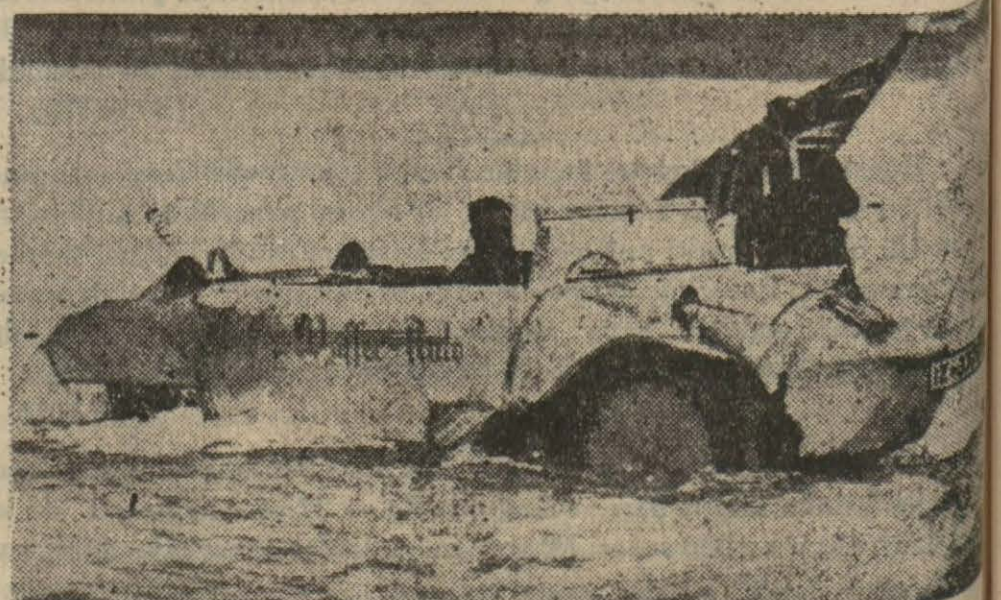
Amerikada bir kadın bir defada beş çocuk doğurmuştu. Beşi de kız olan bu çocukları, yukarıki resimde beşi bir yerde olarak görüyorsunuz. Aradan bir sene geçmiş olmasına rağmen, hiçbir rahatsızlığa uğramamışlardır. Beşinin de sıhhati tamamiyle yerindedir. Halbuki pek nadir olarak böyle beşi birden doğan bu çocukların, yaşayacaklarından bile doktorlarca şüphe ediliyordu. Bu beş çocuğu hükümet himayesi altına almıştır. Diğer taraftan bunlara her gün paket paket hediyeler gönderilmektedir.

Yukarıda sağdan ve üstten itibaren: (Vasif Çınar Haydarpaşa garına çıkarılıyor), (Vasif Çınar Sovyet gemisinden indirilirken), ortada sağda: (Sovyet gemisi Çervun Ukraina), altta: (Tabut gemiden vapura konurken), yanda: (Sovyet gemisindeki son tören)

Fransızların "Normandi," gemisi birkaç gün evvel Atlas denizini aşarak Amerikaya gitti ve ken dinden evvel giden bütün vapurların hız rekorunu kırdı. Amerikalılar fevkalâde tören yaptılar. Yukarıki resimde "Normandi,, yi Nevyork limanında görüyorsunuz. Bu resim telsizle alınmıştır.

Bir Almanın yeni icat ettiği hem suda, hem karada giden bu otomobil, Manş denizini altı buçuk saatte geçmektedir.